

DUHOVNI PASTIR.

Izhaja vsak mesec. — Velja 4 gld. na leto.

Letnik III.

V Ljubljani, aprila 1886.

4. zvezek.

Četrta postna nedelja.

I. Izgubljeni sin se vrne k očetu nazaj.

Vzdignil se bom ter pojdem k svojemu očetu. Luk. 15, 18.

V četrkih bukvah kraljev beremo, da je Ohozija, kralj izraelski, padel čez omrežje svoje zgornje hiše ter je zbolel. Poslal je ljudi v mesto Akaron vprašat malika Beelzebuba, bo li še mogel ozdraveti v svoji bolezni. Angelj pa je rekel na povelje božje preroku Eliji: „Vstani in pojdi naproti ljudem kralja iz Samarije ter jim reci: Mar ni Boga v Izraelu, da greste vprašat Beelzebuba, malika v Akaronu?“ Ali več nisem jaz Bog svojega ljudstva? Nisem jaz Vsega-vedni, ki vém pretečeno, sedanje in prihodnje; ki vidim na dno sreca? Nisem jaz Vsemogočni, ki ozdravim vsako bolezen? Nisem mar več Oče svojega ljudstva, kateremu je bilo vedno odprto moje srce, kedar me je odkritosrčno prosilo pomoči v svoji nadlogi? Kdaj je Izrael klical k meni zastonj; kdaj so šli njegovi kralji brez odgovora iz mojega svetišča? In sedaj pošlje vprašat kralj izraelski tujega boga, išče pomoči pri mojem sovražniku! Naj mu pomaga — narejeni malik; toda Bog njegovih očetov ne bo mu pomagal, trpljenje in smrt mu bodi plačilo, ker v mé ni zaupal in je ná-me pozabil. S postelje, na katero se je ulegel, ne bo več vstal; temveč umrl bo, umrl! — Strašna, pa pravična sodba in kazen! Kdo ima usmiljenje z malovernim kraljem, ki je pozabil svojega pravega Boga?

Obrnimo, predragi, svoje oči v človeško življenje! Poznate li mnogo kristijanov, ki v svoji nadlogi, nesreči, dušnem in telesnem trpljenju obračajo z otročjim, trdnim in mirnim zaupanjem svoj pogled gori proti nebu, kjer prebiva in čuje naš Oče! Koliko

jih je, ki se tolažijo: Sicer sem nesrečen, pa moj Oče nebeški me vidi in pozna mojo nadlogo. On, ki je vstvaril nebo in zemljo, gleda s svojim skrbnim očesom ná-me, ubozega črva v prahu. On, ki je daroval zá-me svojo kri in življenje, ima vedno odprto za revno stvar svoje očetovsko srcé. Kaj bi tožil, zakaj obupaval, ko mi moj Oče hoče in more pomagati? Grešil sem, mnogo grešil, pravična je kazen za greh; toda on me tolaži po svojem preroku: *Ako krivični (grešnik) za vse svoje storjene grehe dela pokoro in spolnuje vse moje zapovedi: naj živi, živi in ne umré! Ne bom se spomnil nobene njegovih storjenih hudobij . . . Mar hočem hudobnega smrt, reče Gospod Bog, in ne veliko bolj, da se spreobrne od svojih hudobij in živi?* (Eceh. 18, 21. id.)

Tako, predragi, storite tudi vi, ko vam žalosti poka srcé, ko vam vest očita črne pregrehe. K Očetu tecite, pri njem iščite pomoči, tolažbe, zavetja, mirú.

Izgubljeni sin je spoznal svojo pregreho, kesal se hudobnega življenja in danes že sklène, da se vrne k očetu rekoč: *Vzdignil se bom ter pojdem k svojemu očetu.* Spremiti ga hočemo ter se od njega učiti, kako se moramo tudi mi grešniki vrniti k nebeškemu Očetu.

I.

Zadnjič smo videli izgubljenega sina kot svinjskega pastirja na meščanovi pristavi. Tudi danes ga najdemo ondi žalostnega, potrtega, skesanega srea. Pripravlja se ravno, da bi s trdnim sklepom poboljšanja stopil pred svojega očeta. *Vzdignil se bom ter pojdem k svojemu očetu!* O srečna misel! Koliko moči bilo je treba, da je premagal svojo prevzetnost, strast svojega srea in poslušal glas nemirne vesti! Ni ravno lahko, zapustiti pota pregrehe ter delati pokoro. Treba je premagati samega sebe, svoje srce, kjer raste kopriva pregrehe; premagati je treba hudobo, ki odganja človeka od trdnega sklepa, zapira mu pota do nebeškega Očeta. Prelepo nam opiše sv. Avguštin dolgi, mučni boj, ki ga je on sam bojeval s svetom, svojim srcem in zvito hudobo, dokler ni zlomil vseh vezi, ki so ga vezale na greh, in se podal pod sladki jarem neskončne ljubezni nebeškega Sina.

Tudi naš izgubljeni sin je dolgo premišljal, kaj mu je storiti. Spoznal je svojo nesrečo, kesal se je pregrešnega življenja; a ko ima iti domov in očetu odkriti skesano srcé, stopi predenj peklenški skušnjavec in mu šepéče na uho: „Kaj, svet hočeš zapustiti in iti domov k svojemu očetu, ki te več ne pozna? Neumnež, očeta si zapustil,

zapravi si svojo dedščino, in sedaj hočeš pri njem iskati tolažbe, pomoči? Misliš li, da ti vrata odpre, roko podá in te stisne v svoje naročje? Kaj še! Zapodil te bo od svojega praga, obrnil v stran svoje oči, zaščul bo psa na svojega sina ter ti rekel osorno: „Kjer si se klatil do sedaj, tam išči pomoči. Ni te prignala domov ljubezen do mene, marveč le sila in lakota“. — Izgubljeni sin posluša ta zapeljivi, notranji glas skušnjave, pa trden je že bil njegov sklep popboljšanja, skesano njegovo srce. Zato odgovori sam pri sebi hinavskemu skušnjavu: „Gotovo, prevelika je moja hudobija, in vreden nisem odpuščanja, toda ljubezen očetova je še večja! Dobro poznam njegovo usmiljeno srce. Padel bom pred njegove noge, s solzami in skesanim srcem mu odkrijem svojo hudobijo in ga prosim odpuščanja. Odpustil mi bo, ker ne bo gledal na moje pregrehe, marveč na moje odkritosrčne solze in potrto srcé. Dà, tebe, hudoba, hočem zapustiti, dati slovo tvoji pregrehi; k očetu hočem, k svojemu dobremu očetu in mu v prihodnje zvesto služiti.“

Skušnjavec le še ne odjenja, vedno še upa obdržati v svoji oblasti izgubljenega sina. „In če te tvoj oče“, nadaljuje hudoba, „tudi vzame nazaj pod svojo streho: misliš li, da se ti bo tako dobro godilo, kakor poprej? Slabejši boš od hlapca. Zaničeval te bo vsak pri hiši; oče te bo pestil, hlapci se ti bodo posmehovali, nekdanji znanci in prijatelji si bodo méli roke, češ: prav mu je!“ — Tudi te besede skušnjave se ne primejo mladeniča. Trdno je sklenil, da gre domov in reče: „Kaj družega sem vreden, kakor pravične kazni? Očeta sem zapustil, vse sem zapravljal, obilno grešil, sedaj se hočem popboljšati, z veseljem pretrpeti vse očetove kazni, da le ostanem pod očetovo streho, če tudi zadnji med njegovimi hlapci. — In če se mi znanci posmehujejo, nič ne dé, saj to sem zaslužil. Edina moja želja je, da mi oče odpusti, in potem sem vesel in zopet srečen.“

Še enkrat poskusi hudoba svojo zvijačo, napne zadnje moči, da bi mladeniča pridržal pri sebi: „Glej, ljubi moj“, mu pravi, „raztrgan si ves, onemogel in sestradan. Pot je dolga, morda si jo že zgrešil. Iti boš moral po kamenji, ti pa si bos. Cesta se vleče po odljudnih krajih, čez gozde in strmine; vasi videl boš malo. Opešal boš in obležal v jarku, ker premagala te bo lakota. Pomisli dobro, preden greš od tod! — Pa kaj boš premišljal. Tu ostani še nekaj dni, potrpi še malo časa; lakota poneha, in pričnó se prejšnji veseli časi! Saj vendar véš, kaj te čaka doma. Več te ne bodo na rokah nosili; delati boš moral od jutra do mraka, služiti očetu kot hlapec za — pisane poglede, trde besede, in še palica bo pela. Toraj le počakaj in

potrpi še malo, vse bo drugače; veseli bomo, kakor nekdanj in sami svoji gospodje!“ — „Proč od mene skušnjava“, reče navdušeno sin, „poberi se hudoba, ker zastonj je tvoja zvižaja, prazne so tvoje besede! Sklenil sem in sveto obljubil, da — hočem domov k svojemu očetu! Dolga je sicer pot, a ravno ta pot pelje me v veselje nazaj. K očetu bom šel, katerega sem bil zapustil. Nesrečo bom pozabil, katero sem si nakopal s svojo neumnostjo. Sreč mi pravi, vest mi veli, da le pri dobrem, skrbnem očetu je sreča in mir. Res, da sem slab, da nogé komaj še nosijo moj pregrešni život; pa ljubezen do očeta me sili, ta daje mi moč, da se vrnem domov. Naj se mi zgodi, kar hoče: še danes, — to uro, — sedaj grem naravnost domov. Kolikor prej grem odtod, toliko prej vidim domačo vasico, dragega brata, dobrega očeta. Z Bogom, zapeljivi svet, grešna prostost in norost, ki ste me pahnil v nesrečo.“ Nato vrže izgubljeni sin pastirsko palico v stran, zapodi svojo čedo v hlev, mahne jo na cesto, proti domu, kjer ga bomo našli prihodnjič.

II.

Sedaj se obrnem do vas, preljubi bratje in sestre v Kristusu! Kje iščete vi pomoči in tolažbe v svoji nesreči, kje zdravje svojemu sreč, mir vesti, rešitev svoje duše? Vprašajte svojo vest, ste li morda podobni onemu izraelskemu kralju Ohoziju, ki je iskal zdravja pri maliku Beelzebubu? Gotovo; če ne vsi, pač pa nekateri! Le poslušajte ljudi, kako zdihujejo v svojih nadlogah!

Vse je zastonj, toži ti sosed, zaklel se je zoper mene ves svet. Ta me obrekuje, drugi me toži, tretji me sovraži, kar živega me hočejo pokopati. Življenje mi je pusto in prazno, želim si smrti.

O jaz nesrečna, joka žalostna mati! Otroci me po sili rinejo v grob. Posmehujejo se mojim naukom, sujejo me iz kota v kot; sreč jim je okamnelo, vest jim je zaspala. Kdo mi pomaga? Vse je zastonj!

Po meni je, stoka bolni oče na postelji! Kaj bo z mojo ženo, ko me več ne bo? Kdo bo preživil moje otroke, ko izgubé svojega očeta? O nesrečna, žalostna misel, ki mi še zadnjo uro življenja ne dá pokoja!

In s čim se tolaži zastarani, trdovratni grešnik v svojem obupu? — Naživel sem se življenja, vse sem poskusil, vse zapravil, čemu mi je še življenje? Storim, kar je storil izdajalec Juda, in vse je pri kraji.

Koliko jih je, ki iščejo pomoči in tolažbe pri vsemogočnem, dobrotljivem Bogu? Predragi, gotovo bi vam tega ne našteval, ko bi bil prepričan, da ni med vami nobenega, ki ne bi bil že tako mislil, govoril in delal.

Pa naj bo tvoje stanje še tako hudo in težavno, postavi si pred oči izgubljenega sina. Njegovo stanje je tudi obupno dovelj; najhujša smrt mu preti — umreti mu je lakote! Res, da on tudi zdihuje, a njegovo žalovanje ni prazno zdihovanje, urno se spremeni v odločno dejanje; na predobrega očeta se spomni; ker vé, da le pri očetu more zadobiti pomoč in rešenje, trdno sklene, k njemu se vrniti.

Obrni tudi ti, trpeči kristijan, svoje oči gori proti nebu. Tam gori prebiva tvoj edini pravi prijatelj, ki te nikoli ne zapusti, ako ga s trdnim zaupanjem prosiš pomoči. Tam gori živi večni Oče, ki daje svojemu solncu sijati na dobre in hudobne, deževati na pravične in krivične. Tam kraljuje mogočni Kralj, ki živi črva v prahu, orla v zraku, oblaci revnega berača in oblastnega kralja. Tam gori izvira neusahljiv studenec brezštevlnih dobrot, neskončne milosti, ki nikoli ne usahne, akoravno iz njega zajema na milijone stvari. On je Gospod, ki vidi žalostno tvoje srcé. Odkrij mu s skesanim srcem svojo žalost in nesrečo, olajšal ti jo bo in osladil.

In ako je bolna tvoja duša, ako te greh teži in mori, ne išči tolažbe med svetom, v družbi, pri revnem človeku. O bodi prepričan, da nihče na svetu ni vstanu odvaliti težkega kamna od tvojega grešnega srca: le eden ti more težko vest olajšati, — tvoj ljubeznjivi Oče nebeški, — vrni se k njemu! — Nikar ne misli, da si boš s tem pomagal, ako zakrivaš svoje hudobije. Nebeški Sodnik vidi in pozná število tvojih pregreh, tehta jih na tehtnici svoje pravice. Če tudi skrivaš svojo hudobijo v najlepši obleki, če se delaš najpravičnejšega človeka, ko ti tvoja vest očita goljufigo in tatvino: — pomisli dobro, da prevariš človeka, Boga pa, svojega Gospoda, nikakor in nikoli. Le skrivaj svoje sovraštvo do bližnjega, delaj na skrivnem hudobne naklepe proti sosedu, potisni jih v zadnji kotiček svojega srca, kaj ti pomaga? Mogoče se ti posreči, da preslepiš ljudi, preslepiš celó samega sebe ter pozabiš budeči glas svoje vesti, toda Onega tam gori ne prekaniš. On, v čegar rokah je tvoje življenje, vse vidi in vse vé. In, če morebiti za nekaj časa v svetnem šumu zatopiš klic svoje vesti, oglasila se ti bo tem glasneje in silnejše pozneje.

Pomisli dobro, da prišel bo čas, ko boš s strahom in trepetom pričakoval onega trenutka, da ponesó tvoje kosti v črno zemljo. Tačas boš zdihoval po božjem usmiljenji, in jaz ti le želim, da ne bi bilo zastonj in prepozno.

Prosim te toraj, preljubi brat in sestra v Kristusu, boj se greha, kolikor je v tvojih močeh! Premaguj svoje skušnjave, kolikor moreš! In ako si grešil, ako si žalil in zapustil svojega nebeškega Očeta,

nikar ne obupaj! Vzdigni svoje skesano srce k Bogu Očetu, zapusti službo hudobe in reci z izgubljenim sinom: „Vzdignil se bom ter pojdem k svojemu Očetu!“ Trdno skleni, da se vrneš k Bogu, greh zapustiš in se poboljšaš. Le to te more rešiti.

III.

Kaj ti pomaga, ako le tožiš: „Kaj sem storil, kam sem zašel!“ Vprašaj se: „Kaj mi je storiti, da potolažim razžaljenega Boga?“ Ako ne veš, poslušaj sv. pismo, ki ti pravi: *Hudobnež naj zapusti svojo pot in krivični svoje misli ter naj se vrne k Gospodu.* (Iz. 55, 7.) *Vrzite od sebe vse svoje pregrehe . . . in naredite si novo srce in novega duha.* (Eceh. 18, 31.) Pa kako slabi so, o kristijan, tvoji sklepi! Danes oblubiš, do jutri pozabiš. Komaj se vzdigneš iz greha, in zopet padeš v mlako hudobije. Skleni vendar enkrat, da bo tvoja obljuba Bogu v resnici

a) odkritosrčna, da bo prišla iz skesanega srca, ne pa le z jezika. Če te tare nadloga, prihiš sicer k Gospodu, tu sem v cerkev. Moliš, jokaš, zdihuješ, to in ono obljubeš Bogu; ko pa mine nadloga, ko več ne čutiš nesreče, pozabiš obljube in Boga. — Ko grešnika bolezen priklene na posteljo, kako goreče objema in poljublja sv. križ. Duhovniku obljube, da se bo varoval najmanjše pregrehe, ako mu dá Bog preljubo zdravje. Komaj pa zleze s postelje, zarije se v stare pregrehe. — Kako nekateri zdihuje tam pri spovednici, vse oblubi, da le dobi sv. odvezo. In če pride čez nekaj dni, je ravno tak grešnik, kakor poprej. Le z jezikom dela trdne sklepe, njegovo srce je mlačno, je mrzlo. — O odkritosrčnost, kje naj te iščem na svetu! Laž in hinavščina kraljuje povsod! In vendar je vsa pobožnost brez odkritosrčnosti le navidezna, pokrita goljufija.

Poglej vendar, kristijan, v srce Jezusa Kristusa! Najdeš li v njem laž in hinavščino? Koga je prišel iskat kakor le tebe, zakaj je trpel kakor za grešnika; zakaj, umrl v prevelikih bolečinah kakor za grehe sveta? Večkrat morda rečeš: „Jezus, tebi živim, tebi umrem, tvoj sem živ in mrtev!“ Veš li, kaj govoriš? Čuti tvoje srce, kar usta govoré? Z enim očesom gledaš proti nebu, z drugim po svetu. Vprašaj se večkrat, hočeš li zapustiti svet in njegovo hudobijo, kaj ti je prirastlo na srce, Bog ali hudoba? Le odkritosrčen sklep je vreden božje milosti. — Tvoj sklep mora biti

b) trden. Glej, Bog ti je dal prosto voljo, in ta prosta volja je največa moč. Celó Bogu se zoperstaviš s prosto voljo; se vé, v tvojo lastno škodo, ker rečeš v pregrešnem srci: „Jaz nočem, kar

Bog hoče“. Koliko močnejša in trdnejša pa je dobra volja, katero podpira Bog s svojo milostjo. Ne svet, ne pekel ga ne more premagati, kedor v resnici trdno in odločno sklene: Hočem služiti nebeskemu Očetu. O tem nam pričujejo sv. mučenci v prvih časih krščanstva. Niso se bali ne trinogov ne trpljenja, ne ognja ne vode, ne ječe ne smrti. Koliko izmed nas, vprašam vas, bi jih hotelo smrt raje pretrpeti, kakor pa z grehom žaliti Boga? Povejte mi to! Recite toraj s sv. Avguštinom: *Če so ti in drugi mogli storiti, zakaj ne tudi jaz?* Vsak lahko postane svetnik; treba je le trdne volje. Sv. pismo namreč pravi: *Bog hoče, da se izveličajo vsi ljudje.* (I. Tim. 2, 4.) Manjka nam le prave, goreče ljubezni do Boga, stanovitne vere, trdnega upanja. Sicer so duše, so ljudje, ki imajo dobro voljo; a malo jih je, ki imajo trdno voljo. Hitro ga ganeš, z gorečo besedo mu privabiš solze v oči; toda pride skušnjava, slaba tovaršija, priložnost, in pade v greh. Seme božje besede pade na skalo ali pa med trnje. Seme kali, vzraste, pa hitro usahne, ker nima v sredi trdnih, močnih korenin. Mnogo jih dobro začne, pa slabo konča. Toda zveličan bo le tisti, ki dobro konča, in ne oni, ki dobro začne in slabo konča. Taka gorečnost, taka pobožnost je podobna kupu slame, ki jo zažgeš. Hitro se posveti, gori z žarkim plamenom, pa ravno tako hitro ugasne in ostane le pest mrtvega pepela. Le kdor je zvest do smrti, ta prejme krono življenja. — Dalje mora biti tvoj dobi in trdni sklep

c) splošen, t. j. obžalovati moraš vse storjene grehe. Najprvo se boj in brani zoper navadni svoj greh, v katerega padeš največkrat. Glej, na ti strani je tvoj sovražnik najmočnejši. Ko si se ga tukaj otepel in otresel, ko si zmagal glavno moč sovražnikovo, potem se ti ni več toliko bati. Pomisli dobro, da v enem dnevu ne postaneš svetnik. Častitljivi Tomaž Kempčan pravi, da bi človek kmalo postal popolnoma, ko bi le vsako leto odvadil se enega greha. — Ako pa hočeš premagati greh, premagaj najprvo svoje srce, ki je tvoj najhujši sovražnik. Glej, majhno je tvoje srce, in vendar je neizmerno, kakor morjé. V tvojem sredi se rodé strasti, pregrešne misli in želje. V tvojem sredi je studenec, iz katerega izvirajo brezštevilne pregrehe. *Iz srca namreč, pravi Kristus, izvirajo slabe misli, poboji, prešestva, tatvine, krive priče, preklinjevanja.* (Mat. 15, 19.) Očisti toraj svoje srce, premagaj slabe misli in želje, premagal boš tudi slaba dejanja. — Če se hočeš varovati greha, varovati se moraš tudi grešne priložnosti. Kedor nevarnost ljubi, v nji se pogubi. Beži pred zvitim, nevarnim sovražnikom, Kristus sam pravi: *Ako te pohujša tvoje desno*

oko, izderi ga in vrzi od sebe . . . Ako te pohujša tvoja desna roka, odsekaj jo in vrzi od sebe. (Mat. 5, 29. 30.) On hoče reči: vse zapusti, vse daruj, da le rešiš svojo dušo. — Ako se hočeš poboljšati, moraš pa tudi storjeno škodo popraviti, škodo na duši, telesi, časti in premoženji. Človeka si pa ubil na duši, če si ga zapeljal v greh. Bližnjemu si ukradel najdražji zaklad, če si mu vzel čast z obrekovanjem in opravljanjem. Če živiš v sovraštvu s svojim sosedom, spravi se ž njim. Kristus pravi: *Ako ne odpustite, tudi Oče v nebesih vam ne odpusti.* (Mark. 11, 26.) — Marsikateri se izgovarja, češ, kaj poreko ljudje, ako svet in hudobno družčino zapustim, molim in služim Bogu. Vprašam vas: bo li svet vas sodil sodnji dan? Boga moramo bolj poslušati kakor ljudi.

d) Slednjič pa tudi ne odlašaj s trdnim sklepom od dné do dné. *Vzdigniti se hočem in iti k svojemu očetu*, je sklenil izgubljeni sin. In res, vstal je, zapustil meščana in njegovo službo in šel je domov. *Savel, Savel, zakaj me preganjaš?* je klical Gospod iz neba. In Savel je odgovoril: *Gospod, kaj hočeš, da storim?* (Ap. dej. 9, 6.) In storil je, kar mu je ukazal Gospod. Tako stori tudi ti. Sedaj, ko te kliče Gospod Jezus Kristus, in ti ponuja svojo roko, okleni se je; hiti k njemu, on te kliče. Ne boj se ga, on te ljubi. Odpusti ti, ako s trdnim sklepom poboljšanja stopiš pred njega in mu odkriješ skesano srce. Tudi tebi ponuja venec večnega življenja. Stegni po njem svojo roko.

Reci z izgubljenim sinom: Z Bogom, svet in tvoje veselje! Dolgo sem ti služil, mesece in leta preživel v pregrehi; zapravlil sem čast, zdravje duše in telesa. Tolažil sem svojo lakoto z luščinami hudobije. Čas je, zadnji čas, da se vzdignem iz greha in hitim k svojemu nebeškemu Očetu. *Prisegel sem in sklenil, držati se tvojih pravičnih sodbá.* (Ps. 118, 106.) O dobrotljivi Oče, kako velika je moja pregreha, a še večja je tvoja ljubezen! Glej me, ubozelega hlapca; k tebi hitim, k tebi bežim, pri tebi iščem tolažbe, pomoči in odpuščenja. Amen.

Ign. Žitnik.

2. Kako naj se kristijan zadrži na dan sv. obhajila.

Tedaj so ljudje, ko so videli čudež, katerega je bil Jezus storil, rekli: On je resnično prerok, kateri ima na svet priti.

Jan. 6, 14.

Imenitni čudež, o katerem ste ravno slišali, se je blizo o tem času zgodil, v katerem smo mi zdaj. Blizo je bila že velika noč,

judovski praznik. Tudi nam se bližajo velikonočni prazniki, in pred 14 dnevi se je začela že velikonočna spoved in velikonočno sv. obhajilo. Kruh, s katerim je naš dobrotljivi Zveličar svoje lačne poslušalce nasitil, je lepa podoba onega nebeškega kruha, s katerim ravno ta Gospod Jezus v sv. velikonočnem času v zakramentu sv. rešnjega Telesa naše lačne duše hrani za večno življenje. Pred le-to čudno prigodbo se ne vé, da bi bil kdaj Jezus o najsvetejšem Zakramentu kaj v misel vzel; precej drugi dan po tem čudežu pa je rekel v svoji pridigi v Kafarnavmu: *Kdor moje meso je in pije mojo kri, ima večno življenje in jaz ga bom obudil poslednji dan. Zakaj moje meso je res jed in moja kri je res pijača.* Ali ni tedaj prav in spodobno, da katoliška cerkev ravno ob času velikonočnega sv. obhajila zapové evangelij brati o čudežnem pomnoženju kruha v puščavi in nas opominja, da bi posebno o velikonočnem času z veseljem pristopili k mizi Gospodovi, da bi vsi pobožno in vredno pripravljene zavžili nebeško jed, kruh angeljev. O da bi pa tudi vsi po sv. obhajilu tako hvaležni bili, kakor one množice čudežno nasičenih, ki so častili Jezusa, rekoč: *On je resnično prerok, ki ima na svet priti* ter so ga hoteli za svojega kralja imeti! O da bi si vsi prizadevali, ta za vsakega kristijana najimenitniši dan tako preživeti, kakor želi sv. katoliška cerkev — za zveličanje naše skrbna mati! Kako pa se moramo na dan sv. obhajila zadržati? Na to vprašanje želim danes ob kratkem odgovoriti.

Vesel in imeniten je bil za nas tisti dan, ko smo prvokrat v svoje srce prejeli Jezusa božjega Sina. Ne smemo pa misliti, da bi bili drugi dnevi sv. obhajila za nas manj imenitni, ob katerih bi smeli brez vseh pobožnih občutljejev k mizi božji pristopiti in po prejetem sv. obhajilu spet brez vsega premislika se odstraniti. Res, da je dan prvega sv. obhajila najimenitniši dan v celem življenju, zato ker je prvi; a v bistvu so mu podobni vsi poznejši dnevi sv. obhajila. Zato naj bodo pa to tudi dnevi največjega veselja, goreče pobožnosti in največje čuječnosti.

Kakošno veselje bi pač občutil, ljubi moj kristijan! ko bi te kak imeniten gospod ali celo cesar v tvoji hiši obiskal! In ko bi se ti ta čast večkrat prigodila, o kolikošno bi bilo tvoje veselje! In glej! Kralj vseh kraljev, Gospod nebes in zemlje pride k tebi, kolikorkrat k sv. obhajilu pristopiš. Stvarnik obišče svojo stvar. Ti, o človek, grešna slaba stvar se smeš njemu — Najsvetejšemu približati, in ga prejeti, se ga dotakniti in zavžiti. In on hoče v tebi — v

tvojem srcu prebivati in s teboj sklenen ostati za večno življenje. Sv. Ciril pravi: *Kakor se v ognji raztopljen vosk z drugim stopljenim voskom tako zmeša, da se nič več razločiti ne more; ravno tako se pri sv. obhajilu Kristus z nami zedini in mi z njim.* In ti, o človek! bi nobenega veselja ne občutil? Tvoje srce naj bi neobčutljivo ostalo, bi se ne topilo velikega veselja? O kako se je veselil Cahej, ko ga je Jezus obiskal! Kako sta se veselila učenca, ki sta v Emavz šla, ko je Jezus v podobi neznanega tujca po poti z njima govoril in jima sv. pismo razlagal. Ali pa morebiti v zakramentu sv. rešnjega Telesa ni ravno tisti Jezus poln ponižnosti, krotkosti in ljubezni? Ali ne osrečuje tudi nas, kakor je nekdanj Caheja s svojim obiskanjem srečnega storil? Ali ne daje tudi nam tolažbe polne nauke, kakor jih je dajal nekdanj učencema, ki sta v Emavz šla? O tudi za nas je Jezus prava luč, dušna hrana, tolažba in sprava, pot, resnica in življenje. Tudi nas Jezus ljubeznjivo k sebi vabi: *Pridite k meni vsi, ki se trudite in ste obteženi in jaz vas bom poživil.* Pri meni boste pokoj svojim dušam našli. *Kratek je sicer čas, v katerem Jezus v naše srce pride, pa tolikanj bolj vesel in prijeten in tako rekoč okus večnega veselja,* pravi sv. Bernard. Veseli se toraj, ljubi moj kristijan in od veselja naj se ti srce povzdiguje tisti dan, ko te Gospod nebes in zemlje obišče; obrni pa tudi njegovo obiskanje sebi v prid, preživi tisti dan v goreči pobožnosti.

Padi na kolena pred svojega Gospoda, moli Najsvetejšega, ponižaj se pred njim, kateri se je tako ponižal, da pride on — Stvarnik cele nature, tebe revno stvar obiskat. Spoznaj svojo slabost, nestanovitnost in revščino. Obudi vero, upanje in ljubezen. Verovaj tako živo, kakor je veroval Tomaž potem, ko mu je Jezus velel naj svojo roko v njegovo prebodeno stran položi; imej tako trdno zaupanje, kakor Pavel, ko je skrivne besede v raji slišal; vnemi se s tako gorečo ljubeznijo, kakor Janez, ki je na prsih svojega Gospoda slonel. Zahvali Gospoda za neskončno milost, katero ti je dodelil; povikšuj in prepevaj njegovo milost in usmiljenje; prosí ga, da s svojo milostjo vedno pri tebi ostane. In ker se je on vsega tebi dal, podvrzi se tudi ti njemu v vsem, daruj njemu vse zmožnosti svoje duše, vse moči svojega telesa, vsa dela svojih rok, vse svoje misli in želje, z eno besedo, daruj se mu vsega. Njemu potoži svoje nadloge in težave, njemu izroči vse svoje dušne in telesne potrebe in reci s pobožnim Tomažem Kempčanom: Gospod! vse je tvoje, kar je v nebesih in na zemlji. Tebi se darujem danes tudi jaz; pred te, o Gospod položim vse svoje grehe in hudobije, ki sem jih storil pred tvojim

sv. obličjem, da jih sožgeš v ognji svoje ljubezni, in očistiš mojo dušo vseh madežev. Darujem ti vsa svoja dobra dela, dasiravno jih je le prav malo in so tudi ta le nepopolna, da jih zboljšaš in sebi prijetna storiš. Darujem ti tudi vse dobre misli in želje pobožnih kristijanov; izročim ti vse potrebe meni izročениh, da bodo vsi pomoč tvoje milosti in tolažbe občutili, pred vsemi nevarnostmi obvarovani, trpljenja in večnega pogubljenja odrešeni, in tako tebe svojega Boga in dobrotnika hvalili in s hvalnimi pesmami povikševali. O presladki, o preljubeznjivi Gospod! glej, pred teboj stojim, reven in zapuščen, k tebi povzdigujem svoje srce, tebe milosti in usmiljenja prosim. Užgi v meni ogenj svoje ljubezni. Razsvetli mojo slepoto z lučjo svoje pričujočnosti. Daj mi milost, da bom mogel vse težave in zopernosti potrpežljivo prenašati, da svojega srca ne bom navezoval na posvetno blago, ampak da bom le tebe ljubil, kateri si moja jed in pijača, moje veselje in moja ljubezen, sladkost in dobrota moja.

Ali bi se spodobilo, ljubi poslušalci moji! kakošnega imenitnega gospoda, kateri bi nas s svojim obiskanjem počastil, samega v hiši pustiti? Ali bi si ne prizadevali ne le ga z vso častjo sprejeti, ampak tudi potem pri njem biti, ga tu in tje peljati, mu vse skazati, in odvrniti vse, kar bi mu utegnilo zoperno biti? Ako bi pa kristijan najsvetejše telo našega Gospoda in Zveličarja Jezusa pod podobo kruha le v svoja usta sprejel in potem od mize Gospodove odstopil, ne da bi se vsaj nekoliko časa v molitvi, v pobožnem premišljevanji pomudil, in njega, kateri se je ponižal ga obiskati, za tolikošno ljubezen, za tolike dobrote ne zahvalil; ali bi taki kristijan tako imenitni dan sv. obhajila vredno obhajal? Pomislite, ljubi moji! dobro, in sodite sami.

Pobožni kristijan pa po sv. obhajilu svojo vero, pobožne občutljeje svojega srca tudi v svojem zunanjem zadržanju razodeva; on se, kakor mu opravila njegovega stanu pripusté, dalj ali manj časa v molitvi pomudi. Če je le mogoče, je tudi pri sv. maši; pride tudi čez dan, ako mu druge okoliščine dopusté, v cerkev. Ako pa zavolj kakšnega zadržka ne more v cerkev priti, povzdiguje doma pri svojih opravilih večkrat svoje misli, svoje srce k Bogu in išče v molitvi ali pa v pobožnem premišljevanji, v branji dobrih bukev, tudi v opravljanji dobrih del po moči se vsemu hudemu ubraniti. Na ta dan ponavlja večkrat poprej storjene dobre sklepe, da bi ložje v dobrem stanovitosten ostal. Da bi pa v prihodnje milosti božje z grehi ne zapravljal, se poprime zadnjič tudi največe čuječnosti.

Kristus nam je svoje meso dal, pravi sv. Krizostom; kako bomo zamogli odgovor dati, ker s tako jedjo okrepečani vendar grešimo?

Mi jemo Jagnje, in se spreobrnemo v volkove, in smo krvoželjnim levom enaki. Oh, strašne besede, da bi se pač nad nami nikdar ne spornile! Mi smo sicer slabe stvari in utegnemo vsaki čas grešiti; pa milost božja nas zamore pred vsakim grehom obvarovati. Toda sami si moramo tudi prizadevati, in čuti nad seboj, posebno pa ta dan, ko se je naš Stvarnik in Gospod naš Zveličar ponižal, nas obiskati in pri nas ostati. Toraj se ne smemo v nobeno grešno nevarnost radovoljno podati, ter njega — Najsvetejšega — že precej na dan sv. obhajila iz svojega srea z grehom izgnati. Tedaj moramo na dan sv. obhajila čuti nad svojimi občutlji, posebno nad očmi, jezikom in ušesi, da se z njimi ne bomo pregrešili; varovati se moramo postopanja, kakor tudi posvetnega hruma in veselja; se ogibati nepotrebne tovaršije in si tudi pripuščenega veselja nekoliko prikrajšati, in zmerno v jedi in pijači živeti. Nasproti pa si moramo prizadevati, dolžnosti svojega stanu natanko spolnovati, in vse težave in nadloge, in britkosti, katerekoli nas zadenejo, voljno pretrpeti. *Varuj se na dan sv. obhajila obilnega govorjenja,* pravi pobožni Tomaž Kemp. *ostani v samoti in veseli se v svojem Bogu; zakaj njega imaš v svojem srcu, katerega ti ves svet odvzeti ne more.* Kdor se pa še tisti dan, v katerem je pristopil k mizi božji in je zavžil angeljski kruh, spet v navadne pregrehe poda, in z nesramnostjo in nezmerlostjo, z jezo in sovraštvom, z nevoščljivostjo in prevzetnostjo, z opravljanjem in obrekovanjem, Jezusa iz svojega srca spet izžene: ali se zamore o takem reči, da je za vsacega kristijana najmenitniši dan — dan sv. obhajila — vredno obhajal? Oh, pa kolikokrat se zgodi, da tisti, kateri so dopoldne pri božjih altarih z nebeško mano nasiteni, popoldne zopet pridejo na tiste kraje, kjer so že tolikrat grešili, k tistim osebam, po katerih so bili že tolikrat zapeljani, da v tiste grehe nazaj zabredejo, katerih so se komaj obtožili! Slišimo jih ravno tako kleti, kakor poprej, vidimo jih ravno tako pijančevati, ravno tako svojega brata sovražiti itd. kakor poprej. — Oh, vi nesrečni, kaj vam pomaga, če ste se ravno spovedali, če je pa ljubezen do greha v vašem srcu ostala! Vi svojega življenja niste poboljšali, in kruh zveličanja ste brez koristi jedli, celó v svojo škodo ste ga zavžili — vi ste si ga v kruh večnega pogubljenja premenili — večna smrt bo vaš delež.

Vtisnimo si, dragi moji poslušalci! globoko v sree vse dozdej rečeno, in obhajajmo vselej dan sv. obhajila z velikim veseljem, z gorečo pobožnostjo in največjo čuječnostjo. Prižgimo Jezusu žive vere svetlo luč in molimo ga — Boga in človeka v presvetem rešnjem

Telesu pričujočega. Vnemajmo v svojem sreju goreči ogenj srčne ljubezni; olepšajmo svojo dušo z dobrimi deli in lepimi čednostmi, da bomo vedno skleneni z Jezusom in on z nami, in da nas bo enkrat obudil k večnemu življenju. Amen.

† Ant. Potočnik.

Peta postna nedelja.

I. Izgubljeni sin veselo sprejet.

Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe!

Luk. 15, 18.

Kako zadovoljna in srečna sta bila prva človeka, ko sta v nedolžnosti uživala veselje v prelepem raji! Nista poznala ne žalosti ne smrti; in ko bi bila zvesto spolnila božjo zapoved, na večno bi bila srečna, srečen bi bil tudi ves človeški rod. Toda Bogu sta bila nepokorna, prelomila njegovo zapoved, in isto uro prišla je na svet smrt, bolezen, nesreča, nadloga, trpljenje. Od tedaj že zdihuje človeški rod v „solzni dolini“ pod težo pregrehe in pretaka grenke solze. Solze lajšajo človeštvu njegovo gorjé, solze odkrivajo srca bolečine; solze pa tudi zapró vrata pekla, zбриšejo dolg iz knjige življenja in odpró vrata v nebeško veselje. — Če te muči bolezen, pretakaš solze; če te svet zapusti, naznanjajo žalost tvoje rosne oči; s solzami v očeh zreš za dragim prijateljem v temni grob; in če ti vest očita veliko pregreho, če si zgubil Boga, najboljšega prijatelja, zapravlil božjo milost in večno veselje, moreš li imeti trdo srce, suho oko? — O potem ne ljubiš svojega nebeškega Očeta, ne ljubiš svoje duše! Prelivaj solze, ko ti je bolečine polno srce, objokuj pa tudi svoje pregrehe!

Kralj David se je bil v svojem življenji dvakrat zeló pregrešil. Gospod je k njemu poslal preroka Natana, da mu je očital hudo pregreho. David spozná svojo hudobijo in rekel je s skesanim srecem in solznih oči: *Grešil sem zoper Gospoda!* (II. Kr. 132.) — Magdalena se je spreobrnila, kes in žalost nad grehi jo presune in začne milo jokati. Vrže se pred Jezusove noge in mu jih poliva s svojimi solzami.

Peter, dobri Peter, je zatajil svojega Gospoda. Velika teža mu je ležala na srci. Vun beži v temno noč, svet mu je preozek. Britko joka, s solzami mu je tekla srčna bolečina po lici in zalivala novo, nepremagljivo ljubezen.

Tako se je zbudil iz grešnega spanja sv. Avguštin. Spoznal je svojo pregreho, vzdignil solzne oči proti nebu rekoč: „Kristus, razsvetli me; zbuditi se hočem, od mrtvih vstati ter se poboljšati. Ni se le obtožil svojih pregreh Bogu in duhovniku, marveč prijel je za pero in vsemu svetu odkril prejšnje svoje zmote. Srčna bolečina ga je silila, ljubezen do usmiljenega Boga dala mu je v roke pero. In ko bi bil živel na samotnem otoku sredi morja, zapisal bi bil svoje pregrehe v pesek zemlje ali v lubje dreves. Skesano srce, prava žalost nad pregrešnim življenjem, trden sklep resničnega poboljšanja, ljubezen do dobrega očeta so prisilili tudi našega izgubljenega sina, da je rekel: *Vzdignil se bom ter pojdem k svojemu očetu in mu porečem: Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe!*

In mi, predragi, ne bomo vstali iz svojih pregreh in hiteli k nebeškemu Očetu? Je li morda že ugasnila ljubezen nebeškega Očeta do skesanega grešnika? O še nas čaka dobrotljivi Oče, še je odprto njegovo usmiljeno srce; vzdignimo se z izgubljenim sinom in hitimo v božje naročje rekoč: Oče, usmiljeni Oče, grešili smo, zelo smo grešili!

I.

Nesreča, ki je prignala izgubljenega sina na meščanovo pristavo med svinje k praznemu koritu, odprla mu je tudi oči in pokazala mu pot na očetov dom. Zadnjič smo ga že videli vstati in oditi po prašni cesti pod očetovo streho.

Predragi, hitimo za njim in pogledjmo, kako ga bo sprejel njegov oče. Kako trepeče izgubljenemu sinu skesano srce; polno je veselja, ko zagleda v daljavi znano mu rojstno hišo. Solze veselja uderó se mu po bledem lici. Nehoté obstoji in iz globocih prs izvije se mu vzdih: „O dragi moj dom, ljubi moj oče; zapustil sem vaju, zapustil srečo, veselje otroških let! Šel sem na tuje, iskat si nesreče, trpljenja. Kako srečen sem bil, živel brez skrbi pod tvojo streho in sedaj . . . O, jaz nesrečnež!“ . . . Strah mu preleti oslabele ude, noga mu obstane, ne more dalje. . . . „Več nisem vreden tvojega imena“, govori dalje v joku. „Kako naj stopim pred tvoj obraz, s čim izgovarjam svojo hudobijo? V teh le cunjah naj grem pred očeta? Kaj mi poreče? Poberi se od hiše, postopač! Jaz te ne poznam, ti nisi moj sin. Imel sem sina, a ta ni bil raztrgan in sestradan; ni hodil kruha beračit od hiše do hiše. In če si tudi bil moj sin, sedaj nisi več. Vrni se, od koder si prišel! Tam išči kruha, kjer si zapravil svoj del! Sedaj naj bi bil jaz tvoj oče in ti moj sin, ko si bos, sestradan, in te je le lakota prignala domov. Kar poberi se proč in ne pridi mi

več! — Tako mi bo oče očital in po pravici, ker to sem zaslužil. O kje je bila moja pamet, da sem zapustil svoj dom!“ — Zopet vzdigne proti domu oči in zagleda prihajati očeta. „Oče gre, kam naj se denem? Ali naj bežim? Kam? Na tuje ne grem več. Ali naj ga počakam? Hitim mu naproti, padem na kolena rekoč: O oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe! Kaj mi je storiti? Jaz sam ne vem! Pa srce mi veleva, čutim, da moram k očetu.“

V resnici ga je bil že od daleč zapazil njegov oče. Spoznal ga je, milo se mu je storilo in hitel mu je nasproti. Ga je li hotel odgnati, zapoditi od doma? Ne, ne, tako trdega sreca nima noben oče. Hitel mu je nasproti, da bi ga zopet objel in peljal na svoj dom. Ni še pri njem, in že mu sin odkrije svoje srce: „Oče, grešil sem zoper nebesa in zoper tebe; več nisem vreden, imenovan biti tvoj sin!“ In ko hoče predenj pasti na kolena, obdrži ga oče v svojih rokah, objame ga, pritisne na svoje očetovske prsi, poljublja mu čelo in obraz. „Bodi mi pozdravljen, predragi moj sin“, pravi razveseljeni oče! „Mislil sem, da si umrl, in vendar še živiš. Izgubil sem te bil, in sedaj te zopet najdem. Nič več te ne pustim izpod svoje strehe. Pri meni boš ostal, z menoj delil moje veselje.“

Predragi, kdo vam more popisati pravo veselje dobrega očeta, ko čez mnogo let zopet zagleda svojega sina. Tako veselje je gotovo občutil očak Jakob, ko je čez mnogo let zopet zagledal in objel svojega sina Jožefa. Tako je plavalo v veselji srce pobožnega Tobija, ko je objel svojega sina, vrnivšega se iz daljne Medije.

In kako se izgovarja in opravičuje sin pred svojim očetom? „O oče“, pravi s skesanim srcem in solznimi očmi, „prelomil sem božjo zapoved, ki mi veleva, tebe ljubiti, tebe ubogati. Zaničeval sem te, tirjal svoj del, šel na tuje in tam sem vse zapravil. Bežal sem od tebe v nesrečo in pogubo. Srce mi hoče žalosti počiti, ko se spomnim svoje hudobije. Več nisem vreden tvojega imena.“

In kaj mu odgovori oče na te odkritosrčne besede? „Hitro“, zapové oče svojim služabnikom, „hitro prinesite mojemu sinu najboljše oblačilo, dajte mu najlepši prstan na roko, nove čevlje na nogo, oblecite ga od pete do glave.“ Služabniki hitro prinesó obleko, prstan in čevlje, in izgubljeni sin je zopet najboljši sin svojega očeta. Še zakliče oče svojim služabnikom: „Pripeljite pitano tele in zakoljite; hočemo jesti in se gostiti. Zakaj ta moj sin je bil mrtev in je zopet oživel; bil je izgubljen in je najden“. Oče prime vesel sina za roko in ga pelje v svojo hišo.

Predragi očetje in matere, tu imate vzgled, kako morate sprejeti v svoje naročje izgubljene otroke, ako se s skesanim srcem vrnejo pod vašo streho. Tigru bil bi podoben tak oče, ki bi neusmiljeno odgnal od hiše svojega izgubljenega, pa skesanega sina. Neusmiljena bila bi mati, ki bi ne hotla poznati svoje izgubljene, pa spokorjene hčere. Iz revščine, nesreče bi jih pahnili v obupnost. Pomislite dobro, kolikrat žalite in zapustite svojega nebeškega Očeta; in vendar on vam odpusti, sprejme vas zopet za svoje otroke, ako se skesate svojih pregreh in se vrnete k njemu s sklepom poboljšanja. Storite to tudi vi svojim izgubljenim, pa skesanim otrokom.

II.

Sv. Avguštin nas uči po priliki o izgubljenem sinu, da so neverniki spoznali svoje zmote in sklenili vrniti se v hišo Gospodovo, namreč v sv. cerkev. Bog je videl neverno ljudstvo v službi hudobe. Usmilil se je nesrečnih ljudi, razsvetlil je njihova srca z lučjo sv. resnic. Hoteli so sicer sprva biti le najemniki v hiši božji, ali Bog sam jim je hitel nasproti. Jezus Kristus je stopil iz nebes na zemljo, da bi sprejel nevernike v svoje naročje. Na križi je razpel svoje roke, objel ž njimi vse izgubljene sinove in hčere, pritisnil na svoje ranjeno srce in jih tolikrat poljubil, kolikor je imel ran na svojem telesu. Oblekel jih je v obleko nedolžnosti, na roko jim dal prstan neskončne ljubezni in na noge čevlje evangeljske postave. Neverniki pa niso postali najemniki v hiši božji, marveč Bog jih je sprejel za svoje ljube sinove, peljal jih kot svoje otroke v hišo božjo, t. j. v sv. cerkev.

In tako, predragi, godilo se je tudi z nami. Tudi mi smo bili neverniki, toda pri sv. krstu smo postali otroci Božji in deležniki nebeškega kraljestva. Bog nas je sprejel pod svojo streho, v sv. cerkev. Smo pa li ostali vedno pokorni Božji otroci? V prejšnjih govorih sem vam pokazal, da smo bili podobni izgubljenemu sinu. Sli smo na tuje, v deželo hudobe in tam smo napravili vse božje darove z brezštevilnimi grehi. Zadela nas je nesreča; lakota in žeja je mučila ubogo dušo. Odprle so se nam zopet oči, spoznali smo, da je bolje biti najemnik v hiši nebeškega Očeta, kakor pa svinjski pastir pri hudobi — meščanu. Sklenili smo zadnjič vrniti se domov k svojemu usmiljenemu Bogu, prositi ga odpuščanja v njegovi hiši, v zakramentu sv. pokore. Nebeški Oče vidi grešnika že v daljavi, hiti mu nasproti s svojo milostjo. Duhovnik, spovednik kot božji namestnik veselo sprejme izgubljenega sina, objame ga v ljubezni in usmiljenji.

Grešnik pa ganen po toliki ljubezni vzdihne pri spovednici: O oče, mnogo sem grešil zoper nebesa, več nisem vreden, imenovan biti Božji otrok. In sedaj našteva grešnik svoje zmote in pregrehe.

In kaj pravi Bog po svojem namestniku? Odpuščeni so ti tvoji grehi, sprejemem te zopet za svojega otroka, kot ljubi sin in ljuba hči boš prebival pod mojo streho. Hitro ga oblecite v obleko nedolžnosti in moje milosti, na roko mu dajte prstan moje ljubezni, na noge mu dajte čevlje evangelijske postave, da hodi v prihodnje po poti pravice. Deležnik naj bo mojega kraljestva. — Sv. Hijeronim vpraša: *Kdo ne spozna po izgubljenem sinu grešnika ali grešnico, katera Bog sprejme kot svoja otroka v zakramentu sv. pokore?*

Spovednica je sodnji stol, duhovnik je sodnik: tam moraš razodeti svoje pregrehe, tam pričakovati rzsodbe. Vendar pri zakramentu sv. pokore ne bode oster, neusmiljen sodnik, marveč Oče neskončne ljubezni in neizmerne usmiljenja. Pojdi, o grešnik, in prepričaj se sam.

Grešnik zapusti Boga in zapravi v grehih nebeške darove. Tù imamo hudodelca. Kdo ga ujame, zveže in pelje pred sodnika? O neskončna ljubezen nebeškega Očeta! Bog sam ga dohiti z žarkom svoje milosti, ujame ga z rokami svoje ljubezni, zveže ga z verigo usmiljenja in ga pelje pred sodnji stol sv. zakramenta. — Tudi angelji so bili zapustili Boga, toda on jih ni iskal, ni jih pripeljal nazaj; grešnika pa išče kakor izgubljeno ovčico in ga privede k spovednici. — Začne se sodba! Kdo je sodnik? Sodnik je človek, duhovnik. Grešnik je razžalil Boga, in človek je sodnik, človek, ki je sam grešnik. O usmiljenje božje! Človeku je dal Bog oblast, da sodi grešnika. Njemu, ki pozna človeško slabost, dal je pravico, soditi človeka. *Katerim boste grehe odpustili, so jim odpuščeni; in katerim jih boste zadržali, so jim zadržani.* (Jan. 20, 23.)

Grešnika mora ganiti nebeška dobrotljivost, da odkrije spovedniku svoje srce in prične: Oče, grešil sem zoper tebe in nebesa, zoper bližnjega in samega sebe! In kaj reče sodnik? Molči, tiho poslušaj. Na tehtnici pravice tehtaj grešnikove pregrehe, da more izreči pravično sodbo. Na eno stran položi pregrehe in hudobije, na drugo kes in trdni sklep skesanega grešnika. Je li mogoče, da kratko kesanje, mala srčna boleost premaga kopico pregreh? Da, mogoče je, pravi sv. Avguštin. Spovednik drži v roki kot tehtnico sv. križ Jezusa Kristusa. Česar ne zmorejo naš kes, trpljenje, žalost in pokora, pripomore še trpljenje nebeškega Sina, in greh je premagan.

Spoved je končana, kaj poreče sodnik? Bojim se za grešnika! Toliko pregreh: prešestvo, tatvina, goljufija, jeza, sovraštvo in grešnik naj bi bil prost!

Toda poslušajte, preljubi bratje in sestre v Kristusu! Cela druhal sodnikov, judovskih duhovnov in farizejev pripelje pred nebeškega Sina prešestno ženo: On naj jo sodi. Po Mozesovi postavi, kričé tožniki, mora umreti, s kamenjem pobita. Rabbi, učenik, kaj porečeš na to? Jaz, pravi nebeški Učenik, zapisal bom sodbo v prah zemlje, da jo preberete. Kdor od vas je brez greha, prvi vzdigne naj kamen. Nebeški Sin se pripogne in piše s prstom desnice v prah zemlje. Vsi se približajo, da bi brali razsodbo; a kaj se zgodi? Ostrmé, zarudé; sram jih je, obledé. Eden za drugim se odplazi, vsi odhité. Kristus vstane, dobrotljivo in usmiljeno vpraša zatoženo grešnico: *Žena, kje so tvoji tožniki?* — *Nobenega ni več*, odgovori sv. Avguštin; *le revna grešnica stoji še pred usmiljenim Sodnikom.* — *Te ni nobeden obsodil in pogubil*, vpraša Kristus? *Noben!* odgovori skesana grešnica. *Tudi jaz te ne obsodim in pogubim.* — *O neskončna dobrotá, neizmerno usmiljenje božje!* zakliče začuden sv. Avguštin.

Vrnimo se k sodniku v spovednici! Slišal je dolgo vrsto pregreh. In kaj reče na to? *Ego te absolvo a peccatis tuis, — odvežem te tvojih pregreh . . .* Človek, duhovnik odveže in odpusti grehe grešniku, ki je razžalil Boga! Bo li odpustil tudi Bog? Kaj dvomiš? Bog te vpraša: Te je li človek, duhovnik, obsodil, pogubil? — Ne, Gospod, odgovori grešnik! — Tudi jaz te ne obsodim in pogubim. Dal sem mu oblast, da ti odpusti grehe; in če ti jih je on odpustil, odpuščeni so ti tudi v nebesih.

Kristijani, je li ta sodba ostra, neusmiljena, krivična? Koliko časa se boste še obotavljali in premišljevali? Ne boste z izgubljenim sinom vstali in se vrnili k nebeškemu Očetu? Niste li videli, kako grešniku nasproti hiti usmiljeni Bog v osebi duhovnikovi? Niste videli, kako nebeški Oče skesanega grešnika sprejme v svoje naročje, objame in poljubi? Ne odlašajte več, Gospod vas kliče in čaka, ponuja vam novo obleko nedolžnosti in prstan svoje neskončne ljubezni!

III.

Predragi, ne morem še končati, mnogo mi še leži na srci. Rad bi vam še ob kratkem razložil, kako potrebna in koristna je spoved. Mislim pa in upam, da ste v tem kot verni kristijani dovelj prepričani. Spomniti pa vas moram na besede sv. Avguština,

ki piše: *Bog je nas sicer vstvaril brez nas, toda brez nas ne more nas zveličati.* Res je, da je tekla kri Jezusa Kristusa za naše grehe; le njegovo trpljenje in njegova smrt moreta poplačati naše dolgove; res je pa tudi, da mora človek svoje storiti, vreden postati Kristusovega trpljenja in zasluženja. Sv. zakramenti so sedmeri studenci iz katerih izvira božja milost; deležni pa je postanemo, ako smo vredni. Zeló se moti, kdor misli, da so mu odpuščeni že grehi, ako se jih mrzlo ali lažnjivo obtoži, in spovednik moli nad njim svojo molitev. Sodnika v spovednici moreš prevariti in nalagati, nikakor pa ne nebeškega sodnika, ki vidi v srce. Zakrament sv. pokore je zdravilo tvoji bolni duši, ako jo vredno opraviš; lahko je pa tudi strup, ako

a) zamolčiš le en sam smrtni greh. Grešnik zamolči greh ali nalašč, iz strahu in sramožljivosti, ker ni zadostno izprašal svojo vest ali iz nevednosti, ker ne spozna velikost svojega greha. O predrzni človek, ki nalašč lažeš spovedniku! Ne lažeš človeku, marveč vsegavednemu Bogu. — Nespametni človek, ki iz strahu in sramožljivosti zamolčiš svojo pregreho! Čemu se sramuješ pred spovednikom, ko se nisi sramoval grešiti pred Bogom? Spovednik sam je človek, ki pozna človeško slabost in mora sam sebe tožiti drugemu spovedniku. On je usmiljen zdravnik, ki hoče vedeti vse tvoje dušne rane, da jih ozdravi. — Nesrečni človek, ki iz lenobe in nevednosti zamolčiš svojo pregreho! Vsak dan bi moral sprašati svojo vest, da spoznaš svojo slabost in pregreho. Toda mnogo jih je, ki le enkrat v letu obiščejo svojega spovednika in še takrat kako kratko in površno je njih spraševanje vesti! Odtod tudi pride, da vé najmanj povedati tisti, ki le redko kedaj pride k spovednici. Greh se mu zdi le uboj in velika tatvina, vse drugo človeška slabost. — Mnogo jih je, ki iščejo spovednika, kedar je veliko ljudi, češ da spovednik ne bo imel časa vsega poprašati. Pomisli dobro, da se obtožiš Bogu, ki tirja od tebe popolno spoved. Drugi se zanaša, da spovednik izvleče iz njega s silo njegove pregrehe. A kaj se lahko zgodi? Spovednik se zanese na vestnost grešnikovo, ničesa ne vpraša, tiho posluša, dá odvezo — grešnik pa se vrne iz cerkve z novim grehom božjega ropa, ker je zamolčal smrtni greh. Predragi, ali ni boljše, da grešnik spovedniku odkrije vse svoje pregrehe, kakor da živi v vednem grehu, katerega bo nebeški sodnik na sodnji dan razodel celemu svetu?

In kar mora spovednika posebno žaliti, je to, da marsikateri grešnik našteva svoje grehe

b) brez vsacega kesa in trdnega sklepa poboljšanja. Našteje sicer vse svoje pregrehe, a njegovo srce je mrzlo, ne čuti kesa, ne žalovanja. Tudi taka spoved je nevredna. Brez kesanja ni odpuščanja! Ali si morda že plačal svoje dolgove, ako jih le našteješ in imenuješ svojemu upniku? O kristijani, ne varajmo sami sebe, z mislijo, da dobimo odpuščanje pri Bogu brez srčne žalosti in brez duha resnične pokore. K sv. Frančišku Salez. je prišel grešnik ter mu naštel velike pregrehe brez kesanja. Svetnik se joka in ihti. Ko grešnik vpraša svetnika, čemu se joka, odgovori sv. Frančišek: „Jokam se, ker se ti ne jokaš“. Sicer ni potreba, da bi z jokom obtožil se grehov. Tvoj kes naj bo v srci, to naj čuti žalost nad grehi. — Toraj vas prosim v imenu Jezusa Kristusa, spovejte se vedno resnično, odkritosrčno, brez zvijač in s srčnim kesanjem. Le tako morete postati zopet Božji otroci ter dobiti mir in tolažbo svojim dušam. *Ako se spovemo svojih grehov*, piše sv. Janez (I. Jan. 1, 9.) *je Bog zvest in pravičen, da nam odpusti naše grehe in nas očisti vse hudobije.*

c) Vedno pa še bodo pomanjkljive naše spovedi, ako se le redko kedaj obtožimo svojih grehov. Ne bodimo vendar tako trdega občutja do Boga, ker je on do nas tako dobrotljiv in usmiljen. Ako tako malo storimo za Boga, bo tudi Bog za nas storil le malo. Koliko storimo za svoje telo in zdravje! Koliko skrbi in stopinj, ako smo bolni! Zdravnik poskuša raznovrstna, draga zdravila, da bi rešil človeka prehitre smrti. In če ti v grehah boleha tvoja duša, s čim jo zdraviš, katerega zdravnika pokličeš k sebi? Čemu odlašáš od dné do dné, od leta do leta, celó do svoje smrti? Ali veš, kje te čaka smrt, kateri je tvoj zadnji dan, kedaj se steče ura življenja? *Le eno je potrebno!* (Luk. 10, 42), in to je posvečenje in zveličanje. Kdor za to eno skrbi, prav stori. Miren je in pokojen, ker ima sree pri Bogu.

d) Toda skušnja nas uči, da tudi tisti vedno ne uživa nebeškega miru, ki večkrat išče tolažbe v spovedi. Od kod to pride? Mnogokrat pride to od neke skrite prevzetnosti, ki se noče spovednikovi sodbi popolnoma podvreči, noče poslušati njegovih naukov in opominov, ampak se le na svojo modrost zanaša. Brez pravega vzroka se vznemirja zavoljo prejšnjih spovedi in pri vsaki priliki hoče opravičiti dolgo spoved, češ, da je pozabil to ali ono malenkost. Četudi ga je spovednik že večkrat podučil, da je spoved veljavna, če se pri nji malih grehov ni obtožil in da je tudi takrat spoved dobra, ako je smrtni greh pozabil povedati zato, ker se ga ni mogel spomniti, čeravno si je pridno vest spraševal; vendar si še dalje brez potrebne

skrbi dela. — Včasih pa je tak nemir po dobro opravljeni spovedi le skušnjava, katero je treba premagovati v duhu pokore in se ponižno tega držati, kar spovednik zapove. Sploh so take nepotrebne skrbi silno mučne pa tudi škodljive, ker jemljejo grešniku dušni mir in mu slabijo dušne moči. Pri spovedi mu ni toliko mar, da bi srčno kesanje obudil in poslušal spovednikove nauke, ampak le to premišljuje, kaj bi bil še morda pozabil. In tudi po spovedi še raje premišlja, kaj je storil, mesto bi mislil na to, kaj hoče, kaj mora v prihodnje storiti. Sv. Terezija pravi: *V nebesa ne pridemo z mnogim premišljevanjem in tuhtanjem, marveč z veliko ljubeznijo.*

Bodi vam toraj, predragi, vselej vestna reč, kadar greste k spovedi, da boste vse prav in natanko opravili: odkritosrčna in čista bodi vaša obtožba; ona mila žalost naj pretresa vaše skesano srce, ki je izgubljenemu sinu izvabila toliko grenkih solz iz oči, in pa s tako trdnim sklepom se povračajte od spovedi, kakor se je vrnil zgubljeni sin na očetov dom, pripravljen v vseh rečeh spolniti volje svojemu očetu, če ga tudi hoče imeti za najmanjšega najemnika v hiši. Nekoliko truda in zatajevanja res da zahteva spoved, saj izgubljenemu sinu tudi ni bila lahka vrnitev; ali pomislite kako vesel, in srečen je bil konec njegove vrnitve; pomislite, da vredna spoved prinaša tudi vam že v tem življenji tisti mir, ki ga nobena druga reč ne more dati in da dobre spovedi so najbolj gotova zastava večnega miru v nebesih, kjer se bomo večne čase veselo spominjali na nje, kakor oni svetnik, ki je prikazavši se neki osebi rekel: *O srečna pokora, ki mi je prinesla toliko veselje!* Amen.

Ign. Žitnik.

2. Kdo se z jezikom pregreši?

Judje so odgovorili in rekli: Ali ne govorimo mi prav, da si Samarijan in imaš hudiča? — Jan. 8, 48.

Vprašanje, katero smo ravno kar v sv. evangeliji brali: *Kdo izmed vas me more greha dolžiti?* je mogel edino le Jezus staviti. Zakaj on je bil, kakor piše sv. apostelj Pavel, *svet, nedolžen, neomadežan, odločen od grešnikov in višji, ko so nebesa.* (Hebr. 7, 26.) Na njem tudi še sence najmanjše napake ni bilo. Vse njegove misli in želje so bile pri Očetu v nebesih, vse njegove besede so bile svetost in modrost, vsa njegova dejanja nedosegljive čednosti, nepopisljiva

ljubezen, nebeški čudeži. Krivičnik Pilat je bil primoran reči, da je nedolžen in najzlobniši hudodelnik Iškarjot je izdihnil, predno se je v obupnosti obesil: „Nedolžno kri sem izdal“. Nikdar ni bilo in nikoli ne bo tolike nedolžnosti in svetosti na našem grešnem svetu. — Ali glejte jo strašno nepopisljivo hudobijo prevzetnih farizejev! Ker mu ne morejo na vprašanje odgovoriti in nobene najmanjše slabosti mu očitati, se predrznejo njemu, na katerem se vse čednosti kakor solnčni žarki v najlepši lepoti svetijo — njemu, Najsvetejšemu, nedolžnemu Jagnjetu, se predrznejo naravnost reči, da je obseden! Pri taki v nebo vpijoči krivici si pa še upajo pristaviti: „Ali ne govorimo mi prav?“ Pa ne le tukaj, temuč še pri veliko drugih priložnostih so judje s svojim strupenim jezikom očitno in skrivaj Jezusa grdili in ljudstvo šuntali zoper njega. Če so ga videli jesti in piti, so rekli, da je požrešnež in pijanec, če so ga videli grešnikom ljubezen skazovati, očitali so mu, da z grešniki občuje in ž njimi jé. Ko so ga videli čudeže delati, niso hoteli spoznati njegove božje vsega-mogočnosti, temuč rekli so: „S pomočjo Belcebuba, višjega hudičev, izganja hudiče“. (Luk. 11, 15.) Oh kako hudo so se pregrešili judje s svojimi kačjimi jeziki nad Jezusom, — kako globoke rane so sekali njegovemu presv. Srcu s svojim bogokletnim govorjenjem!

Pa ni se nam treba nad judi hudovati; oni so že sojeni, so že prejeli svojo kazen. Ozrimo se raje sami nase. Tudi dan danes se Jezus z nobenim grehom bolj ne žali, kakor s hudobnim govorjenjem. Le povejte mi za tistega človeka, le pokažite mi tistega sv. moža, kateri bi se nobenkrat v besedi ne pregrešil! Jezik je sicer majhen ud človeški ali po svetu neizrečeno veliko hudega napravi in mnogo mnogo jih vekomaj pogubi. Zato pravi sv. Duh: *Veliko jih je padlo pod ostrim mečem, pa ne toliko, kakor se jih je po svojem jeziku pogubilo.* Oh še tiste bolj pobožne duše, ki si sicer prizadevajo Bogu služiti in Jezusu čedalje bolj dopasti, velikrat s svojim jezikom podero, kar so si s tolikim trudom sicer prislužile, kakor je pisano: *Ako kdo meni, da je pobožen, pa ne brzda svojega jezika temuč zapeljuje svoje srce, je prazna njegova pobožnost* (Jak. 1, 26).

Kristijani zdaj je sv. postni čas, tisti resnobni čas, v katerem moramo posebno skrbeti, da čisto operemo svojo dušo vseh grehov, ki jo težé, da se bomo mogli z veselim srcem in lahko vestjo radovati častitega vstajenja Jezusovega o veliki noči, ki nam je že tako blizo. In ker se z jezikom, kakor sem rekel največkrat pregrešimo, moramo tudi v tem sv. času pred vsem najbolj zato skrbeti, da grehe z jezikom storjene spoznamo in zapustimo. In v ta namen hočemo danes pre-

misliti, kako se z jezikom pregrešimo in sicer I. zoper resnico, II. zoper krščansko ljubezen, III. zoper sv. čistost.

Neprecenljiva dobrotu in posebna prednost človekova je, da more govoriti in vsakemu lahko razodeti, kar misli in poželi. Koliko veselja mu dela prijazno pogovarjanje z dobrimi prijatelji! Kako hitro mu tekó ure med prijetnim pomenkovanjem! In koliko moč ima beseda do človeškega srca! Kako lahko ga pregovoriš in za-se pridobiš z lepo besedo! Koliko bi res človeku manjkalo, ko bi mu bil Bog ta dar odrekel! To vidimo pri mutcih. — Ali ker je jezik tako dragocen dar božji, bi ga moral tudi človek vselej prav rabiti in nikdar ž njim žaliti predobrega Stvarnika, ki ga mu je dal. Kakor vsak ud, bi moral še posebno jezik rabiti v čast in slavo božjo v svoje in svojega bližnjega zveličanje. Govoriti bi moral vselej le, kar je dobro in res, ogibati pa se vsake laži, opravljanja, vsake grde in spodtakljive besede. Ali žalibog, britka skušnja nas uči, da ravno nasprotno se godi, kjer koli se ljudje zbirajo in pogovarjajo.

I.

Najnavadniši greh z jezikom je laž t. j. vse, kar človek vedoma govori zoper resnico. O najstrašnejših hudobijah lažnjivih ust tukaj še govoriti nočem: o krivih, podkupljenih pričah, ki tolikrat bližnjega pripravijo ob dobro ime, večkrat ob premoženje, ali celo ob življenje. Nočem govoriti o krivih prisegah, ki so še strašnejša hudobija, pa bodi Bogu potoženo, dandanes ne tako redka. Tudi ne govorim o tistih peklenskih služabnikih, krivih prerokih, kateri po krčmah pri litru, ali pri drugih shodih, s svojim umazanim jezikom sv. vero skrunijo, cerkev, papeža in kar je najsvetejšega s svojimi črnimi lažmi grdijo in tako marsikaterega neprevidnega reveža preslepijo, mu poslednje sladko zaupanje iztrgajo iz krvavečega srca, nesrečne storijo cele rodbine in dežele. O tacih strahovitih lažeh tedaj ne govorim, omenim naj le navadnih laži, katerih se toliko nahaja med svetom. V vsaki starosti in v vsakem kraji se je vgnjezdila ta grda pregreha in šopiri se v razni obleki in podobi.

Začetek se stori že v prvi mladosti, v otročjih letih. Komaj se navadi otrok nekoliko govoriti, že se začne lagati in skuša s tajejem in lažjo svoje napake prikriti in zaslužen kazni odvrniti. Nobeden ga ni učil lagati, kar sam od sebe iznajde ta grešni pripomoček se iz zadrege spraviti. Tista kača, ki je v raji prve stariše nalagala, je

po izvirnem grehu zasadila seme laži tudi v srce vsacega otroka. Ali ko otrok odrase in postane mladeneč, potem se še le prav začne lagati, kakor da bi bil sam satan, oče laži njegov učenik; vse svoje hudobije skuša zakriti z grdim plaščem laži, in svojo sramoto zbrisati s prilizovanjem in hinavščino, kar je najgrša laž. — In kar je otrok začel, mladeneč dovršil, menite, da mu ne bo ostalo tudi v moški dobi, v sivi starosti? O, še čedalje bolj se razširja laž in dela škodo zdaj tu zdaj tam na vse strani, le s tem razločkom, da se vest nič več tako ne glasi, da ima največje laži, goljufije in sleparije le za malenkost in slabost, tako da nazadnje marsikdo ne loči laži od resnice. — Potem se ni čuditi, da je laž tako zelo razširjena. V vsaki delalnici, v vsaki prodajalnici skoraj je doma in kadar prideš, jo lahko dobiš; kolikor toliko se dela na goljufijo in prodajavec le prerad z lažjo dobička išče. Če greš v hišo zasebno ali v javno zbirališče, lahko spaziš, kako prelepo služabnico božjo — resnico spodkopljuje odurna dekla satanova — laž. Pojdi na cesto in kmalo srečaš laž v podobi človeka, ki te prilizneno poprašuje po zdravji in družih zadevah, z jezikom zagotavlja ti, da ga tvoja sreča veseli, nesreča tvoja pa da tudi njega boli — v sreču pa drugače misli. Laž lahko najdeš ravno tako pri revežih, kateri svojo revščino in nesrečo tako popisujejo, kakoršna ni, kakor pri bogatinih, ki o svojem premoženju preveč ali premalo povejo. Gospodar dostikrat nalaže posla, posli pa še večkrat gospodarja. Da, svet se je tako spačil, da neumnost se zdi, odkritosrečno govoriti in se nobene zvižave v besedah ne poslužiti, tako da se vresničuje, kar je že nekdanj David rekel: *Vsak človek je lažnik.* (Ps. 115.) Čudno je res, da ljudje pri drugih laž tako sovražijo in tolikanj zamerijo, kadar jih kedo nalaže; sami pa se s toliko lahkoto zlažejo! Nespametni! če na družih spoznate, kako sramotna pregreha je laž, in lažnika zaničujete; črtite enako tudi svojo lastno lažnjivost in odpravite sleherno laž. Ni nam toliko preiskovati, je li laž smrtni ali odpustljivi greh; dovolj nam bodi, da Bog laž toliko sovraži in nas sto in stokrat svari pred njo v sv. pismu stare in nove zaveze: *Gospod sovraži vse, kateri lažnjivo govoré* (Ps. 5, 6.); *lažnjive ustnice so gnusoba pred Gospodom* (Preg. 12, 22.); *usta, ki lažejo, dušo moré* (Modr. 1, 11.) itd. — Oh, preljubi! vzemimo si k sreču take besede, in poslušajmo opominjevanje sv. aposteljnega Pavla, ki pravi: *Pustite vsako laž in slehrni naj govori resnico s svojim bližnjim, zakaj mi vsi smo udje med seboj* (Ef. 4, 25). Ne bodite podobni uri na steni, katera drugače kaže in drugače bije; marveč kar v svojem sreču mislite, to tudi z jezikom govorite; ali pa molčite, če se vam

ne zdi pristojno govoriti, — zapomnite si: Bog neskončno resnični ljubi pri človeku le resnico in lažniki ne bodo brez kazni!

II.

Ravno tako pogosto kakor zoper resnico, se pregrešuje svet s hudim jezikom tudi zoper ljubezen do bližnjega. Kjer koli sta dva ali trije skupaj, že ne vedó skoraj drugzega govoriti kakor o slabostih in napakah svojega bližnjega. Kar se vé od bližnjega slabega, vse mora na dan. Ali iz hudobije ali pa iz lahkomišljenosti mora se vse povedati, kar se je videlo ali slišalo, večkrat tudi, kar je le izmišljeno. Celó kristijani, kateri sicer pobožno živé, se le preradi s slabim govorjenjem zoper bližnjega pregrešijo in marsikaka oseba, ki veliko moli, ima jezik kakor oster meč in na vsacem ima kaj popraviti le nad seboj nič. O kako redka je dan danes ljubezen do bližnjega, tista ljubezen, ki napake bližnjega izgovarja, in z veseljem razodeva in pripoveduje njegove lepe lastnosti in dobra dela!

Pregrešimo se z jezikom zoper ljubezen mnogovrstno, največkrat pa z opravljanjem in obrekovanjem.

a) Hujše je obrekovanje, katero v tem obstoji, da si človek kar na celem kaj slabega izmisli in bližnjemu pripisuje ter okrog trosi, čeravno je bližnji popolnoma nedolžen, čeravno kaj tacega, kar se o njem govori, nikoli ni storil, še celo mislil ne, ali pa če se te male napake, katere ima nad seboj, povekšujejo, in čeravno so majhine, za velike razupivajo. Kako velik da je tak greh, vsak lahko sam sprevidi, zakaj pregreši se obrekovalec zoper tri čednosti ob enem: zoper ljubezen, ker dela naravnost nasproti ljubezni, katera veli: *Kar nočeš, da bi drugi tebi storili, tudi ti njim ne stori*; nadalje zoper pravico, ker obrekovalec je tat in ropar, ker bližnjemu brez njegovega zadolženja dobro ime naravnost odjema; in ravno tako se pregreši zoper resnico, ker je obrekovalec najnesramnejši lažnik: zato pravi sv. pismo: *obrekovalec je gnusoba ljudem* (Preg. 24, 9).

b) Pa tudi tisti niso veliko boljši, kateri opravljajo t. j. taki, kateri slabosti in pregrehe raznašajo, ki so sicer res, pa se do zdaj še ni vedelo zanje, kateri brez potrebe pravijo, kar je še ljudem neznanega, kateri potrjujejo, kar se še dvomi, kar ni gotovo. — Nekateri kristijani sicer mislijo, da opravljanje ni greh, ker se nič ne zlažejo čez bližnjega. Ali taki se goljufajo. Kdor brez potrebe še neznanne slabosti bližnjega razodeva, greši enako kakor obrekovalec zoper ljubezen, katera prepoveduje bližnjemu storiti, kar mi nočemo, da bi se nam storilo. Ko bi vi kak greh storili n. pr. se grdo napili kaj

krivičnega ali nespodobnega storili — ali bi bilo vam všeč, ko bi kedo te vaše še neznane grehe okrog pravil in raznašal? ali ne želite veliko več, da bi vse prikrito ostalo? Kar pa sam želiš, da bi se tebi storilo, to stori tudi bližnjemu!

O kolika hudobija je opravljanje in obrekovanje! Zakaj kakor je tatvina toliko večji greh, kolikor dražja je ukradena reč, tako je tudi opravljanje in obrekovanje toliko večji greh, kolikor večja škoda se bližnjemu zgodi na dobrem imenu. To pa vsaki vé, da dobro ime je boljše od velikih zakladov in poštenje več velja, kakor kupi zlata. Zato opominja sv. Jakob: *Bratje ne opravljajte eden drugega*, in sploh cerkveni učeniki trdijo, da opravljivei in obrekovalci so hujši od tatov in roparjev. Res je, kar je nekdaj modri pesnik rekel, da kakor so v gozdih levi in medvedi, tako so v vaseh in mestih opravljivei najbolj roparske živali. — Oh malopridni opravljivi jeziki! koliko človeških src vi razkačite — koliko solz vzrokujete — kako skrbite za bogato žetev na satanovem polji! Ali ne vemo iz sv. pisma, da je nedolžni Jožef v Egiptu zavoljo opravljanja prostost izgubil in v ječi leta in leta zdihoval? Ali nam ni znano, da nedolžna Suzana bi bila kamenjana, ko bi ne bil Danijel še o pravem času odkril hudobne krive tožbe njenih zapeljivcev? In kaj drugega kakor obrekovanje sovražnikov je našega Zveličarja na križ pripravilo? In kolikrat se zgodi, da posli, delavei in drugi svoj kruh in zaslužek zgubijo po opravljanji? — Zdaj tedaj spredite, kolika hudobija je, pregrehe bližnjega, resnične ali celo izmišljene okrog raznašati?

Kaj pa če je to že sploh znano, kar o bližnjem slabo govorimo, ali takrat smemo? Če je že znano, čemu je nam treba še enkrat praviti? Imejmo raje usmiljenje z bližnjim, milujmo ga raje, raje ga izgovarjajmo, in njegove pregreške nikar ne pripisujmo hudobni volji, ampak človeški slabosti in molimo raje zanj. In pomislimo sami náse, kaj smo mi mar v vseh rečeh popolni? Ali smo mi mar svetniki? smo mi tako čisti, da bi nikoli vode ne skalili? — Ali bi bilo nam všeč, ko bi nas imeli drugi zmiraj v zobeh? Ljubimo bližnjega tudi v besedi, kakor sami sebe.

Pa tudi vpričo, se varujmo bližnjega žaliti z jezikom! Opustimo tedaj zanaprej tudi zmerjanje, zasramovanje, nepotrebno kreganje, prepire, nagajanje, obkladanje z žaljivimi priimki in grdimi imeni, posebno pa preklinovanje, nepotrebno očitaje in zbadanje.

Nikar, preljubi! naj ne bo vaš jezik na dve strani brušen meč, da bi ž njim vsaki dan šli v vojsko zoper svojega brata in mu sekali

britke rane; mariveč naj bode kakor oljkina vejica, ki pospešuje in razširja povsod sveti mir, veselje in blagoslov nebeški!

III.

Pa to, kar sem povedal, še ni vse. In kako bi bil tudi v stanu vse grehe hudobnega jezika naštetih? Vendar še enega strašnega greha, ki se z jezikom stori, ne morem zamolčati in to je pohujšljivo govorjenje, katero nedolžnost mori! — *O kako lep je čist rod v svetlobi (svoje čednosti)*, pravi sv. pismo; *zakaj njegov spomin je večni, ker je spoznan pri Bogu in pri ljudeh.* (Modr. 2, 1.) Veliko je svetih čednosti v krščanskem življenju; med njimi najprijetniša in najlepša sv. čistost, ki stori človeka angeljem podobnega; kar je bela lilija med cveticami, to je čistost med čednostmi. Ni je na svetu lepše stvari od mladenčca in deklice, ki v sv. nedolžnosti čisto živita. Najbolj radostna so leta ljubi nedolžnosti, najslajše veselje človek vživa, dokler ima čisto nedolžno srce. Celó smrt je nedolžnemu veliko bolj lahka, srečna in vesela; zakaj ona pride kakor nebeška prijateljica in vzame nedolžno dušo v sv. nebo, ter jo kakor cvetočo rožico iz te solzne doline v sv. raj presadi. O kaj lepšega, kaj bolj ginjivega, kakor je smrt takega angeljskega človeka, si pač ne moremo misliti; kakor sv. Štefan vidi čista duša nebo odprto in angelji, katerim je bila že na zemlji enaka, pridejo in jo vzamejo v svojo družbo, da bo ž njimi vekomaj prepevala božjemu Jagnjetu tisto pesem, katere nobeden drugi ne more peti! — Oh, pa kaj bom popisoval srečo nedolžnih duš, saj so dan danes tako redke, da jih skoraj najti ni. Hudobni jezik pride in že v prvih letih izdere iz nedolžnih src to neprecenljivo cvetico sv. čistost in tisoč in tisoč duš stori nesrečnih za vse življenje in za celo večnost. Kakor kuga tako razširja hudobni jezik svoj strup nagloma povsod na okrog in mori nedolžne duše.

Strašna bolezen je kuga; kamor pride, čudno razsaja. Če se je le enega samega v hiši lotila, brž se še drugi okrog njega navzamejo grozovite bolezni. Kdor se približa takemu bolniku in njegovo strupeno sapo náse potegne — brž je po njem — otrok se zgrudi na svojega mrtvega očeta — mati na svoje mrtvo dete, — brat na svojega mrtvega brata in naenkrat je polna hiša mrličev. Na enkrat se tudi zrak od zunaj napolni s trupom kužne bolezni, nadloga se od hiše do hiše razširja in — razprostire se na zadnje čez cele soseske, cele dežele tako, da večkrat komaj toliko zdravih ljudi ostane, da morejo mrličje zakopavati. — Ali še veliko strašneje, kristijani moji! je tista kuga, ki nedolžna srca okuži, ki čiste duše mori! Ta kuga je

nečisti jezik, nesramno govorjenje, grde pesmi, pohujšljive norčije in burke, in sploh vsaka zapeljiva beseda. In nasledki pohujšljivega klafanja so še veliko hujši, kakor kuge. Iz ene same nečiste besede se lahko rodi sto in sto grehov; in izmed sto nečistnikov jih 99 spozna, ako hočejo nazaj pomisliti, da najprej jih je nečisto govorjenje, ki so ga poslušali, zapeljalo k nesramnemu grehu, da so zdaj tako daleč prišli. In zapeljani postanejo sami zapeljivci. Kakor so sami ostrupljeni, tako tudi druge ostrupijo (okužijo) in tako se duša za dušo pogrezuje v pogubljenje. Da, kristijani moji, tako hudobni se dobijo, da se ne zmenijo ne za Boga, ne za nebesa in pekel in brez strahú med odraslimi in nedolžnimi tako govorijo, kakor bi jim sam satan besede na jezik pokladal. — Oh, kristijani moji! — kam smo prišli! Ljudje, ki so krščeni, z drago krvjo Jezusa Kristusa odrešeni — s kakšnim govorjenjem se kratkočasijo? pri vsakdanjem delu s čim se norčujejo? po polju in senožetih, po potih in kotih — kako se šalijo? Angelji varuhi! vi veste, ki žalostni za njimi hodite, si ušesa zatiskate in obraze zakrivate. Ti povsod pričujoči Bog! jih slišiš in nad njimi se groziš. Pač še bolj kakor nekdaj trdovratnih judov mora dan danes žalosten biti Jezus takih kristijanov, ki njega in njegovega Očeta za vsakim grmom zaničujejo, za vsakim voglom žalijo, v slehernem kotu zasramujejo! Takim družega nauka ne vem kakor strašne Jezusove besede: *Gorje človeku, po katerem pohujšanje pride . . .*

Zdaj ste slišali, preljubi moji! koliko grehov, koliko hudega lahko stori jezik hudobni; zdaj spregledate, kar piše sv. Jakob rekoč: *Majhen ud je jezik, in vendar velike reči napravi, (kakor) majhen ogenj velik gozd zažge — nepokojna hudoba je, poln smrtnega strupa. Ž njim hvalimo Boga in Očeta in ž njim kolnemo ljudi, ki so po božji podobi vstvarjeni. Iz njih ust pride hvala in kletev. Ni prav, da se tako godi! O pač res, da ni prav tako! Le pomislite, koliko hudega so že hudobni jeziki na svetu storili. Koliko zmot v naročji sv. vere, — koliko krvavih vojsk in puntov med narodi, — koliko preprirov in razprtij med družinami, — koliko sovraštva in togote med posameznimi osebami, — koliko solz in zdihovanja pri zapeljanih revicah! Pa kaj vse gorje na svetu proti strašnem trpljenju, ki ga bodo morali jezični grešniki v peklu prestati! Splošnja misel je, da na tistih udih, s katerimi človek greši, bo v večnosti trpinčen, taki jeziki se bodo vekomaj v peklu žgali in pekli — njihov usta in ustnice se bodo žgale in trpljenja ne bo konca ne kraja; — ondi bo jok in*

škripanje z zobmi, pa nobene pomoči; vpili in klicali bodo, naj bi kdo pomočil konec svojega prsta v vodo in jim ohladil njih pekoči jezik, pa tudi te majhne milosti ne bodo dosegli.

Kristijani moji! prosim vas, vzemite si k sreči ta nauk, obrnite ga náse, zakaj bolj ali manj vsacega zadeva; premišlujte potem, ko iz cerkve pridete, svoje govorjenje in primerjajte zraven besede večne Resnice, ki pravi: *Za vsako prazno besedo, katero bodo ljudje govorili, bodo odgovor dajali sodnji dan.* (Mat. 12, 36.) Amen.

Šesta postna ali cvetna nedelja.

I. Izgubljenemu sinu napravi oče pojedino.

Moj sin je bil mrtev in je zopet oživel;
bil je izgubljen in je najden.

Luk. 15, 24.

Na valovih morja plava ladija, bogato obložena z blagom. Zgrabi jo vihar, trešči ob skalo, mornarji se boré z ljutimi valovi. Vse utone; le eden je tako srečen, da se reši na deski razbite ladije in priplava do suhe zemlje. Kako veselo je njegovo srce, ko se je rešil bližnje smrti!

V temni ječi, na mokri slami, vkovan v železje, zdihuje jetnik dolge noči, že leta in dni. Bleda smrt mu je edina tolažba. Vrata se odpró, železje odpade, in jetnik stopi iz zaduhlega zidovja na prosto zemljo; uživa zopet solnce gorkoto, posluša ptičev veselo petje, oko se mu pase na pisani trati. Kralj mu je odpustil daljšo kazen, in sedaj ima zlato prostost. Kako radostno je njegovo srce, ko se veseli svetlega dné!

Kralj je poklical, pripoveduje sv. pismo, skupaj svoje hlapce, da bi imel ž njimi račun. Eden je bil, ki je bil kralju dolžan deset tisoč talentov. Plačati ne more. Gospod ukaže z osornim glasom: Prodajte njega, njegovo ženo in otroke, vse, kar ima, da plača svoj dolg. Hlapec pade na kolena in prosi: Potrpi z menoj, vse ti povrnem. Gospod se ga usmili, odpusti mu ves dolg. Veselja ne vé, kaj bi počel zapravljivi hlapec, ker rešil je sebe, ženo, otroke in vse premoženje.

In kdo naj popiše veselje izgubljenega sina! Očeta je zapustil, napravil svojo dedščino, služil pri meščanu za pastirja, in ko pride domov, objame ga oče, na novo obleče, vse mu odpusti in bogato pogosti!

Tako veselje bi morali občutiti vsi grešniki in grešnice, ki se vrnejo v hišo svojega nebeškega Očeta. Bog sam hiti jim nasproti, objame jih in poljubi, odpusti jim pregrehe, obleče v novo obleko milosti, dá na roko prstan svoje ljubezni, na nogo čevlje evangelijske postave, postave milosti in ljubezni in jih pelje h kraljevi mizi nebeškega Jagnjeta.

Ali naj še enkrat ponovim predrznost, hudobijo in strašno nesrečo trdovratnih grešnikov in grešnic! — Plavali so na slabi ladiji po valovih pregrešnega življenja. Skušnjave in strasti so vrgle ladijo ob pečino nesreče. Razbila se je, pogreznila v žrelo nadloge; grešnik pa je zgrabil desko pokore in priplaval na nji v varno zavetje božje milosti. O kolika sreča!

Grešnik je sedel v žalostni ječi peklenske teme, vkovan v železje pregreh in slabih navad; duhovnik kot božji namestnik mu je razvezal močne verige in dal mu prostost. O koliko usmiljenje!

Grešnik je bil nebeškemu Kralju mnogo dolžan, zapravil je bil v pregrehah božje darove; ko pa je padel pri zakramentu sv. pokore pred Kralja na noge in ga prosil usmiljenja, odpustil mu je vse dolgove, podaril mu prostost. O kolika dobrota!

Grešnik je bil izgubljeni sin, ki je zapravil darove nebeškega Očeta in pri hudobi služil za pastirja. Skesal se je, vrnil nazaj v božjo hišo, in Oče ga je ljubeznjivo sprejel in mu napravil gostijo. O kolika ljubezen!

Predragi, je li še mrzlo vaše srce, sedaj o velikonočnem časi, ko nas vabi nebeški Oče pod svojo streho? So bile zastonj vse moje besede, prazna moja želja, da zapustite pregreho in se vrnete v božje naročje? Ako še ne občutite veselja izgubljenega sina, peljati vas hočem danes k pojedini, katero je oče napravil izgubljenemu sinu, povabiti vas k angeljski mizi sv. velikonočnega obhajila; mogoče, da vas to zvabi s pristave meščanove v hišo Očeta. Želim, in to je moja zadnja gorka želja, prosim Boga, da bi njegova milost ganila vaša srca. Nevoščljivi starejši sin bo sicer skušal podreti mojo željo, pa očetova dobra beseda ga bo potolažila.

O Gospod, razsvetli me, da povoljno opišem srečo spreobrnene grešnika!

I.

Preslabe in preokorne so moje besede, da bi vam mogel prav opisati srčno veselje izgubljenega sina, ko je čez dolgo časa zopet stopil v očetovo hišo. — Mislite si hudodelnika, ki že v smrtinem

strahu, z zavezanimi očmi čaka rabeljna, da mu odseka glavo ali zlomi vrat. Kako mora biti vesel, če sedaj v zadnjem trenutku pride namesto rabeljna kraljevo pismo, ki mu kazen odpusti in daruje življenje. Mislite si vojaka, ki je zapustil svoj dom, očeta in mater, brate, sestre, znance in prijatelje ter moral iti v krvavo vojsko. Topovi grmé, meči zvenčé, svinčene kroglje moré tovariše okrog, povsod pa odmeva jok in grgranje. Le naš znanec odnese zdrave pete, smrt ga ni našla v boji. Zdrav in vesel se vrne domov k svojim rojakom. Kdo vam more popisati veselje tega vojaka? In vendar je vse to le senca onega veselja, ki ga je občutil izgubljeni sin, ko je padel v naročje očetu. Po hiši in vasi se je hitro raznesla novica: sosedov sin, ki se je bil izgubil, prišel je nazaj; srečen in zdrav se je vrnil s tujega. Vse hiti skupaj, da bi mu podali roko, voščili mu srečo, Hlapci in dekle zberó se v hiši, da domačemu sinu poljubijo prstan na roki. Najemniki mu poljubljajo rob nove obleke. — Med tem je miza pogrtnena, bogato obložena z jedmi. Vsi gostje obmolijo molitev v zahvalo Bogu za obile darove in obsedejo mizo. Vsakemu se bere na obrazu veselje in zadovoljnost. Na desni strani očeta sedi najdeni sin. Pijó na zdravje njegovo. Godba in petje se razlega po hiši... Tù pristopi hlapec k hišnemu očetu in mu šepne nekaj na uho. Oče hitro vstane veselega obraza, da bi ne motil svojih gostov in stopi pred hišo. Kaj mora biti? Starejši sin se je vrnil s polja in slišal v hiši petje in godbo. Kaj to pomeni? Pokličé enega hlapcev in ga vpraša, kaj da je to. Hlapec misli ustreči starejšemu sinu z veselo novico ter reče: Tvoj brat je prišel, in tvoj oče je zaklal pitano tele, ker ga je zdravega dobil nazaj. — Kaj, moj brat? Oni zapravljivec? Njemu tele zaklal, napravil pojedino? Nikoli več ne stopim čez prag krivičnega očeta! — To je bil hlapec sporočil očetu. Oče pristopi k starejšemu sinu in mu reče prijazno: Pojdi v hišo, tvoj brat je prišel zdrav in vesel iz daljne dežele! Veseli se z nami!

Kaj, pravi mu sin, v hišo naj bi šel k svojemu bratu! Tega nikdar! Glej, toliko let ti služim in prestopil nisem nikoli tvojega povelja, pa mi nisi dal kozliča, da bi se bil gostil z svojimi prijatelji. Ko pa je prišel ta tvoj sin, ki je svoje premoženje zapravil v pregrešnem življenji, zaklal si mu pitano tele. Glej v potu svojega obraza delam na polji, pa kaj imam zato? — Oče pa mu prijazno prestriže besedo: Sin, ti si vedno pri meni, in vse moje je tvoje. Gostiti se in veseliti se je vendar spodobilo, ker ta tvoj brat je bil mrtev in je zopet oživel; bil je izgubljen in je najden. — Te besede ljubeznivega očeta so potolažile jezo in sovraštvo starejšega sina. Šel je z

očetom v hišo, objel svojega brata, prisedel je k mizi in se veselil z družimi gosti.

Jaz vsaj sodim, da je šel starejši sin v hišo; kako bi se mogel ustavljati! In če ni šel? O grda nevoščljivost, ki zavidaš srečo lastnemu bratu! Koliko žalosti je že nevoščljivost rodila na svetu! Kdo je kriv prvega greha v raji in tolikih nesreč človeškega rodu? Nevoščljivost kače peklenske. Kdo je preлил prvo nedolžno kri? Nevoščljivost hudobnega Kajna. Kdo je ločil Lota od pravičnega Abrahama? Nevoščljivost pastirjev. Kdo je prodal v Egipt nedolžnega Jožefa in očetu Jakobu na starost grenil njegovo življenje? Nevoščljivost hudobnih bratov zaradi pisane suknjice. Kdo je Savla pripravil, da je smrtno sovražil velikodušnega Davida? Nevoščljivost, da so ljudje bolj ljubili Davida, kakor pa njega. Kdo je umoril božjega Sina? Nevoščljivost judovskih farizejev. Kdaj bi prišel do konca, ko bi našteval vse hudobije in žalosti, katerih je mnogokrat kriva gola nevoščljivost? Celó duše, ki hočejo biti svete in pobožne, zavidajo svojim bratom in sestram, svojim sosedom — čast, spoštovanje, srečo in premoženje. In če ti to storé, kaj pa hudobni! Solza žalosti mi zaliva oko, da moram drugam obrniti vaše misli.

II.

Sv. Avguštin, kakor že veste primerja nevernike izgubljenemu sinu ter pravi: Kakor se je izgubljeni sin vrnil v očetovo hišo, in mu napravil gostijo, tako so prišli neverniki v hišo Gospodovo, v sv. cerkev, in nebeški Oče jih vabi k mizi, na kateri leži na križi umorjeno nebeško Jagnje. Bog jih je povabil h kraljevi mizi, kjer jim ponuja kot jed Telo svojega nebeškega Sina in kot pijačo njegovo presv. Kri. Judje pa, izvoljeno ljudstvo, starejši sin, videli so prihajati nevernike k mizi Gospodovi v novih cerkvah. Slišali so petje in vesele glasove, ki se razlegajo v krščanskih cerkvah. Vprašali so služabnike, t. j. duhovnike, kaj petje pomeni. Božji služabniki jim odgovoré, da je nebeški Oče sprejel v svoje naročje nevernike, mlajšega sina, peljal jih v svojo hišo, t. j. krščansko cerkev in jih pogostil s Telesom in Krvjo svojega umorjenega Sina. Nevoščljivost jude popade in godrnjajo: Toliko let ti že služimo pod Mozesovo postavo in prelomili nismo še nobene tvoje postave. Sv. Avguštin pa vpraša: Kako morejo judje kaj tacega reči? Kolikrat so zapustili hišo Gospodovo in molili malike! Pomorili so njegove preroke in sv. može, upili so pred hišo Pilatovo: Križaj ga, križaj ga, nebeškega Sina! In sedaj se hlinijo, da še niso prelomili božje zapovedi, in Očetu

očitajo, da jim še nikoli ni pripravil pojedine. O slepci! Mesija pričakujejo, da bi jim ustanovil posvetno kraljestvo in jim mize obložil z minljivo jedjo in pijačo. O nebeška ljubezen! Bog jim spregleda nevoščljivost, vabi jih vedno v svojo hišo rekoč: Izrael, ali nisem bil vedno na tvoji strani? Ali te nisem rešil iz egiptovske sužnosti ter te peljal skoz rudeče morje v obljubljeno deželo? Ali nisem bil vedno pri tebi v tempeljni Jeruzalemskem? Ali nisem ponižal tvoje sovražnike? Ali ni bilo vse moje tudi tvoje? Ozdravljaj sem tvoje bolnike, mrtve oživljal k življenju; kaj še hočeš, da ti storim? Pridi tudi ti v mojo hišo, sv. cerkev, in objemi spreobrnjenega nevernika, svojega mlajšega brata. Toda Izrael se brani in ostane trdovraten.

Sv. Hijeronim pa nam kaže družega izgubljenega sina, namreč spokorjenega grešnika in grešnico. Poglejmo v hišo Gospodovo in oglejmo si bogato jed in drago pijačo, ki jo Bog ponuja skesanemu grešniku. — Asver, kralj perzijanski, je napravil svojim velikašem pojedino, ki je trajala sto osemdeset dni. Ob enem je napravil gosti vsem prebivalcem Suze, svojega glavnega mesta, skoz sedem celih dni. Drage jedi so nosili na mize v zlatih in srebrnih posodah. Pili so drage pijače iz zlatih kozarcev. — Ali predragi, ta pojedina je bila le senca proti oni, katero nebeški Oče napravi izgubljenemu sinu, spokorjenemu grešniku.

Poglejte tam na altari, na zlati posodi velikonočno Jagnje! Ali vidite v zlatem kelihu najdražjo presv. Kri? Iz ljubezni do grešnika je daroval svojega edinorojenega Sina: umorjen je bil na altari križa. Božja neskončna ljubezen spreminja dan na dan kruh in vino v svoje sv. Telo in sv. Kri in ponuja našim dušam v živež.

Katera jed in pijača se more primerjati s to nebeško hrano? Kateri kralj je daroval svojim podložnim lastnega sina? O neskončno usmiljenje! Bog nam daje Telo in Kri svojega Sina, in ne le enkrat, ne sedem, ne sto in osemdeset dni, temveč že več kakor osemnajst sto let, in to se bo godilo do konca sveta. Vsi, ki le pristopijo k evangeljski mizi, kralji, cesarji, revni berači, učeni in neučeni, vsi so povabljeni. Tudi grešniki, tatje, ubijalci, vpraša morda pobožna duša? Gotovo, predragi, ako se vrnejo k Bogu, prosijo odpuščanja nebeškega Očeta v zakramentu sv. pokore in trdno sklenejo, da ne bodo več žalili Boga. Potem duhovniki, Božji služabniki, oblečejo skesanega grešnika v novo obleko božje milosti, dajo mu prstan božje ljubezni in čevlje evangeljskih čednosti, in nebeški Oče pelje svojega najdenega sina k svoji kraljevi mizi. *V nebesih je večje veselje nad enim grešnikom, ki se spokori, kakor nad devet in devedeseterimi pravičnimi,*

ki ne potrebujejo pokore. (Luk. 15, 7.) *O globočina bogastva, modrosti znanja božjega! Kako nerazumljive so njegove sodbe in neizvedljiva njegova pot.* (Rim. 11, 33.) *Usmili se, kogar se hoče in utrdi, kogar hoče.* (Rim. 9, 18.) Molči toraj, hinavec, podoben si onemu farizeju v sv. pismu! Prelomiš prvi zapovedi, ker ne ljubiš ne Boga, ne svojega bližnjega in si nevoščljiv zarad božje milosti.

III.

Ko je oče našel izgubljenega sina, napravil mu je pojedino. Ta pojedina pomeni mir vesti, katero občuti spokorjeno srce. Sv. pismo namreč pravi: *Pokojna vest je kakor vedno gostovanje.* (Preg. 15, 15.) Mirú želimo si vsi. In kje dobimo potrebni mir? Svet ga nam ne more dati, ker svet je posoda pregrehe, pregreha pa je mati nemirne vesti, strašnega trpljenja. Kje toraj najdemo mir, ki nas vodi po poti v našo domovino, sv. nebesa? Pové nam desni razbojnik na križi, da raste mir v vernem, ponižnem, skesanem srci. Grenke so sicer korenine pokore, pa prelep je njen cvet, ki se imenuje: mir. Poklek-nimo tudi mi pred trpečega Zveličarja na križi, in dal nam bo mir v življenji, smrti in večnosti.

a) Od tistega trenutka, ko je nebeški Sin spregovoril prvo besedo v zveličanje duš, sprejela je marsikatera pobožna duša v svoje srce Jezusa Kristusa in ž njim je dobila blaženi mir. Koliko pa jih je tudi bilo, ki so sprva služili pregrehi, pa jo zapustili, iskali mirú pri Kristusu in ga tudi našli. Le pri Jezusu Kristusu najdemo mir, ki nas vodi v ono srečno deželo, kjer kraljuje večni mir na tronu presv. Trojice. Zato nas opominja sv. Bernard: *Vedno naj ti bo Jezus Kristus v srci, nikoli naj ne zgine podoba Križanega iz tvojih misli; on naj bo jed in pijača, sladkost, tolažba in poživilo; on naj ti bo hrepenenje in ogledalo, molitev in premišljevanje; on naj ti bo življenje, smrt in vstajenje!* In če je Jezus tvoje vse, dal ti bo mir, in ta mir naredi po besedah sv. Bernarda *tvoje življenje v vrt božji, kjer rastejo krasne cvetice: lilija čistosti in nedolžnosti tvojega telesa, hisop nedolžnosti tvoje duše, vijolica resnice, vrtnica pravice.* O kako srečna je taka pobožna duša, ki ima pod streho srca Jezusa Kristusa in uživa kot plačilo nebeški mir. On, Kralj miru, okrepuje slabega, tolaži žalostnega in poživilja stanovitnega. Sv. Ludovik iz Granade piše: *Čudno je, da vedno najdemo Jezusa Kristusa v sredi, kjer koli ga vidimo v sv. evangeliji. Rojen je bil sredi dveh nedolžnih živali. V dvanajstem letu sedi v tempeljnu sredi učnikov. Sredi učencev razlaga sv. resnice. Sredi med razbojnikoma visi na sv. križi.*

Po svojem vstajenji prebiva sredi učencev. Izmed srede aposteljnov se vzdigne v nebo. Sredi zlatih svečnikov ga vidi sv. Janez hoditi v nebesih. Kaj to pomeni? To nas uči, da hoče Jezus biti tudi v sredi našega srca in nas napolniti z svojim mirom, ki je duša življenja. Kakor se vzdiguje posvetnega kralja glavno mesto in sedež sredi dežele, odkoder se izliva čez vse podložne reka blagoslova, tako je tudi nebeški Stvarnik postavil srce kot kraljevi sedež v sredo telesa, odkoder se izliva vse življenje, kri in gorkota v druge ude telesa!

V tvojem srci, kristijan, naj toraj vedno prebiva Kralj miru, Sodnik življenja. Premišluj njegovo ljubezen, bal se boš greha in k sebi te bo vlekla božja ljubezen. Reci večkrat s sv. Ignacijem Lojolskim: *Vzemi, o Jezus, uso mojo prostost; vzemi moje oči, spomin pamet in voljo. Kar imam, dal si mi ti; in kar si mi dal, izročim v tvoje roke, prepustim tvoji volji, da ti vladaš! Le ljubezen do tebe in svojo milost mi pusti, bogat sem dovolj in si ne želim družega.*

Delajmo toraj vredno pokoro, in tudi nam grešnikom ne odide mir sv. Križa! Sv. Bonaventura nas tolaži: *Mir je jezik neba, katerega je govoril Kristus, ko je prišel na svet. — Mir ljudem na zemlji, ki so dobre volje!* peli so angelji pri njegovem rojstvu. Mir je oznanoval spokorjenim greškom: *Odpuščeni so ti tvoji grehi! Pojdi v miru!* Po svojem vstajenji je Jezus pozdravil svoje apostole: *Mir vam bodi!* (Jan. 20, 21.) *Mir vam zapustim, svoj mir vam dam; ne kakor ga daje svet, vam ga jaz dam.* (Jan. 14, 27.) In zvesti njegovemu povelju so nesli njegovi učenci mir križem sveta, v vsako hišo, kamor so stopili.

Spokorjeni grešnik, spoznaj sedaj, koliko srečo ti je podelil Gospod! Težak kamen se je odvalil s tvojega srea. Ozdravljene so rane tvoje duše. Odpuščen ti je greh, odpuščena tudi kazen. Postal si božji otrok. Zopet smeš s zaupanjem obračati svoje srce in svoje oči gori k nekeškemu Očetu in ga prositi, česar potrebuješ! Gospod pa tudi daruje mir skesanemu, spokorjenemu grešniku, kedar se bliža ura smrti.

b) Kako vesela je ura smrti pravemu spokorniku, ki je s pokoro postal svetnik! Z veseljem pričakuje smrtnega angelja, da ga popelje pred obličje Gospodovo. Mirno prenaša vse bolečine iz ljubezni do Jezusa. Rad vzame zadnjič v roko kelih trpljenja in ga daruje Bogu. Vse rad zapusti, da le dobi večni mir. Bog je še njegovo edino bogastvo, ljubezen do Boga edina čast. V življenji je zdihoval večkrat spokornik: „Moj Bog mi je vse!“ to tudi izgovarja, preden svet zapusti. Spomni se še enkrat vseh svojih pregreh, toda več se ne

prestraši, ker daje mu mir božja obljuba: *Ako grešnik dela pokoro, ne bom se spomnil njegovih hudobij.* In ta glas odmeva v njegovi duši, ki ga vabi k večnemu počitku, kakor kliče večerni zvon trudnega delavca od težkega dela k domačemu ognjišču. Žari se mu že pred očmi jutranja zarja večnega dne; angelj mirú plava nad njim, vzame mu z glave venec trpljenja in mu dá venec večnega veselja.

c) Prava pokora in dobra dela so ključ od nebeških vrat. Za nebesa smo vstvarjeni, toda greh nam zagradi pot do neba. Trpljenje Jezusa Kristusa in naša pokora odpre pa nam zopet težavno pot. Ljubezen Gospodova je večna, in kdor se pregrehi odpové iz ljubezni do Boga, dobi tudi plačilo večne ljubezni. Kdor uživa zdravilo pokore, veselil se bo večnega zdravja. Kdor se na svetu bojuje za Boga proti hudobi, sprejet bo med število izvoljenih, nad katerimi vihra zastava večnega mirú. Kdor ni zapustil v življenji Jezusa Kristusa, tega tudi Jezus ne bo zapustil na večno.

Blagor toraj spokornikom, ki so nosili v življenji in smrti mir Jezusov v svojem srci, tudi v večnosti ga bo imeli! Jezus je resnica, neskončna ljubezen in vsegamočnost . . . Ker so spokorniki nosili v življenji Jezusa v svojem srci, razpel bo on v večnosti nad njimi šotore večnega mirú. *Kjer sem jaz, bodele tudi vi!* je rekel Gospod. *Neskončna vrednost veselja in časti v nebeškem kraljestvu,* piše sv. Aguštin, *lahko nekoliko po tem presodimo, da vera tega ne more razumeti, upanje ne doseči in ljubezen ne obseči, kar je Bog tistim obljubil, ki ga ljubijo. To preseže vse naše upanje in želje! Doseči moremo, popisati pa nobeden. — Tam je ono kraljestvo,* pravi sv. Bonaventura, *čigar gospodar je Kralj mirú! Tam je presv. Devica Marija, obdana od brezštevilne množice čistih devic! Tam veselo prepevajo v korih sv. angelji hvalo najsvetejši Trojici! Tam cvetó v vedni mladosti, polni nebeškega veselja . . . brezštevilni otroci Boga iz vseh narodov, prepevajo zahvalnice pred božjim Jagnjetom in goré neskončne ljubezni! O živo, sladko, prijetno, večno življenje, kjer je največa varnost, najvarnejši pokoj, najpokojnije veselje, najveselejša sreča, najsrečnejša večnost in večni mir!*

Predragi, vsi smo grešniki pred Bogom! Kot grešniki nimamo mirú, ali naše neumrljive duše ga potrebujejo. Brez tega mirú ni prave sreče! Kdo dá nam nazaj izgubljeni mir? Le Jezus Kristus v presv. zakramentu! Kako ga postanemo vredni? S pravo pokoro!

Toraj kristijani, iščimo pravi mir in večno veselje s pravo pokoro! Zapustimo pregreho in vrnimo se kot izgubljeni sinovi v hišo Gospodovo, k Jezusu Kristusu! „Bog je z nami“, zapišimo na zastavo

svojega življenja! Odkritosrčno priznajmo, da smo grešniki in vredni božje kazni. — Kaznuj nas, o Gospod, toda ne v svoji jezi, marveč v svoji ljubezni. Ne glej na naše grehe, temveč na rane in trpljenje svojega Sina. Operi naše duše v njegovi presv. Krvi, obleci nas v obleko nedolžnosti in pripelji nas v hišo večnega mirú in veselja. Amen.

Ign. Žitnik.

2. Blagoslovljenje lesá.

Mat. 21, 8.

Vvod. Današnja nedelja se v cerkvenem jeziku imenuje „palmova nedelja“, ker sv. cerkev palmove veje blagoslavlja. Ker pa v naših krajih ni lahko dobiti palmovih vej, blagoslavlja se oljkine veje, pa tudi še drugi les, ki ga ljudje prinesejo, zlasti leskove šibe, ki so v butare povezane in z zelenjem, cvetjem pa sadjem olepšane. Odtod ime „evetna“ nedelja. Zakaj pa? 1. Jezusu v čast, 2. nam v poduk in blagor.

Izpeljava. Sicer je Jezus le peš hodil po svoji domači deželi; a zadnjikrat pa je hotel priti v Jeruzalem slovesno in veličastno kakor kralj. In ljudstvo mu je res skazalo tako slavo in čast, kakor se mogočnemu kralju spodobi, in sicer v trojnem oziru: a) Kateri so mu prišli iz mesta nasproti, nesli so palmove veje v rokah. Te palmove veje v rokah pomenijo, da je Jezus kralj zmage, kajti tako so v starih časih častili le vojskovodje, ki so v vojski slavno zmagali in mir napravili v deželi. Jako pomenljivo pa je, da Jezus že naprej zmago obhaja, ko še le v boj gre, ker zmaga je imela biti še le dobljena veliki petek popoldne na gori Kalvariji. A kar noben kralj ne more storiti, je pri Jezusu čisto naravno, ker je svoje zmage že naprej popolnem gotov, in jo res tudi napoveduje svojim apostelnom, ker napovedovaje prebitko trpljenje, ki ga čaka v Jeruzalemu, precej pristavi, da bode tretji dan od mrtvih vstal. — Če so pa množice tolikanj častile Jezusa, ko še niso vedele, kar mi vemo, kolikanj bolj smo mu mi dolžni čast in zahvalo! — b) Največo slavo, kakor je bila takrat mogoča, so judje Jezusu skazali s tem, da so veje z dreves sekali in po cesti stlali ter oblačila slačili in pogrinjali po tleh, kodar je imel jahati. Ker niso imeli pri rokah krasnih preprog, da bi jih bili razprostirali po cesti pred Jezusom, pomagali so si tako, in jako lepo so se v ta namen podale zelene oljkine veje in

palmovo perje. — Osramoteni se vprašajmo, kaj pa mi storimo v slavo nebeškemu Kralju? — *c)* Množice so pa tudi z besedo glasno skazovale Jezusu kraljevsko čast, ker se je od vseh strani navdušeno razlegalo: *Hosana Sinu Davidovemu . . .* Hvalimo tudi mi Jezusa z navdušeno množico danes in vselej, zlasti pri sv. maši, ko mašnik pri drugem zvončkanji te besede ponavlja, naznanujoč, da v malo trenutkih pride Jezus na altar obdan od množice nebeških krilatih častilcev.

II. Današnje blagoslovljenje nam je pa tudi v poduk in blagor:

a) Palma, ki se v molitvi imenuje, naj nam bo znamenje z m age. Zmaga pa — beseda to pové, — je le tam, kjer je bila zmagovalna vojska. Kristus govori najpoprej o svojem prebritkem trpljenju in še le potlej napoveduje svoje častljivo vstajenje. In sv. Pavel nam napoveduje vojskino povelje nebeškega Kralja s temi-le besedami: *Če bomo s Kristusom trpeli, bomo tudi z njim poveljani.* (Rim. 8, 17.) — *b)* Oljkine veje so znamenje miru. Ko je ves svet bil pokončan ob Noetovem času, je golobček z oljkino vejico v kljunčku naznanil mir in rešenje, — pa le pravičnemu Noetu in njegovi pošteni družini. Mir na zemlji in večno rešenje tudi nam donese le pravičnost in čista vest (velikonočna spoved in sv. obhajilo!). — *c)* Butare s cvetjem in sadjem, ki jih prinesete k blagoslovu, naj vas opomnijo, da vse vaše delo bi bilo zastoj brez blagoslova iz nebes; z božjo pomočjo in z lastnim trudom pa si lahko pridobite obilno sadu za lajšanje sedanjega življenja in zlasti v zagotovljenje večnega plačila.

Konec. O današnjem dnevu pravi sv. Krizostom: *Ne le iz enega mesta pridemo danes Kristusu naproti, ne samo iz Jeruzalema, marveč s celega sveta prihajajo občine tisočerih od vseh strani Gospodu Jezusu naproti, ne s tem, da palmove vejice držijo in z njimi mahajo, ampak s tem, da darujejo Gospodu Kristusu miloščino, človekoljubje, čednost, post, molitev in vse razne pobožnosti . . .*

Veliki petek.

J. N. R. J.

Napisal pa je Pilat tudi napis in ga je djal vrh križa. Jan. 19, 19.

Veliki petek je danes! Res nedopovedljivo velik dan, tako velik, da njegovih skrivnosti celo angeljski um ne more dovelj razumeti! Velik je današnji dan, da mu nobeden drugi dan v letu ni enak;

velik je, ker nam kaže največo ljubezen Jezusa Kristusa, ki je današnji dan daroval v tolikih britkostih svoje predrago življenje za nas uboge grešnike. Zares veličasten je dan, ko je bilo Jagnje božje zaklano na altarji sv. križa za grehe sveta.

Tej velikosti današnjega dneva primerni so tudi obredi sv. cerkve, ki nam tako pretresljivo razodevajo žalost in neizmerno ljubezen Odrešenikovo. Izmed vseh teh veličastnih obredov pa se mi najbolj genljivo zdi *odkritje sv. križa*. Mašnik drži v roki zagrnjeni križ, se obrne proti ljudstvu, ga odgrne nekoliko od vrha in zapoje antifono: *Ecce lignum crucis, in quo Salus mundi pependit. — Glejte les križa, na katerem je viselo Zveličanje sveta!* Peveci odgovore v imenu vsega ljudstva: *Venite adoremus! — Pridite, molimo!* Mašnik se pomakne s križem nekoliko više, odgrne desno roko Jezusovega telesa in zopet zapoje z nekoliko višjim glasom ravno tiste besede. Slednjič se vstopi sredi altarja razgrne ves križ in še v tretjič spet v nekoliko višjem glasu ponavlja iste besede. Po tem nese križ na odločeni prostor, da ga hodijo častit in poljubljat pobožni verniki. Glejte, trikrat povabi mašnik vernike, naj se ozrejo proti altarju in naj pogledajo na križ, na katerem je današnji dan visel in trpel naš Zveličar. In res, kam drugam naj bi danes svoje oči in svoje misli obračali, kakor na križ Jezusov? In zdi se mi, da bomo skrivnost sv. križa najlože spoznali in v svojo korist obračali, ako se oziramo na napis na križu, ki se nam pri razgrnenji danes najprej pokaže. Toraj napis: Jezus Nazarenski, kralj judov bo predmet mojemu govoru.

Ti pa, o mili Jezus, ki si samemu sebi dovolil toliko pomenljiv napis, daj moč moji besedi, da zapišem njegov zlati nauk globoko v srce svojim poslušalcem!

I.

Rimska navada in postava je bila, da so vsakemu križanemu napisali tablico, ki so jo potem pritrdili vrh križa, na kateri je bil v kratkem naznanjen vzrok obsojenja v smrtno kazen na križ. Nekateri hudodelniki so to tablico nesli sami, visela jim je na prsih; nekaterim pa jo je nesel spredaj rimski vojak, in tako se je zgodilo pri Jezusu. To postavo je moral Poncij Pilat spolniti tudi pri Jezusu, in on jo je tudi spolnil ter napisal nam znani napis. Ta napis tedaj pripoveduje, zakaj je moral Jezus umreti, s katerimi dejanji je zaslužil grozovito kazen križanja. Berimo napis in zvedeli bomo vzrok Jezusove smrti.

1. Prva beseda v napisu je: *Jezus*. In to najsvetejše ime naj bi bilo vzrok najstrašnejše smrti? — Če pomislimo, kaj pomeni ime Jezus se tega kaj lahko prepričamo. Pomen tega najsvetejšega imena je že naznanil angelj sv. Jožefu, ko mu je rekel: *Imenuj njegovo ime Jezus, on bo namreč odrešil svoje ljudstvo njih grehov.* (Mat. 1, 21.)

Božji Sin je tedaj prišel na zemljo, da bi človeški rod spravil z razžaljenim nebeškim Očetom, da bi Očetu z grehom odvzeto čast nazaj pridobil, t. j., da bi nas odrešil. Ime Jezus pomeni tedaj Odrešenika. In oh! koliko truda in dela je stalo Sinu božjega naše odrešenje!

Ozrmo se, predragi v Gospodu! v Betlehem, v Egipt, v Nazaret, v Jeruzalem, v Kafarnavm, na steze in ceste Izraelske dežele, hribe in doline: vse nam umevno govori in priča, kaj vse je storil in pretrpel Jezus zavoljo nas, v naše odrešenje. Pa ni nam treba danes tako obširnega razgleda. En sam pogled nam vse razodene. *Ecce lignum crucis!* — poglej, prijatelj, o poglej sladki les sv. križa! Najjasneje nam sv. križ govori, koliko je storil Jezus za nas kot naš Odrešenik; umreti je moral v prestrašnih bolečinah, do zadnje kapljice je svojo predrago kri prelil. In on sam nam je sporočil že naprej, da le s smrtjo njegovo bomo odrešeni, rekel je namreč: *In kakor je Mojzes povišal kačo v puščavi, tako mora povišan biti Sin človekov, da kdorkoli vanj veruje, se ne pogubi, temuč ima večno življenje.* (Jan. 3, 14).

Ime Jezus nam toraj pomeni to dvojno: da je On prišel na zemljo, da se je na zemlji toliko trudil 33 let in da je moral slednjič na križi umreti, da je nas odrešil. In ker beremo besedo: „Jezus“ na križevem napisu, nam s tem Poncij Pilat nevedé in nehoté pred oči stavi to poglobitno versko resnico.

Pač ni mislil neverni Pilat, da bode s to besedo daljnim rodom, tje do konca sveta, očiten oznanovalec te sv. verske skrivnosti. Občudujmo tedaj, predragi v Gospodu! božjo modrost in moč, ki nam v tej besedi jasno potrjuje, da ta med dvema razbojnikoma na Golgati na križu viseči je naš največi dobrotnik!

2. In ko mi v duhu sv. vere ogledujemo Jezusa Odrešenika, bi nam morebiti na misel prišlo, da naj bi bil Pilat na napisu tudi naznanil, da ta Odrešenik Jezus ni bil umorjen zavoljo svojih hudobij, ampak zavoljo hudobij svojega ljudstva, da je on po nedolžnem prejel in pretrpel to smrtno kazen; kajti neverno ali pa malo-verno srce bi se utegnulo pohujšati nad takim Odrešenikom, ki je umrl kot hudodelnik, češ — zaslužen kazen.

Pa glejte božjo dobroto in moč! To je Pilat tudi storil, on je zapisal, seveda nehoté in nevedé, da je Jezus, križani Odrešenik, nedolžno bil v smrt peljan. S svojim napisom namreč nadalje spričuje, kar govori evangelij (Jan. 1, 29), ki pravi o Jezusu, da je on *Jagnje božje, ki odjemlje greh sveta*; ali kar uči apostelj Peter (I. 2, 24), ki pravi o Jezusu: *On je naše grehe sam nosil v svojem telesu na lesu, da bi mi grehom odmrli in v pravičnosti živeli*, ali zopet: *On ni greha storil, tudi ni bila najdena goljufija v njegovih ustih* (1. Petr. 2, 22); ali kar je Jezus sam rekel z besedami: *Kdo izmed vas me bo greha prepričal?* (Jan. 8, 46).

Sv. pismo nam tedaj Jezusa Odrešenika opisuje kot nedolžnega, ki brez greha in brez najmanjšega lastnega madeža je le naše grehe nosil na telesu in je zavoljo njih prišel na sv. križ. Pri sodbi je tudi Pilat z jezikom spoznal Jezusovo nedolžnost, ko je rekel očitno: *Jaz ne najdem nobene krivice nad njim* (Jan. 18, 38); ali v dejanji si pa ni upal tega storiti ter Jezusa izpustiti iz strahu pred judi in pred rimskim cesarjem; ampak v dejanji je Pilat spoznal Jezusa kot pravega hudodelnika, ki je vreden smrtne kazni, in — to nam spričuje njegova obsodba. Poncij Pilat se je tedaj ostudno obnašal proti Jezusu in ne samo krivično, ker se je s takim ravnanjem iz njega norčeval.

Toda mogočna roka božja je kaznovala Pilata po zasluženji, občutljivo, da! popolno ga je Bog osramotil pred vsem svetom! Modri Bog je Pilata prisilil, da je storil, česar se je bal, — da je lastno-ročno zapisal, kar je govoril, da je Jezus nedolžno prišel v smrt, in Pilat je zdaj tolikoletna živa priča Jezusove nedolžnosti. In sicer s tem, da je postavil v napisu drugo besedo: *Nazarenski*.

Beseda „Nazarenski“ se namreč tukaj ne dá le izpeljevati iz besede „Nazaret“, iz mesta, v katerem je bil Jezus izrejen, ampak izpeljuje se iz takrat navadne in vsem znane besede: „nazarenus“, ki v našem jeziku pomeni: „pravični, sveti“, — to, kar priča o Jezusu sv. apostelj, ki piše: *Pravični je umrl za krivične*. (1. Petr. 3, 18).

Glejte čudo božje! Pred judovskimi pismarji in pred rimskim cesarjem se Pilat boji v dejanji pokazati, da je Jezus nedolžen, da je le *Jagnje božje, ki odjemlje greh sveta*, — ne sramuje se pa tega pred vsem svetom, — očitno napisati in tako vse čase do konca sveta, da! še dalje — vse veke spričevati s svojim napisom, da je ta križani Jezus v resnici nedolžen! Občudujte ljubeznjivo božjo skrb, ki za nas po hudobnem Pilatu tako lepo skrbi, da *bi se kateri izmed nas nad njim ne pohujšal*. (Luk. 7, 23).

3. Če je pa Nedolžni umrl za nas in nas s svojo smrtjo odkupil večnega pogubljenja, bomo pač lahko spoznali, da smo mi odrešeni — od sedaj naprej Odrešenikova lastnina, da smo Jezusovi; spoznali bomo, da ima Jezus pravico do nas in čez nas, ali drugače rečeno, da je Jezus vsled svojega trpljenja in vsled svoje smrti za nas — naš Gospod, naš Kralj; kajti kdor nas je odkupil, temu smo lastnina.

Tudi to skrivnostno resnico je zapisal Pilat, in je gospodstvo Jezusovo čez nas očitno pripoznal s svojim napisom. *Kralj judov* je zapisal, in s tema dvema besedama je Pilat vsem ljudem naznanil, da je Jezus kralj.

Če je pa Jezus — kralj, mora tedaj imeti svoje kraljestvo, svoj kraljevi sedež — svoj tron! — Kje pa je kraljevi sedež Jezusov — kje njegov božji tron? — *Ecce lignum crucis* — poglej, les križa! to je Jezusov vladarski stol! Jezus je namreč hotel satana premagati z onim orožjem, s kakoršnim je satan človeški rod premagal; na lesu je zmagal hudič, na lesu naj tudi premagan bo (Praef. de Cruce), — *z lesa bo kraljeval* (Cerkev. pesem), in Jezus sam je rekel: *In jaz, kadar bom povišan od zemlje, bom vse k sebi vlekel.* (Jan. 12, 32). Les, ki se danes po vesoljnem svetu slavi, tedaj naj bo Jezusov tron!

In glejte čudo božje! Kakoršen prestol si je Jezus sam izvolil, takega mu je podal Poncij Pilat. *Takrat tedaj jim ga je izdal, da bi bil križan.* (Jan. 19, 16). Na križ pa je bil zapisal tretjo besedo: *Kralj!*

Pa tudi podložnike je prisodil Pilat Jezusu — kralju, ker je zapisal: „kralj judov“! Beseda: „kralj judov“ hoče toliko reči, ko: „kralj Abrahamovih otrok“, ker so judje pravi potomci Abrahamovi. Abraham in njegov zarod se pa loči od vsakega drugega naroda v tem, da si je edini ohranil živo vero v pravega Boga. „Kralj judov“ toraj toliko pové, ko kralj vseh vernih, ne le vernih stare, ampak vernih tudi nove zaveze, tedaj tudi nas. Tako namreč uči apostelj, ki piše, da *Abraham je oče ne le tistim, kateri so iz obreze, ampak tudi tistim, kateri hodijo po stopinjah vere* (Rimlj. 4, 12), in ravno to je govoril o Jezusu tudi angelj, ki je rekel Mariji: *Ta bo velik in Sin Najvišega imenovan, in Gospod Bog mu bo dal sedež Davida njegovega očeta in bo kraljeval v hiši Jakopovi vekomaj.* (Luk. 1, 32).

Tako je zopet tukaj Pilat nehoté in nevedoma postal naš učenik in slaven spričevalec Jezusove kraljevske oblasti in časti. Pač je tu Bog lepo pokazal resnico svojih besedi: *Moje misli niso vaše misli, tudi ne vaša pota moja pota.* (Iz. 55, 8.)

Zdaj toraj razvidite, kako nam je brati in umeti napis vrh sv. križa. Tako-le tedaj berimo: „Tukaj na križu visi Jezus, ki je prišel nas odrešit; videti je, ko da je hudodelnik, največi hudodelnik, ki visi v sredi med dvema razbojnikoma, toda to Jezus ni, on si ni s svojimi hudobijami zaslužil sramotno in britko križanje, ampak on je bil pravičen in nedolžen, ter je le namesto nas za naše hudobije prejel nam namenjeno in od nas zasluženo smrtno kazen v naše zveličanje, in ravno s tem, da je za nas šel v smrt in nas z njo odkupil od večnega pogubljenja, je pa postal naš Gospod, naš Kralj, mi pa njegovi podložni; križ, po katerem je hrepenel, je postal njegov tron, tron, s katerega doli zdaj kraljuje čez nas, ki v njega verujemo.

II.

Je li pa ta podučni napis dopadel judom?

Brali so ga, a dopadel jim ni! Spodtikali so se ob besedi: *Kralj judov*. Toraj gredo k Pilatu ter ga prosijo in silijo, naj jim popravi ta nepovoljni napis ter pravijo: *Nikar ne piši: kralj judov! ampak da je on rekel: kralj judov sem!* (Jan. 19, 21).

1. Judje tedaj Jezusa ne spoznajo in nočejo za kralja! Ko je Jezus še učil in k sebi vabil judovsko ljudstvo, da bi jih odvrnil od hudobnega življenja in jih pripeljal k pobožnemu, so ga zaničevali in zavrgli njegovo vabilo, rekoč: „Nočemo, da bi ta kraljeval čez nas!“ (Luk. 19, 14). — In ko je Pilat pri zaslišanji judovske terjatve: „Križaj ga!“ — z začudenjem zaklical: „Vašega kralja bom križal?“ — so veliki duhovni zavpili: „Nimamo kralja!“ (Jan. 19, 19). — In ko Pilat na križu napiše, da tukaj visi *kralj judov*, zopet niso zadovoljni z Jezusom kraljem, ne marajo zanj.

Zakaj neki ne marajo judje kralja Jezusa? Zakaj nočejo biti njegovi podložni? Zakaj ne marajo, da bi on čez nje kraljeval?

Judovsko ljudstvo je pričakovalo v Odrešeniku posvetnega kralja, ki jih bode povzdignil do zemeljske časti in slave. Jezus pa je postavil kraljestvo duha, in ne kraljestva sveta, *moje kraljestvo ni od tega sveta*. (Jan. 18, 36). Za tacega kralja pa, da bi jim grehe očital in jih čednosti učil z besedo in dejanjem, — ne marajo! drzno kličejo: „Mi nočemo, da bi ta čez nas kraljeval!“ In ti oslepljeni menijo, da Jezus res ni in ne bode njihov kralj, ako ga oni za takega ne sprejmejo; oni menijo, da bodo s tem zanikanjem Jezusa odstavili od kralja, kakor je Pilat menil, da bode z malo vode umil in opral svojo pregreho!

Vprašam pa, so li judje s tem svojim modrovanjem v resnici odstavili Jezusa in mu odvzeli kraljestvo in pravico do gospodstva? — Judje so zaupali v svojo modrost, ali v tej svoji slepi modrosti so zavrgli *vogeljni kamen* (1. Petr. 2, 7), so stavili božjo modrost pod svojo modrost. Jezus pa je ostal, je in bode vekomaj kralj — kralj nebes in zemlje! *Jezus Kristus je ravno tisti včeraj in danes in vekomaj.* (Hebr. 13, 8).

Popustimo zdaj za trenutek judovsko ljudstvo in ozrimo se v sedanost. Kaj menite, predragi v Gospodu! se li najde tudi med nami kateri tak kristijan, ki bi bil podoben tem judom? ki bi kakor oni ne bil zadovoljen z Jezusom kraljem? ki bi ž njimi klical: Jaz nočem, da bi ta kraljeval čez me?

O bodi Bogu potoženo, da tudi med nami se najdejo, ki po vsem vlečejo z onimi oslepljenimi judi in odrekajo Jesusu, svojemu Kralju, pokorščino in zvestobo. In taki nehvaležni, predrzni puntarji zoper nebeškega Kralja so vsi, kateri vedoma storijo in ponavljajo smrtni greh.

Katoliški kristijan n. pr. pač dobro vé, da je Bog neskončno svet, ki greh sovraži čez vse; če pa vendar le stori vedoma smrtni greh, on dela v dejanji nekako tako, kakor bi klical z besedami: „Jaz vem, o Bog! da ti greh sovražiš, in da boš meni tudi odtegnil svojo ljubezen, ako storim ta in ta greh, ali — meni dopade, in ker mi dopade, ga hočem storiti, naj že tobi vstrežem ali ne; jaz nočem, da bi te čez me kraljeval!“

Ali, kdor stori vedoma in nalašč smrtni greh, dela v dejanji nekako tako, kakor bi klical z besedami: „Jaz verujem in vem, o Bog! da si ti povsod pričujoč, tudi verujem, da si sedaj in vedno in povsod pri meni, ter da gledaš in opazuješ vsa moja dejanja; jaz vem, da boš videl moj greh, ali — za to se jaz ne zmenim, greh meni dopade in tudi pred tvojimi očmi ga hočem storiti, ako bi se tudi peklenko brezno odprlo pred menoj; jaz nočem, da bi Ti čez me kraljeval!“

Ali, kdor stori vedoma in nalašč smrtni greh, dela v dejanji nekako tako, ko da bi klical z besedami: „Jaz vem in varujem, o moj Bog! da si ti Gospod nebes in zemlje in tudi Stvarnik moj, Zapovednik moj; jaz vem, da mi ti zapoveduješ in prepoveduješ, obetaš in žugaš, obetaš mi nebesa in žugaš mi s pekлом, zapoveduješ mi, da naj te ljubim, in prepoveduješ mi, da naj te ne žalim, ali — jaz tebi ne bom pokoren! Jaz bom storil, kar jaz hočem; jaz nočem, da bi ti čez me kraljeval!“

Vidite, predragi v Gospodu! tak je smrtni greh!

Ko je Mojzes terjal pri Faraonu izraelsko ljudstvo, je Faraon odgovoril: „Kdo je Gospod, da bi poslušal njegov glas? Ne poznam ga Gospoda!“ (2. Mojz. 5, 2). In tako s Faraonom tudi še grešnik kliče s smrtnim grehom: „Kdo je Gospod, da bi poslušal njegov glas? — Ne poznam ga Gospoda!“

Toda strašna kazen je zadela drznega Faraona, huda kazen je prišla tudi na judovsko ljudstvo. Že apostelj Pavel jim je rekel: *Ker vi besedo Božjo od sebe pahnete, in se nevedne štejete večnega življenja, glejte! se obrnemo od vas k nevernikom!* (Ap. dj. 13, 46) — in spolnile so se Jezusove besede: *vaša hiša vam bo pusta puščena.* (Mat. 23, 38). Judje živé raztreseni po vsem svetu, njihova hiša je prazna, brez kralja! Oni še zdaj tavajo po svoji zmoti in hité po njej v večno pogubljenje!

In enaka kazen čaka in bode doletela tudi nas, ako bi z judi zaničevali jarem Jezusov in postavbo božjo. Jezus bi nas s svojimi milostmi zapustil in prepustil nas samim sebi, in samim sebi prepuščeni bi ostali ter spali dalje in dalje v grehih, *ker brez mene ne morete ničesar* (Jan. 15, 5), in se ž njimi potopili v večno pogubljenje, *ker plačilo za greh je smrt.* (Rimlj. 6, 23).

2. Grešnik s svojim smrtnim grehom tedaj kliče, kar so klicali judje Pilatu, rekoč: „Zbriši: Kralj judov!“ — Toda predragi, v Gospodu! grešnik-kristijan gre še dalje in kliče še več ter vpije: „Zbriši nam tudi: Nazarenski!“ — zbriši: „Nedolžni!“ Ne bom rekel, da bi se to godilo z besedo, a godi se le premnogokrat z dejanjem.

Jezus bi bil lahko v enem trenutku odrešil svet; a hotel je tri in trideset trudapolnih let na zemlji preživeti, zato, da je ljudem tudi s svojim zgledom pokazal, kar je z besedo učil. Za vse stanovce je njegovo življenje najlepši zgled, vsim je pokazal pot proti nebesom. Zato pa želi, da bi se vsi nanj ozirali, vsi ga posnemali. Dokler bo svet stal, bo klical in vabil „Nazarenski“ — Najnedolžni s križa: *Od mene se učite, jaz sem krotak in iz srca ponižen!* — *Zgled sem vam zapustil, da tudi vi tako delate, kakor sem jaz vam storil!* — *Hodi za menoj!*

Toda sedanji svet s tem ni zadovoljen. Kako lep zgled je Jezus Nazarenski zapustil otrokom v Jeruzalemskem tempeljnu, v sv. hiši v Nazaretu. Ali ga pa hočejo otročiči naših dni posnemati? — Hvala Bogu, še se nahajajo v nekaterih hišah, kjer so stariši kaj vredni, dobri otroci, ki Jezusa srčno ljubijo. Pa pohujšanje, ki je dandanes

tako predrzno, tako splošno, stori, da so tudi premnogi otroci že sprideni, neubogljivi, uporni doma, in grdega zadržanja celo v cerkvi. Komaj znajo govoriti, že kličejo: Zbriši Pilat, besedo „Nazarenski“. — In kaj hočem reči odrasčenim sinovom in hčeram? O, kako različna so njih pota od stopinj Jezusovih! Jezus ljubi samoto, delo, molitev; streže Jožefu in Mariji . . . Oh kakošno pa je življenje premnogih mladenčev in deklet! Če tudi ne z jezikom, pač pa tem glasneje kričijo in vpijejo s svojimi satanskimi deli: Pilat, zbriši s križa besedo, ki nas obsojuje, zbriši „Nazarenski“! — In če se oziramo sploh na življenje sedanjih ljudi; kako malo se ozirajo na Jezusov bliščeči zgled! Zatajevanja in premagovanja, brez katerega se nedolžnost ne more ohraniti in svetost ne pridobiti, se boje in ogibljejo. Le kar je lahko, kar je prijetno, tega se poprijemljejo. Kristusu, ki jim ponuja na tem svetu sicer križ tam pa večno radost, hrbet obračajo, in hitijo za svetom, ki jim sicer tukaj ponuja nekoliko kapljic veselja, a zato v večnosti brezkraino trpljenje. Ali niso tudi le-ti vsi nezadovoljni z napisom „Nazarenski“? — Kako malo so slednjič podobni Jezusu oni, ki so v britkostih, nadlogah in bolečinah vsi obupni in nepotrepljivi. Najnedolžniši trpi nedopovedljivo velike bolečine, oni pa se vedno pritožujejo zavoljo malega trpljenja, čeravno so s svojimi grehi tisočkrat večega zaslužili. Ali ni njih godrnjanje in pritoževanje vedno oporekanje zoper trpečega Jezusa — najnedolžnišega?

3. A tudi prva beseda v napisu na križu: Jezus ne ugaja sedanjim mlačnim kristijanom. Zlasti na dve reči, sem rekel, nas spominja ime Jezus ali Odrešenik: da je po svoji domači deželi tri leta učil svoj božji nauk in čudeže delal, in pa da nas je s svojim britkim trpljenjem na križu odrešil in nam potrebnih milost zaslužil. Vse pa, kar je Jezus zaslužil, izročil je sv. katoliški cerkvi, ki je po njem, svojem ustanovniku, postala neusahljivi studenec božjih milosti.

Pa poglejmo zdaj življenje grešnih kristijanov! Ali so mar hvaležni za neizmerne zaklade, ki jih pomeni najsvetejše ime Jezus? ali so hvaležni za nebeške nauke njegove? hvaležni za milosti, ki jih je za nas izročil svoji cerkvi? Ne! Nauk Jezusov se njih spačenosti ne prilega, jim je preostor, češ, da pretežke dolžnosti naklada; bolj se jim dopada posvetna modrost, ker jim razlaga nauke, kakoršni vstrezajo spridenemu poželenju. In za službo božjo, za svete zakramente, kako malo se zmenijo! Denar, spekulacije, veselice, vživanje, to je njih učenost, to njih prva skrb. Ali se nam ne zdi, dragi poslušalci! kako vsi ti mrzli kristijani kličejo — če ne vselej z besedo,

pa tem bolj s svojim nekrščanskim dejanjem: „Mi ne maramo za Jezusa; Pilat, zbriši še to ime s križa!“

Oh nesrečni! Kakor je trdovratne jude zadela strašna kazen, tako jej tudi nepoboljšljivi kristijani ne bodo odšli. Sladki jarem Kristusov so zavrgli, in naložili so si jarem satanov, ki jih bo v kratkem času začel strašno stiskati že tu na zemlji, in jih bo privlekel v večno brezno neugasljivega ognja.

Kakor je bil pa za nas podučljiv napis Pilatov, tako podučljiv nam je tudi odgovor, s katerim je odpravil jude, ki so zahtevali, da naj jim napis popravi. S kratko jih odžene: *Kar sem pisal, sem pisal!*

Pri sv. krstu smo stopili pod bandero Jezusovo; po krstni obljubi smo se odpovedali satanu in hudobnemu svetu in sklenili krščansko in sveto živeti. Če pa smo bili tej obljubi nezvesti, — če smo tudi one svete sklepe, ki smo jih že tolikrat pri spovedi delali, zopet pozabili in prelomili: o naj zdaj naši dobri sklepi in naše obljube zadobijo neomahljivo stalnost in zvestobo. Bodimo tako odločni, kakor je bil Pilat. Recimo tudi mi: „Kar sem obljubil, sem obljubil; svojih sklepov za nobeno ceno ne prelomim!“ Pa spolnujemo to tudi v dejanji.

Leta 1626 obhajali so v Rimu v neki cerkvi sv. misijon. Ljudstvo se vdeležuje obilno. V neki družini imeli so mlado, lepo in vso v svet zaljubljeno deklico. Marija Bonaventura jej je bilo ime. Domači vabijo, prosijo, silijo tudi njo k sv. misijonu. Ali mlada posvetnica odbija odločno vabila in prošnje, toda neprenehano nadlegovanje premaga naposled tudi to mlado srce, in — da bi že mir pri domačih zadobila, se uda; odpravlja se v cerkev, ali med tem še vedno govori pohujšljivo o sv. misijonu. V cerkvi je. Sv. opravilo se prične. Obče znani in slavni o. Lancizi razlaga besedo božjo. Marija Bonaventura posluša. Bolj ko posluša, bolj jej dopada; in — čudoviti do tje njej neznani občutki se vzbujajo v njenem posvetnem sreću. Gospod je končal svoj govor in dovršen je bil tudi sklep v Marijinem sreću. Sklep bil je pa ta: da hoče od sedaj naprej ljubiti to, kar je do sedaj sovražila in sovražiti to, kar je do sedaj ljubila. Svet hoče sovražiti in ljubiti Boga, naj bi jej bila ta pot še toliko ostra in trnjeva. Poročilo pravi, da je ta Marija Bonaventura zvesta ostala temu svojemu sklepu; in ko je umrla, našli so pri njej listek, na katerem je bilo brati: „Od sedaj naprej, o moj Jezus! nikoli več moja, ampak tvoja volja!“ in spodej pa: „Kar sem zapisala, sem zapisala!“ — Slednjič so bile pristavljene tudi številke dné in leta, v katerem je ona ta svoj sklep Jezusu posvetila, in bil je to ravno tisti čas, o katerem se je vdeležila pobožnosti sv. misijina. Listek je bil zeló umazan, v jasno znamenje, da je Marija Bonaventura pogostokrat ogledovala ta napis in ponavljala svoj sveti sklep.

Obljubimo s to spokorno Marijo Bonaventuro tudi mi danes, — obljubimo za velikonočno spoved, — obljubimo za letošnje sv. leto, — obetajmo na novo v vsaki nevarnosti in skušnjavi, da hočemo Jezusu vedno zvesti ostati. Kličimo tudi mi: „Kar sem obljubil, sem obljubil!“ Obljubil sem po Jezusovem nauku živeti, zato si ga hočem tako globoko vtisniti v svoje srce, da mi ga nihče ne iztrga iz njega! Jezus — Odrešenik — naj ostane zapisano ne le na križu, ampak tudi v mojem sreču! — Jezus najčistejši je in bo odsihdob moj zgled in vzor, na katerega se hočem vedno ozirati in po njem sveto in čisto živeti. Jezus Nazarenski — pravični — nedolžni naj ostane zapisano ne le na križu, ampak tudi v mojem sreču! — Jezus vse-mogočni, tebi darujem svoje življenje. Vse moje misli, vse želje, vse besede, vsa dejanja naj bodo vsikdar po tvoji sveti volji. Le tebi želim služiti vse dni svojega življenja: ti bodi kralj mojega sreča? O naj ostane zapisano: Jezus — Kralj ne le na križu, ampak tudi v mojem sreču! — Jezus, Nazarenski, Kralj judov! usmili se nas! Danes, ko obhajamo sveti spomin tvoje veličastne odrešilne smrti na križu, te prosimo, dodeli nam najpotrebnišo milost: stanovitnost, da tebi živimo, tebi umrjemo, da smo tvoji v življenju in smrti! Amen.

Janez Kobilica.

Velikonočna nedelja.

I. Jezus Kristus je resnično od mrtvih vstal.

Vstal je, kakor je rekel. Mat. 28, 6.

Bodi tisočkrat pozdravljena, prečastitljiva, vsega veselja polna, presveta Velikanoč. (S. Leo. P. serm.) Veseli se te ves krščanski svet! Ne zamore se primerjati nobeden drugi praznik tvoji slavi in pomenljivosti; ti vse preмагаš!

In s to tvojo slavo in lepoto se vjema in strinja miloba in lepota časa. Povzdignite oči in oglejte se! Oblekla je zemlja svoje najlepše praznično oblačilo, tkano iz cvetja, zelenja in dišav, in solnce hčerico svojo, malo prej v zimsko spanje zakovano, zdaj pa vzbujeno in v novo življenje prerajeno, ogreva in poljubljuje premilodejno — tako, da v tvojem očesu zaigra solza veselja in zahvale, ker si to Velikonoč še dočakal. Srce se ti širi, in duša se vnema v božji ljubezni.

O Velikinoči prepeva sv. cerkev: *Raduj se nebeška angeljska družba . . . ker ta je tista noč, v kateri je Bog rešil očete naše, otroke*

Izraelske, egiptovske sužnosti, ter jih po suhem peljal skozi rudeče morje; ta je noč, ki je oplenila Egipčane, pa obogatila Hebrejce; ta je noč, ki je očistila temo greha z žarom ognjenega oblaka. Ta je noč, v kateri se je povrnil Kristus iz predpekla, razdrobivši smrtne vezi. Ta je noč, o koji je pisano: Razsvetljena je noč kot dan. O zares preblážena noč, katera danes po vsem svetu vse verne kristijane rešuje grehov sveta in teme grešne, ter jih povračuje milosti, kajti svetost te noči podi grehe, izbrisuje dolgove, prinaša propadlim nedolžnost in žalostnim tolažbo! O ti s tolikim bliščem razsvitljena Velikanoč, (Lit. Sabb. s.) bodi pozdravljena! Najlepšemu dnevu pravimo: noč, in najsvitlejšemu času pravimo: velikonočni čas. Kako bi to človek razumel? naopačnost imena, kako bi rešil?

Izvoljeni v Jezusu Kristusu! Ta noč, ta Velikanoč, v kateri je od mrtvih vstal naš Izveličar, je bila odločilna za obstanek naše sv. vere po besedah sv. ap. Pavla: *Ako pa Kristus ni vstal, je tedaj prazno naše oznanovanje, prazna tudi naša vera!* (I. Kor. 15, 14.) *Ako pa Kristus ni vstal, je prazna naša vera; še ste namreč v svojih grehih.* (ibi 15, 17.) Tedaj radi svoje nedopovedljive važnosti je ta noč dala ime prazniku, ki ga danes preradostno obhajamo, in ime dala najveselejšemu času trajajočemu tje do Duhovega.

In ker je stvar ta, vam bo prav, in jaz bom storil po želji sv. cerkve, ako vam, nje otrokom, razpravljam ter po besedah sv. pisma utrjujem resnico Kristusovega vstajenja; kajti, ko bi ne bil Kristus od mrtvih vstal, bila bi prazna vaša vera in prazno naše oznanovanje.

I.

Mi vsi verujemo vstajenje Kristusovo in nikogar izmed nas ne nadleguje pregrešna misel, da Kristus ni vstal. Pa po svetu ni tako. Le preveliko jih je, kateri skušajo zanikati to resnico, bodi si, da niso v naročji naše sv. cerkve, tedaj že s stališča svojega nje sovražniki: bodi si da so se vdali posvetnim željam in od vere odpadli. Če nam obvelja, — to je predrzna beseda naših nasprotnikov — utajiti resnico vstajenja Kristusovega, tedaj porušimo temelj vse krščanske vere, in nje poslopje se mora podreti samo po sebi.

Ti nasprotniki poskušajo doseči svoj nedosegljivi cilj po dvojnem načinu. Nekateri izmed njih zanikajo častitljivost Kristusovega vstajenja, nekateri pa, zametajoč spričevanje sv. pisma, pravijo, da je bilo Jezusovo v grob položeno telo od njegovih učencev ukradeno, in od njih razglašen lažnjivi glas, da Izveličar je vstal od mrtvih.

Modrovanje onih prvih je to-le: Jezus, k smrti križa obsojen, ga je tudi res nosil, bil je nanj pribit in križan. To je vse res. Tudi tega ne tajimo, da je rimski vojščak s sulico nameraval prebosti in odpreti njegovo srčno stran; prebodil jo je tudi res, pa le nekoliko, ne zadosti, sulica se ni do sredine srca zasadila, tako se je zgodilo, da je Jezus živ ostal. In ko sta ga, na videz mrtvega, Jožef Arimatejski in Nikodem s križa snela, bil je le oslavljen, omoten in omamljen. V grobu ležečemu in kolikor toliko spočitemu jela se je povračati moč, prebudil se je iz omotice, se vzdignil, odvalil si kamen in je, če tudi ves oslavel, iz groba izlezel in splazil se na svitlo.

Ali se vam ne dozdeva, da če bi bilo Kristusovo vstajenje res tako, bilo bi res veliko večji čudež od onega, katerega nam sv. cerkev, opiraje se na neovrgljive besede sv. pisma, veleva verovati? Pomislite tek trpljenja Gospodovega! Na Oljski gori, kamor se je bil po zadnji večerji podal, so prišle nanj smrtne težave, tako grozne, kakoršnih še noben človek ni prestal, odkar svet stoji, in jih tudi ne bo. Srce Izveličarjevo se je krčilo neznanega strahu, trepetalo in bilo je ob prsne stene s tako silo, da je bil njegov pot, kakor kaplje krvi tekoče na zemljo. Kako je otožnost Izveličarjeva njegove telesne moči znižala, vè le oni, ki je moral prestati velik strah!

Vjet, vklenen, na poti z Oljske gore do Jeruzalema pehan in suvan, pred Anom in Kajfom postavljen, zaničevan in tepen, pred Pilatom na smrt bičan (bičanje, katero je Jezus pretrpel, je bila kazen, s kakoršno so se kaznovali pobegli sužnji; in zgodovina nam spričuje, da je marsikateri izmed tako bičanih zaradi prelite krvi med bičanjem umrl), tedaj bičan in s trnjem kronan, je bil od nog do glave ves v ranah in oteklinah, s krvjo oblit, nobenemu človeku podoben.

Ko je bil Jezus iz sodnega dvora prišel, *noseč trnjevo krono in škerlatasto oblačilo*, reče Pilat; „Glejte, človek! Ves je razdejan, ves ob moč, človeku nepodoben!“ Ali se boš čudil, da je Jezus križ noseč celo opešal? *Vojščaki poglavarjevi*, pravi sv. pismo, *gredé na Golgoto so dobili človeka iz Cirene, Simona po imenu, tega so primorali, da je nesel njegov križ.* (Mat. 27, 32.)

Ko so Izveličarja obešali in pribijali na les križa, so se pač radi velikosti žrebljev in radi neusmiljenega prebijanja prebile tudi kite in žilice na rokah in nogah in presveta rešnja kri se je curkoma ulivala iz njih.

Sv. evang. Janez, ki je poleg križa stoječ videl in gledal in kot neovrgljiva priča v svojem sv. evangeliji popisal, popisuje umiranje Jezusovo in pravi: *Potem, ker je Jezus vedel, da je vse dokončano,*

je rekel: *Žejcn sem!* — *Oni pa so gobo napojili z jesihom, in na hisop nataknil, ter mu jo k ustom podali. Kadar je bil tedaj Jezus jesiha vzel, je rekel: Dopolnjeno je! In je glavo nagnil, in dušo iz sebe dal.* (Jan. 19, 28—31.)

Evangelist tedaj, ki je poleg križa stal, spričuje smrt Jezusovo, spričujejo jo pa tudi rimski vojščaki. Tako namreč nadaljuje evangelist: *Judje so Pilata prosili, da bi se na križih visečim kosti strle in da bi se sneli. Vojaki so toraj prišli in so prvemu kosti strli in drugemu . . . Ko so pa prišli do Jezusa, so videli, da je že mrtev in mu niso kosti strli.* Vojaki so videli, da je mrtev; vojaki so videli, ne eden sam, ampak vojaki vsi so videli. So se mar vsi motili in niso vedeli ločiti živega od mrtvih? Glej, koliko prič!

Vprašaj toraj zanikavce Kristusove smrti: Kako pa je to, da spričevanje svetopisemsko o trpljenji Jezusovem verujete, spričevanje o smrti pa zavržete? Zakaj prezirate poročilo sv. pisma spričujoče, da je vojščak prebadal mrtvega ne pa živega? Ugovarjanja, namreč, da je vojščak stran Jezusovo ranil le po površji, verjeti nihče ne more. Ker sv. pismo pravi, da je vojščak stran prebodil, pravi da jo je odprl, odprl na globoko in široko, in da je tekla kri in voda iz nje. Sv. pismo ne reče, da je stran s sulico ranil, ali sunil vanjo, ampak da jo je odprl; odprl z namenom pogasiti zadnjo iskro življenja, ako bi kje še tlela v Jezusu, in potem mirne vesti deželnemu poglavarju reči: „Umrl je, ne živi več“; odprl tako, da je vsa kri, katere bi še ne bil preлил na Oljski gori, o bičanji, o kronanji in križanji morala popolnoma steči iz srca in srčnih predalov; in kristijanje spominjaje se te resnice radi zdihujejo in molijo: *O Jezus! v svojo prebodeno stran zakrij me.* (Tom. Aq. in him.)

Resnično, če bi kdo tajil smrt Jezusovo na križi in trdil, da je bil Izveličar le omedlel, ta bi se s pametjo skregal. Jelite! Nevera te vrste ima korenino v hudobiji, trdobi srca, ona ne more škodovati, ne meni, ne tebi; nama ni nevarna!

II.

Kar zadeva zanikavce Kristusovega vstajenja one vrste, ki zavržejo dotična pričevanja sv. pisma, je odgovoriti načelno: Skoraj ni, ali pa morebiti celo ni resnice naše sv. vere, o kateri bi sv. pismo, starega zakona in novega, tolikokrat in tako razločno, tako jasno, vsakemu razumljivo spričevalo in govorilo, ko o resnici Kristusovega vstajenja. Je-li to res? Pomislite!

Jezus Kristus je vstajenje svoje kot največji čudež, kojega storiti namerava, in kot svojo vero potrdovalni čin, prerokoval in sicer ne enkrat, ampak mnogokrat, in ne v prilikah in v podobah, ampak z razumljivo, določno besedo. Tako se je zgodilo, da je bilo to prerokovanje Izveličarjevo znano ne le učencem njegovim, temveč tudi nasprotnikom njegovim; znano duhovenstvu višjemu v Jeruzalemu, znano po vsej deželi.

Ko so farizeji terjali od Jezusa znamenje ali čudež na nebu, jim je rekel: *Hudobni in prešestni rod išče znamenja! Pa znamenje se mu ne bo dalo, razvun znanega znamenja Jona preroka, zakaj, kakor je bil Jona v trebuhu morskega soma tri dni in tri noči, prav tako bo Sin človekov v srcu zemlje tri dni in tri noči.* (Mat. 12, 39. 40.) Pomen teh besedi Jezusovih je celo jasen in je ta: Koliko znamenj storim vpričo vas! Bolnike ozdravljam, slepim dajam pogled in gluhim posluš; hude duhove izganjam, morju zapovedujem; vi pa pravite, da vsa ta čuda delam s pomočjo satana in jih tajite; ker tedaj žive priče mojega božjega poslanstva ne sprejmete, storil bom za vas, trdovratne in trdosrčne, le en čudež, katerega utajiti ne bote mogli. Na lesi križa umorjen in vosrčeje zemlje položen, bom tretji dan vstal! Ta čudež bo za vas skrajna milost, če bote tudi to znamenje zavrgli, ne bote deležni mojega odrešenja.

In zopet govori (Jan. 10, 18) z ozirom na svoje vstajenje: *Imam oblast dati svoje življenje, pa tudi oblast ga zopet vzeti.* Jelite! take oblasti človek nima. Le enkrat damo svoje življenje — *ljudem je odločeno enkrat umreti,* (Hebr. 9, 27,) ga zopet si vzeti, nijeden ne more. *Poderite ta tempelj in v treh dneh ga bom postavil.* (Jan. 2, 19. 21.) *On je govoril od tempeljna svojega telesa.*

Ko je zadnjikrat apostelnom napovedal svoje grenko trpljenje, napovedal jim je tudi, da konec trpljenja pa bode — vstajenje: *Sin človekov bo izdan nevernikom in bo zasramovan in bičan in zapljuvan; in potem, ko ga bodo bičali, ga bodo umorili in tretji dan bo (od mrtvih) vstal.* (Luk. 18, 32. 33.)

Vsled tega prerokovanja Izveličarjevega o svojem vstajenji so taisto pričakovali učenci Jezusovi težko in željno, toda gotovo, prav misleč, ako spolni svoje prerokovanje in vstane od smrti, moral ga bo vsak spoznati in moliti kot božjega Sina in odrešenika; njegovi nasprotniki pa so se Jezusovega vstajenja bali in ga skušali zabraniti. To razvidiš, če bereš v evangeliji (sv. Mtž. 27), kako so se zbrali veliki duhovni in farizeji k Pilatu rekoč: *Gospod, spomni!*

smo se, da je ta zapeljivec, ko je še živ bil, rekel: Čez tri dni bom vstal. Ukaži tedaj grob obvarovati do tretjega dne, da kje ne pridejo njegovi učenci in ga ne ukradejo in ne reko ljudstvu: Od mrtvih je vstal, in poslednja zmeta bo hujša od prve. Tako so govorili, mislili pa: če ne vstane, svojega prerokovanja ne dopolni, bo hipoma pri kraji vsa njegova nova vera, in vsi tudi njegovi učenci ga bodo imenovali lažnjiveca.

Kakor se za solncem obrača in krog solnea vrti cela čreda svetlih zvezd, tako je po smrti Kristusovi vse pazilo, ljubezen in srd, vera in nevera, prijatelj in so vražnik, se li bo Gospodovo prerokovanje vresničilo ali ne.

III.

Kedar se je večer velikega petka storil, sta Jožef Arimatejski in Nikodem z dovoljenjem deželnega oblastnika Jezusovo truplo s križa snela, zavila ga z dišavami vred v čisto tanjšico ter položila v nov v skalo izsekan grob in zavalila velik kamen k durim groba (Mat. 27.) Veliki duhovni in farizeji so se zbrali pred Pilatom ter naprosili ga za stražo, da bi kje učenci ne prišli in Jezusovega telesa ne ukradli. Pilat ves naveličan in nevoljen jim je odgovoril: *Imate stražo, pojdite, obvarujte, kakor veste. Oni pa so šli in so grob obdali z varhi in kamen zapečatili.* (Mtž. 27.)

Tako je bilo telo v grobu z velikim kamenom zaslonjenem, v grobu zapečatenem, v grobu z varhi obdanem. Stražili so grob rimski vojščaki, sloveči zaradi hrabrosti in vojnega poguma. Koliko jih je stražilo, sv. pismo ne pove, pač pa je verjetno, da je straža štela šestnajst mož, (toliko namreč je štela rimska straža) ki so po štirje bedeli in grob čuvali. Če se pa spominjaš besed višjih duhovnov in farizejev: *da bi kje učenci ne prišli in ga ne ukradli*, je verjetniše, da so stražo podvojili ali potrojili, ker je Jezus imel veliko učencev; kaj ko bi trumoma prišli in stražo premagali in pogнали v beg! Da je bila straža močna, sledi tudi iz sv. evangelija, ki pove, da so nekateri izmed straže po vstajenji prišli med starašine ljudstva praviti vstajenje Gospodovo. Nekateri, ne eden ali dva ali trije, ampak nekateri, in ne vsa straža, ampak le nekateri izmej straže.

Prišli so praviti, kaj se je bilo zgodilo: kako da se je svet potresel, Jezus iz groba vstal, in angelj z nebes prišel, pristopil, kamen odvalil in nanj sedel, in da je bilo njegovo obličje kakor blisk in nje-

govo oblačilo kakor sneg. Od strahu pred njim smo strepetali in smo bili kakor mrtvi.

Tedaj so se *zbrali veliki duhovni in starašini in se posvetovali in dali vojščakom veliko denarjev, rekoč: Tako-le govorite; da so njegovi učenci po noči prišli in ga ukradli, ko smo spali. In če bo poglavar slišal, da ste vi spali, ga bomo mi pregovorili, in naredili, da bote brez skrbi in brez kazni.* (Mat. 28.)

Vprašam vas, je li mogoče, da bi bila vsa straža pospala in tako pospala, da bi ne slišala učencev veliki kamen odvaljujočih in truplo iz groba vzdigajočih? To ni mogoče. — In če je spala, kako je vedela, da so učenci truplo vzeli? Speči človek meži, ničesar ne vidi. Vso stvar in laž svojo so prebedasto operili! Zato tudi zasmehuje sv. Avguštin judovsko starešinstvo ter pravi: Ti in tvoje speče priče!

Pa najbolje spričuje Jezus sam svoje prečastljivo vstajenje. — Kolikrat se je bil prikazal svojim, ž njimi govoril, ž njimi jedel, se dal potipati, nevernemu Tomažu velel položiti roko v prebodeno stran in prste v rane žebļjev na rokah in nogah; in sv. katoliška cerkev v osmini Velikonoči slednji dan eno teh prikazen časti in praznuje. Saj imaš evangelijsko knjigo pri rokah, beri in se sam prepričaj!

Tudi prezreti ne smemo, da so sv. aposteljni, oznanujoči Jezusovo vero, vselej in povsodi na resnico njegovega častitljivega vstajenja se operali in sklicevali. Tako sv. Peter na binškoštni praznik, sv. Peter in Janez pred velikim judovskim zborom, sv. apostelj Pavel pred starašini judovskega ljudstva pa tudi pred učenjaki v Atenah. Nihče jim ni oporekal, nikdo dejal, saj ni res, kar vi pravite in pričate o vstajenji Izveličarja. Se sledu takega oporekanja in očitanja in tajejnja ne najdemo ne v sv. pismu ne v zgodovini. Saj, če bi Kristus ne bil od mrtvih vstal, bi bila prazna naša vera.

Preljubi! Ker se zdaj predrzno govori zoper vsako resnico sv. vere, še prav posebno pa zoper prevažno resnico Krisusovega vstajenja; se mi je potrebno zdelo, vam to preveselo in veličastno resnico obširniše dokazati, da boste znali odgovoriti, če tudi vas kedaj napade kateri iz med tistih satanovih najemnikov, ki po raznih potih in načinih sv. vero spodkopljujejo.

Poleg tega pa upam, da sem dosegel še drug prevažen namen. Govoril sem vernim kristijanom; zanesem se, da je sleherni izmed vas pripravljen celó življenje dati, ko bi bilo treba, za vsako resnico sv. vere, le to je žalostno, le to je škoda, da se posameznih resnic

naše sv. vere premalo zavedamo, da si jih premalo k sreči jemljemo, zato, ker jih premalokrat resno preiščujemo. Koga bi ne pretresla misel v najhujših skušnjavah: Tisti, ki je s svojo božjo močjo smrt in trohnobo premagal, me vidi — bo enkrat moj sodnik . . . Kdo bi se drznil v cerkvi se nespodobno vesti, ako resno pomisli: Tisti Jezus, ki je tretji dan po svoji smrti tako voličastno od mrtvih vstal, je tukaj, v presv. rešnjem Telesu . . . Ali je mogoče, da bi kedo slabo spoved opravil, ako pomisli: Zveličar, ki je precej po svojem vstajenji zakrament sv. pokore postavil, sam posluša, kaj se spovedujem, in on mi grehe odpusti, spovednik je le njegov namestnik? Ali je mogoče, da bi kedo z mrzlim srcem pristopil k mizi Gospodovi, če pomisli, da v podobi belega kruha je nebeški Kralj, ki je velikonočno nedeljo tako veličastno svojo zmago obhajal . . .

Sv. mučenica Marjeta je ajdovskemu sodniku Olibriju na vprašanje, katere vere da je, srčno odgovorila, da je kristijana. „Kako!“ zakliče nevernik, „ali te ni sram kristijana biti? Ali si še tako neumna, da imaš za Boga njega, ki je kot hudodelnik umrl na križu med dvema razbojnikoma?“ — „Od kod pa več“, odgovori blaga devica, „da je bil križan Jezus Kristus, ki ga molim kot pravega Boga?“ — „Vaši evangeliji to pripovedujejo, sam sem bral.“ — „To je res“, ga zavrne devica, „toda beri dalje. Ravno te bukve, ki poročajo o trpljenji in smrti mojega Izveličarja, poročajo tudi, da je tretji dan od mrtvih vstal in z lastno močjo v nebesa šel, kjer sedi na desnici Boga Očeta svojega. Vi se morate sramovati, ki imate oči za sramotenje Jezusa Kristusa, mojega Boga in Odrešenika; za njegovo poveličanje pa in bliščobo njegovega božestva ste slepi. Verujem, da je Jezus Kristus pravi Bog, ne zato ker je trpel in umrl, marveč ker je iz lastne moči častitljivo iz groba vstal. Zato mu darujem svoje srce, in ko bi imela tisoč življenj, rada bi mu jih darovala.“

Ako bo v naših srcih vera živela, bo tudi krščanska ljubezen v njih gorela. Amen.

Jak. Bohinec.

2. Duhovno vstajenje.

Jezusa iščete Nazarenskega križanega;
vstal je, ga ni tukaj. Mark. 16, 6.

Aleluja — hvalite Boga — to je dan, ki ga je Gospod naredil; veselimo se in od veselja poskakujmo. (Ps. 117, 14). Tako nam danes sv. cerkev kliče. — Veselimo se zavoljo Jezusa, ki je po takem hudem boju danes kot premagalec greha, sveta, smrti in pekla

častitljiv iz groba vstal, in je kot močni junak po zmagi slavno veselje obhajal. Veselimo se pa tudi zavoljo sebe, zakaj kakor resnično je Gospod živ in neumrljiv iz groba vstal, ravno tako gotovo bo tudi za nas prišla ura, da bomo z nebeško poveličanim telesom iz groba vstali. Tudi mi vsi smo namenjeni, enkrat spremenjeni in poveličani iz groba vstati, kakor naš Gospod Jezus Kristus, in ž njim v večnem veselji živeti. Da se bo pa to zgodilo, mora naša duša že zdaj na zemlji k novemu življenju vstati. Sv. Pavel pravi: *Kakor je Kristus vstal od mrtvih po moči Očetovi, tako hodimo tudi mi v novem življenji.* (Rimlj. 6, 4). S tem hoče reči, kakor je Kristus od mrtvih vstal, tako mora tudi naša duša k novemu življenju vstati. Imenitna resnica, o kateri vam hočem danes govoriti. Slišali bote toraj: Kakošno mora biti naše duhovno vstajenje iz groba greha?

I. Sv. Pavel pravi: *Bratje! postrgajte stari kvas, da bote novo testo.* (I. Kor. 7—8). Po tem nauku sv. Pavla moramo novo testo, to je, novi ljudje biti, ne smemo nič več v grob pregrehe nazaj pasti, — moramo v resnici vstati.

Vprašanje je pa zdaj: Kdaj smo resnično vstali? Odgovor: Mi smo takrat resnično vstali, kadar naše spreobrnjenje o velikonočnem času ni lažnjivo, tudi ni nepopolno, ampak je resnično.

V stari in v novi zavezi večkrat beremo obujenje mrtvih v življenje. Tako se bere neko obujenje, ki se zamore prava sleparija imenovati. Kralj Savel namreč, ki je zavoljo svoje nepokorščine do Boga prišel v silno stisko, je bil enkrat tako hudoben, da je šel k zarotovalki, in je hotel, da naj mu pokliče umrlega Samuvela, da bi mu povedal, kaj mu je storiti. Prikazala se je v resnici podoba, kakor podoba Samuvelova, in ni nič dobrega prerokovala Savlu. Zdaj pa je vprašanje, ali je ta res Samuvel bil, ki ga je zarotovalka iz predpekla poklicala. In na to vprašanje sv. Avguštin odgovori, da ni bil Samuvel, ampak hudič, ki je hotel Savla le goljufati in končati, — kar se je tudi zgodilo, ker še tisti dan se je ta kralj na svoj meč nasadil. To vstajenje Samuvelovo tedaj ni bilo resnično, ampak je bila goljufna prikazen, sleparija . . . Ravno tako tudi naša velikonočna spoved in vstajenje ne sme biti sama prazna komedija in sleparija — da bi samo spovedni listek vjeli, — ali ker bi sramota za nas bila, ker drugi k spovedi grejo, mi bi pa ne šli. Taka spoved in pokora bi bilo vstajenje le na videz — le prazno sleparstvo v najsvetejši zadevi.

Zraven tega obujenja je povedano še o več drugih v starem in v novem testamentu. Tako je Elizej neki materi sinu k življenju obudil. Še celo grob, v katerem je Elizej ležal, in v katerega so v naglici drugo mrtvo truplo vrgli, je človeka obudil . . . Jezus pa, naš Gospod, je v Najmu mladenča — v Kafarnavmu Jajrovo hčer — in v Betaniji Lazarja obudil k življenju . . . Potlej je iz življenja svetnikov veliko tacič čudežev znanih. Tako postavim je sv. Frančišek Ksaverij več mrtvih k življenju obudil. Pa vse te srečne duše, ki jih je Jezus Kristus sam, ali so jih svetniki v njegovem imenu k življenju obudili, so spet umrli, in potlej niso bili nič več obujeni. Njih vstajenje je bilo sicer pravo — pa ni bilo popolno. — Naše vstajenje pa ne sme tako biti. *Kaj pomaga*, pravi sv. Pavel, *če se mrtvih očiščujem, pa se potlej spet mrtvega dotaknem?* — Ni zadosti, da se človek svojih grehov spove o velikonočnem času, — še celo to ni zadosti, da jih prav resnično obžaluje: človek mora tudi trdni sklep imeti, raje vse trpeti, kakor v stare grehe spet se povrniti. Kdor bi po velikonočni spovedi spet precej v stare grehe padel, bi ravno s tem pokazal, da je le na pol, le nepopolnoma vstal.

II. Kakošno toraj mora biti naše vstajenje? Odgovor na to nam da sv. Pavel (v listu do Rimlj. 6, 4): *Kakor je Kristus vstal od mrtvih, tako hodimo tudi mi v novem življenji*. Če smo resnično iz groba vstali, moramo 1. znamenja Kristusovega vstajenja nad sabo imeti, in 2. moramo živeti, kakor je Kristus po svojem vstajenju živel.

1. Katera so tista znamenja?

a) Žene, ki grejo k grobu Kristusovemu, se skrbno poprašujejo: *Kdo nam bo odvalil kamen od dur groba?* (Mark. 16, 3). Odvaljen kamen od groba jim je bil znamenje, da je Zveličar vstal. Odvaljenje grobnega kamna je prvo znamenje grešnikovega vstajenja iz groba grehov, in ta kamen je len o b a. Ta kamen leži dostikrat več let na sreču marsikakega grešnika; kakor grobni kamen vse zakrije, ne pusti ne žarka božjega razsvitljenja, ne glasu opominovanja in spodbuje do sreča priti, da pač ne vidi v kako črnem in grdem grobu da leži, temuč da tudi dalje še v smrtnem spanji počiva.

Kaj? ali leži ta grobni kamen tudi še nad nami? Ali smo mar po veliki noči še tako leni, kot poprej? Ali smo se mar o veliki noči v grešnem grobu, namesti popolnoma vstati, le obrnili, in še dalje spimo?

b) Drugo znamenje vstajenja je odprti grob. Angelj je sedel na kamnu, in je rekel ženam: *Pridite in pogledjte kraj, kamor je bil Gospod položen*. (Mat. 28, 6). *In so vanj šle, in niso našle telesa Gospoda Jezusa*. (Luk. 24, 3).

In če si ti spovedniku grob svoje duše odprl, tako da je vse njene rane videl, in če mu nisi nič zamolčal, kar je tvojo dušo težilo, potlej vedi, da imaš drugo znamenje duhovnega vstajenja nad saboj. Pa dostikrat napačni strah in sramožljivost ta grob zapirata, kakor da bi spovedniku kaj takega povedal, kar še nikoli slišal ni, kakor da bi s tabo ne imel usmiljenja, kakor da bi to, kar se mu spoveš, ne bilo v noč večne pozabljivosti pogreznjeno. Če groba ne odpremo, ni pokoja; in če ga tukaj zapiramo spovedniku, bo pa enkrat na sodnji dan odprt pred celim svetom, *zakaj mi vsi se moramo pokazati pred sodnjim stolom Kristusovim*. (II. Kor. 5, 10.) Tudi mi bomo enkrat vstali, ljubi moji, tudi mi se bomo enkrat zopet videli, kadar nas trobenta zbudi. Blagor nam takrat, če smo zdaj dušni grob odprli, zakaj vstali bomo k življenju, in se na večno ne bomo več ločili.

c) Ko je Jezus vstal, je mrtvaške prte in poveze, v katere je bilo njegovo sv. truplo povito, v grobu popustil; Zveličar se jih je osvobodil, in to je bilo tretje znamenje njegovega vstajenja. Tudi naša duša je dostikrat kakor v mrtvaške prte povita; te mrtvaške prte moramo od sebe proč pometati, če smo resnično iz groba pregreh vstali. In kateri so tisti mrtvaški prti? To so stare navade, nevarne priložnosti, to so nam najbolj priljubljene pregrehe. Ti si bil dozdej nepotrpežljiv; bodi potrpežljiv, in ti si mrtvaški prt od sebe vrgel. Ti si bil do zdaj v svojem zadržanji proti drugim trd in neusmiljen, in vendar želiš, da bi ti drugi dobri bili in usmiljeno s tabo ravnali; bodi krotak in usmiljen, in ti si mrtvaški prt od sebe vrgel. Ti si bil do zdaj trmast, svojeglaven; kroti v sebi to trmo in svojoglavnost, in ti si mrtvaški prt od sebe vrgel. Ti si imel do zdaj slabo znanje, zavoljo katerega je tvoj angelj varuh jokal; daj slovo temu znanju, in ti si grdi mrtvaški prt od sebe vrgel. — In če si tako srečen, da si mrtvaške prte od sebe pometal, in iz groba pregrehe vstal, varuj se, da tvoja duša ne bo spet v mrtvaške prte povita. Varuj se! Zakaj povem ti, svet bo spet precej po veliki noči, ali pa še te praznike svoje mrtvaške prte razgrinjal, kakor razgrinja pajk pajčevino, da bi neprevidne vanje vjel.

2. Če smo resnično vstali iz groba pregreh, moramo tudi živeti, kakor je Kristus po svojem vstajenji živel. Kaj pa najdemo nad Kristusom po njegovem vstajenji?

a) Jezus se je po svojem vstajenji le malokdaj prikazal, in še takrat le pri zaprtih vratih. Ravno tako tudi mi, če smo resnično vstali, ne smemo na take kraje se podajati, kamor nas radovednost žene, ampak kolikor je mogoče, se moramo od sveta odločiti — in če iz

doma gremo, pojdimo najraje v cerkev, k službi božji; ali če gremo v druge hiše, pojdimo le v take, kjer prebivajo poštene, bogaboječe družine.

b) Jezus je po svojem vstajenji svoje učence s temi besedami pozdravljal: *Mir vam bodi!* — Ravno tako si moramo tudi mi, če smo resnično vstali, prizadevati, da bomo z vsemi ljudmi v miru živeli. Bratje, sestre, možje, žene, sosedje, če bom slišal, da se pripravate, kregate, pretepate, veste, kaj si bom mislil o vas? Jaz si bom mislil, da vaša velikonočna pobožnost je bila le prazna sleparija.

c) Jezus se je svojim učencem po lomljenji kruha spoznati dal, in je z njimi jedel. Tako moramo tudi mi za božjo besedo in posebno za sv. obhajilo več veselja imeti, in ga večkrat in vredno prejemati. To terja Gospod od nas, če hočemo deležni biti tistih milosti, ki nam jih je pridobil s svojim častitljivim vstajenjem.

Ko so žene k grobu prišle, so jim angelji rekli: *Iščete živega med mrtvimi; vstal je, in ga ni več tukaj.* — Da bi pač tudi mi svojemu svetemu angelju varuhu to veselje napravili, da bi zamogel on hudiču in njegovim pomagačem zapeljivcem, če bi po veliki noči zopet nas v grobu pogubljenja iskali, nasproti zavpiti: „Vi iščete žive med mrtvimi — spokorjene med grešniki; vstali so, in več jih ni tukaj!“

V nekih bukvah sem to-le prigodbo bral: „Mlad razuzdanec je po veliki noči žensko, s katero je pred slabo znanje imel, ki se je pa po velikonočni spovedi spreobrnila, srečal, in se zelo začudil, da se še zanj ne zmeni, in ga ne pozdravi, kakor da bi ga ne poznala. — Približal se ji je in ji rekel: „Ali me več ne poznaš? jaz sem vendar ta in ta.“ — Pa kratko in dobro mu ona odgovori: „Ti le bodi tisti, jaz pa nič več nisem tista.“

Naj bi se vendar o veliki noči pretrgale vse okove nevarnih zavez; vse vezi greha se presekale, in naj bi vsak kristijan lahko rekel: „Nisem več stari grešnik! Vstal sem s Kristusom, in nisem več tam, kjer sem bil!“

To nam dodeli, o Jezus, ti mogočni zmagovalec, na te so obrnene naše oči, k tebi se povzdigujejo v prošnjah naše roke, tebi veselo prepevajo naša usta — Aleluja! Amen.

Matija Torkar.

Velikonočni ponedeljek.

I. Jezus v trojni podobi.

In sta ga silila, rekoč: Ostani z nama.

Luk. 24, 29.

Prijetno je poslušati lepo ubrano zvonjenje; že ko je odzvonilo, nam še dalje prijetno v ušesu doni. Prijetno je poslušati tudi krasno petje; lepa pesem nam se tako v spomin in srce vtisne, da je ne moremo kmalo pozabiti. Takemu veličastnoveselemu zvonjenju bi jaz primerjal slovesno praznovanje velikonočnih praznikov; dva dni jih sv. cerkev slovesno praznuje in kakor bi se ne mogla od njih posloviti, jih še nadaljuje in še osem dni bolj natihoma obhaja velikonočne skrivnosti. Tista veličastna pesem, ki se že nad 18 sto let tako veselo vsako leto po vesoljnem katoliškem svetu razlega — vesela aleluja — se v sv. cerkvi tudi še ponavlja in se bo pogostoma ponavljala v cerkvenih molitvah do vnebohoda Gospodovega in se tudi še pozneje ne bode popolnem pozabila. Kakor sta se v današnjem sv. evangeliji imenovana učenca tako zeló bala, da bi ju Gospod ne zapustil proseč ga: *Ostani z nama!* enako težko se tudi nam zdi posloviti se od velikonočnega veselja. Sv. cerkev vstreza pobožnim srcem ter tako nadaljuje praznovanje velikonočnih skrivnosti ter se spominja vseh posameznih okoliščin Gospodovega vstajenja.

Obrnimo zopet danes svoje dušne oči na veličastno podobo od smrti vstalega Zveličarja. Zlasti na trojno prikazanje Gospodovo bi rad danes vaše misli obrnil: Zjutraj se je Jezus prikazal Mariji Magdaleni v podobi vrtnarja, med dnevom dvema učencema v Emavs gredočima v podobi tujca pa ljubega tovariša in zvečer vsem apostelnom v pravi podobi, s svojim poveličanim telesom. Silno podučna nam je ta različnost v prikazovanji, ker jo smemo obračati tudi na naše življenje. Kajti tudi življenje slehrnega človeka se sme dnevu primerjati: jutro v našem življenji so vesela, brezskrbna otročja leta; vroči dan je nadaljno življenje s svojimi obilnimi skrbmi in težavami; večer pa je konec našega življenja, po katerem pride večni počitek. Ker se je Jezus zjutraj prikazal v podobi vrtnarja, naj nam bo to nauk, da za ljubo mladino, za nedolžne otročiče, Jezus skrbi kakor dober vrtnar; ker se je med dnevom prikazal učencema v Emavs potujočima v podobi milega spremljevalca, nam bodi to nauk, da odraslim, ki imajo težko pezo

življenja prenašati, je dobrotljiv tovariš in vodnik; in ker se je aposteljnomo zvečer prikazal v svoji pravi podobi, o! naj nam bo to sladko upanje, da ga bomo na večer našega življenja ob smrtni uri zagledali v pravi podobi v nebeškem veličastvu. Ta trojni nauk hočem danes nekoliko pojasniti.

I.

Rekel sem, da za ljubo mladino, za otročiče, skrbi Jezus kot dober vrtnar. Kako pač?

1. Vrtnarska umetnost se najprej pokaže v tem, da si vrtnar napravi lep vrt, kjer hoče imeti rastline in cvetlice. V ta namen odpravi vse kamenje, grudo, trnje, plevel, divje rastlinje in kar bi sicer vspešno rast zadrževalo. Potlej mora napeljati dobre, rahle prsti in zdaj začne sejati in saditi dobro seme in žlahtne rastline. Tudi za olepšavo mora skrbeti; kajti vrt se mora po svoji lepoti razločevati od vsakega drugega zemljišča, lepši mora biti kakor vsaki drugi prostor. Pravi vrtnar zna najpustotniši kos zemlje v tako krasen vrt predelati, da kar podoben ni več prejšnjemu.

Kaj pa Jezus, nebeški vrtnar, stori svojim ljubim malim? To, kar vrtnarski mojster svojim rastlinam in cveticam. Tudi on v zakramentu sv. krsta mlado srce popolnoma prenaredi. Kamenje in trnje in plevel izvirnega greha, časnih in večnih kazni je odpravljen; duša je s posvečujočo milostjo božjo neizmerno olepšana; nebeški vrtnar je zasadil trojno prekrasno cvetlico: vero, upanje in ljubezen, iz katerih se imajo razraščati še druge cvetlice krščanskih čednosti, zlasti prekrasna bela lilija nedolžnosti. Zato pravimo, da je pri sv. krstu otrok preroben t. j. ves drugi, kakor je bil poprej; prejšnjemu skoro ni več podoben.

Ko bi mogli mi videti dušo takega pri sv. krstu očiščenega, kakor jo angelji vidijo: o kako bi strmeli nad tako spremembo! Pred sv. krstom je bila njegova duša črna, ostudna, podobna puščavi, kjer je polno kač in ostudne golazni; ko pa kane krstna voda na njegovo glavo, je kakor bi kanila dragocena kapljica krvi iz Jezusovega presv. Srca: duša je oprana, očiščena, olepšana, poyeličana — vsa prerोजना. Ko nesejo krščenega otroka od sv. krsta, se angelji nebeški radujejo nad rajsko lepoto njegove duše.

O predragi poslušalci, poslušajte me: Bilo je nekedaj, pred toliko in toliko leti, ko je tudi nad vsakim izmed vas nebeški vrtnar Jezus Kristus ta čudež storil. Tudi vaša duša se je tedaj ob jutru vašega življenja lesketala v rajski lepoti. Ko bi bili v tej nedolžnosti

umrli, bili bi zdaj že med angelji. — Ako pa nimate več te rajske sreče, ako se vam je bela obleka krstne nedolžnosti hudo omazala ali celó raztrgala: o skrbite vsaj, da se ohrani pri onih dobrih in nedolžnih otrocih, kateri so vaši skrbi izročeni. Taka skrb za otroke je Jezusu neizrečeno všeč, saj sam pravi: *Kdor katerega takega otroka sprejme v mojem imenu, ta mene sprejme.* (Mat. 18, 5.) Ravno s tem se Jezus tako lepo pokaže zopet vrtnarja.

2. Dobremu vrtnarju namreč še ni zadosti, da je vrt napravil, obdelal in olepšal, ampak njemu je vse na tem ležeče, da bi vrt zmiraj lep ostal in če mogoče, da bi bil še od dne do dne lepši. Zato vrt skrbno ogradi in zapira, da ne pride kakšna žival v škodo ali da se tat ne prikrađe; tudi nežne rastline in rahle cvetice podpre, priveže ali drugače zavaruje, da jim vihar in nevihta ne škodi. Če treba, tudi čuvaja nastavi, da po dnevi in po noči čuje nad prekrasnim cvetličjem. Ob suši jim priliva, da jih vročina ne posmodi.

Tako lepo skrbi tudi nebeški vrtnar za svoje male. Ko nekoliko odrastejo in nastane nevarnost za lepoto rajskega vrta, tedaj jim novo podporo podeli v zakramentu sv. birmе in poskrbi, da bi bil dušni vrt obvarovan pred vsemi napadi pohujšanja in pred viharji hudih skušnjav. Poleg tega pa tudi še posebej čuvaje postavi, da mu pomagajo varovati prelepi otročji vrtec. Ti čuvaji so skrbni stariši, zlasti ljubeča mati, ki skoraj očesa ne obrne od otroka, da se njegovi nedolžni duši kaka nesreča ne pripeti. Ti čuvaji so učeniki, zlasti duhovni, ki si že prav malim prizadevajo strah božji vsaditi v sree. Ti čuvaji so posebno angelji božji; angelji božji sicer vse ljudi varujejo, a prav posebno otroke. Jezus sam je to povedal, rekoč: *Njih angelji vedno gledajo obličje mojega Očeta.* Ko bi za vse enako skrbeli, bilo bi nepotrebno to še posebej omenjati.

3. Včasih se pa vrtnar vse škode pri najboljši volji ne more ubraniti. Kaj pa stori dobri vrtnar, ako je bil njegov vrt kaj poškodovan, ali rastline kaj pohabljene ali celo katera pokončana? Popraviti brž skuša škodo, kolikor mogoče.

Ravno tako dela tudi Jezus nebeški vrtnar pri svojih malih. Ako se je vrtec otročjega srea že kaj poškodoval, ako je greh zakrivil, da so nekatere cvetlice jele veneti ali da so se celo že po smrtnem grehu posušile; tedaj skrbi, da jih skrbni duhovni podučijo in pripravijo za prvo spoved. In pri prvi spovedi nebeški vrtnar na novo porosi iz nebes s svojo presv. krvijo oškodovani vrt in vsa škoda je spet popravljena, ves je prenovljen mladinski vrt in na novo si opomore cvetje in rastlinje.

V tem, kar sem do zdaj povedal, je Jezusova skrb za otroke res močno podobna zemeljskemu vrtnarstvu, a v eni reči pa je popolnem različna. Zemeljski vrtnar namreč napravi lahko lep vrt, ga zagradi, ga obsadi in obseje, rasti pa rastlinam ne more dati; ako Bog rasti ne dá, je vse delo zastonj. Zato je rekel sv. Pavel: *Jaz sem sadil, Apolo je prilival, Bog pa je rast dajal.* (I. Kor. 3, 6). Glejte, nebeški vrtnar pa tudi to more dati, tudi rast in živež more dodeliti rahlim evetlicam v mladostnem vrtu. In to se zlasti zgodi v tisti srečni dôbi, ko se otroci pripravijo za prvo sv. obhajilo. Kakor mladika sprejema sok in rast od vinske trte, tako sprejemajo v sv. obhajilu moč in rast, to nebeški vrtnar sam zagotavlja: *Jaz sem vinska trta in moj Oče je vinogradnik. Jaz sem vinska trta, vi ste mladike. Kdor ostane v meni in jaz v njem, rodi veliko sadu.* (Jan. 15, 1. 5).

Oh predragi! tudi za vas je bilo nekedaj krasno jutro, ko je ljubeznjivi nebeški vrtnar za vašo dušo toliko skrb imel. O da bi bili hoteli svoje mlado srce mu popolnoma darovati in v last dati, naj ga oskrbuje in olupšava po svoji volji: o kako srečni, kako nebeško srečni bi lahko bili! Ako pa vaša duša ni več tisti rajski vrt, kateri bi še lahko danes bila: o obžalujte svoje zmote; rešite, kar se še rešiti dá! Zlasti pa skrbite, še enkrat rečem, da bodo otroci, za katere vam je skrbeti, ohranili srečo rajске nedolžnosti; zakaj oni še ne vidijo, kje nevarnost nanje preži, vi pa jo vidite, zatoraj odvracajte jo od njih; nikar ne pozabite, da so to ljubljenci božji; storite, kar morete zanje, da bodo res ostali zmiraj ljubljenci Jezusovi. Če sv. pismo pravi, da zeló dobro delo stori, kdor grešnika pripravi na pravo pot, kako dobro delo stori še le oni, kateri ohrani nedolžnega na pravi poti, da mu ne bo treba pokore! Če drugoga ne morete storiti, vsaj molite za otroke, prosite zanje pomoč nebeškega vrtnarja! In če ne več vsaj to se dajte preprositi, da jim ne boste dajali nikakoršnega pohujšanja; kajti On, ki je rekel: *Kdor sprejme katerega izmed teh malih, ki v mene verujejo, mene sprejme,* je tudi izrekel strašno gorjé zapeljivcem: *Gorjé mu, kdor katerega izmed malih pohujša; bolje bi mu bilo, da bi se mu mlinski kamen obesil na vrat in bi se potopil v globočino morja!*

II.

Ako se pa skrb Jezusova za ljubo mladino da najlepše primerjati vrtnarski umetnji in skrbljivosti, ker mladina še raste in je mlado življenje res še kakor spomladansko evetje: se pa nadaljno življenje

s svojimi skrbmi in težavami najlepše primerja popotovanju. „Naše življenje je popotovanje“, to ste že večkrat slišali. Res je popotovanje, pa ne popotovanje za kratki čas ali razveseljevanje, da bi se lahko odložilo ali celo opustilo. Ne, temu popotovanju se mora vsaki udati; vsaki izmed nas mora popotovati. Vedno hitimo naprej, zmiraj naprej — po dnevi in po noči — v brezkraino večnost! In silno nevarno je to naše potovanje, ker od vseh strani prežijo roparji in zalezovalci na našo dušo; vedno se nam je bati pogubljivega viharja. Le predobro vemo, da so premnogi, ki so ravno po tej poti pred nami šli, bili nesrečni. Pa tudi silno resno je naše popotovanje zlasti zato, ker se le enkrat samkrat more vršiti. Ako enkrat zgrešimo pravo pot, nikdar ne pridemo na svoj pravi dom, ampak v večno brezno, kjer je jok in škripanje z zobmi.

O kolika sreča je toraj za nas druga resnica, ki sem jo omenil: Jezus je nam popotnikom mili spremljevalec in vodnik. — Vprašam vas, kateri pa se sme imenovati dober vodnik?

1. Dobri vodnik mora najprej sam dobro poznati pot, po kateri hoče popotnika voditi in mora imeti tudi voljo, mu vselej pravo pot pokazati. Jezus Kristus je vsegavedni Bog in tako ljubi človeški rod, da je pripravljen, vsakemu posebej pokazati pot proti nebesom. Saj zato je zapustil nebeško veličastvo in prišel na zemljo, da nam je pokazal pot v nebesa in da nam je na gori Kalvariji s svojo smrtjo odprl zaprta vrata Očetovega doma. In kar je na zemlji storil, bilo je večidel vse obrneno na to, da nam je pokazal pravo pot v Očetov dom. In kar zdaj dela po svojih namestnikih, na prižnici, v spovednici, v dobrih svetih bukvah, ali ni vse na to obrneno, da nam pokaže pravo pot v našo večno domovino? — In da bi to pot še bolj poznali, nam najprej pokaže ono napačno pot, katera pelje v pogubljenje in nam mnogokrat popisuje nesrečneže, ki po njej hodijo: lahkoživci, ki se ne zmenijo za vero in cerkev, pijanci, nečistniki, goljufi, tatovi, roparji . . . Potlej mnogokrat opisuje pravo pot, ki pelje v nebesa in kaže tudi one srečne, kateri hodijo po njej: dvojna procesija jih je — nedolžni in spokorniki! Vsi pa se zatajujejo, vojskujejo in skrbno spolnujejo zapovedi božje in cerkvene. — Za nekatere posebno ljubljene prijatelje pa pokaže še posebno pot, lepšo in krajšo, ki pelje do večega veselja. Kakor je bil v življenji vzel tri posebne prijatelje: Petra, Jakopa in Janeza, jih peljal na visoko goro in se jim pokazal v nebeškem veličastvu, tako tudi še zdaj vodi nekatere po posebno odbrani poti; to so njegovi posebni ljubljenci, ki gredo po poti nedolžnosti, krščanske popolnosti.

2. Pa dobremu vodniku se še ne zdi dovolj, le pot pokazati, ampak si prizadeva tudi potniku potovanje olajšati in oslajšati: v žalosti in nesreči ga ljubeznjivo tolaži; v obupnosti mu daja srčnost; ako si je obleko umazal ali strgal, mu jo popravi ali preskrbi novo; kadar zboli, mu poskrbi zdravil in mu streže; kadar je lačen in žejen, preskrbi mu tečne jedi in pijače v dobri gostilni; ako ima kaj težkega nositi, mu pomaga ali mu še breme odzame in sam nosi.

Vse to in še veliko več stori nam zemeljskim popotnikom nebeški vodnik Jezus Kristus. Kako nas v nesreči in žalosti ljubeznjivo tolaži! Kolikrat pride obteženo srce pred tabernakelj, se tam razjoka in se zopet potolaženo vrne domu! Kolikrat pride človek ves otožen k mizi Gospodovi in gre olajšan nazaj, ter sam ne vé, kako da mu je srce tako lahko, enako onima učencema, ki sta se čudila: *Ali ni nama srce bilo goreče, ko je med potjo pisma razlagal?* — Ko pridejo tako težke nadloge nad nas, da začnemo obupavati nad časno in večno srečo, tedaj nam nebeški vodnik vliva sladke tolažbe v ranjeno srce. — Če smo po nesreči tisto belo obleko, ki smo jo pri sv. krstu prejeli in pri prvem sv. obhajilu še imeli, omazali ali raztrgali, nam brž zopet, ako le hočemo, v zakramentu sv. pokore novo preskrbi — spokorno obleko! In če naša duša zboli in omaguje, jo zopet krepča in podpira v presv. zakramentu; jo nasituje z lastnim mesom, z lastno krvjo. — In koliko nadlog in bremen nam odvzame! Najtežavniše je že sam prestal; za nas je le kaj malega ostalo.

3. Dobri vodnik nam skrbi tudi za prijetno družbo na popotovanji. Čeravno je sam ljubeznjiv spremljevalec; vendar skrbi še za drugo popotno družčino.

Enako dela tudi Jezus, nebeški tovariš in vodnik. Sam nam je najboljši družabnik, da si boljšega ne moremo misliti. In vendar nam je preskrbel v svoji neskončni ljubezni obilno preljujevno družčino na potovanji skozi tužno solzno dolino. Ves čas našega življenja leto in dan nas nevidoma spremljuje. Marija njegova Mati je tudi naša mati in vedno skrbljivo na nas obrača iz nebes svoje premile materne oči zlasti o prelepih praznikih Marijinih in v krasnem mesecu majniku. Svetniki, njegovi prijatelji so tudi naši prijatelji, naši tovariši, (vsaki dan obhajamo spomin katerega izmed njih). In njegovi služabniki — angeli so tudi naši služabniki, nam v varstvo odločeni po dnevi in po noči. O kako vesela je za nas verska resnica: „Verujem občestvo svetnikov“, t. j. trdno sem prepričan, da Marija, sv. Jožef in vsi drugi svetniki in svetnice božje, naši zveličani bratje in sestre, iz nebes

obračajo doli na nas svoje skrbne oči in želijo, da bi srečno potovali po tisti težavni poti, po kateri so oni prišli v toliko srečo in da bi kmali za njimi tudi mi tje gor dospeli.

4. Še ene lastnosti dobrega vodnika moram omeniti: njegove zvestobe. A na tem svetu ni dobiti vodnika, da bi ostal svojemu potnemu tovarišu zvest v vseh okoliščinah. Kako rado se primeri, ako popotnik noče poslušati vodnika, ampak se mu spunta, ga zaničuje in žali, da ga vodnik zapusti in njegovi nesreči prepusti.

O, nebeški vodnik pa ne ravna tako; on ostane zvest v vseh okoliščinah. Če ga je kdo še tako zeló razžalil, ga ne zapusti. Če se mu popotnik tudi spunta in svojevóljno zapusti pravo pot in se obrne v stran med trnje ter hiti v prepad, ga še ne popusti, ampak milo kliče za njim in kliče tako dolgo, dokler mu ne omeči sreca. In če se je grešnik slednjič dal preprositi in omečiti, mu ničesar ne očita, nič ga ne krega, marveč vesel ga pelje zopet na pravo pot in še bolj skrbi zanj, da bi dalje srečno potoval. In če mu je stokrat nepokoren, ga stokrat zopet tako milo vabi na pravo pot. — Le enkrat le edino takrat, ko se že večer življenja približa, pa se je nesrečen popotnik zadnjikrat zlovoljno v prepad vrgel ter tudi še zdaj noče slišati Jezusovega milega klica — še zdaj ne, ko se že mrači: tedaj mu seveda tudi nebeški vodnik Jezus sam ne more več pomagati, ampak ves žalosten ga popusti — tako žalosten, kakor se žalostno joka pastir, ko ljubljene ovčice ne more iztrgati volku iz žrela.

Tacega tovariša imamo na svojem nevarnem potovanji. Nikar mu ne bodimo nepokorni in uporni, ampak silimo ga, naj ostane pri nas, kakor sta ga silila ona dva učenca, naj ju nikar ne popusti. In če se bomo popolnem prepustili njegovi skrbi in njegovemu vodstvu, bo pač srečen za nas večer našega veselja.

III.

Vesel je, neizrečeno vesel večer za tiste popotnike, ki so vedno po pravi poti hodili, ali če so se kaj zmotili, zopet o pravem času na pravo se povrnili. Premislimo še nekoliko to za nas tako veselo resnico.

Aposteljnom se je Jezus prikazal zvečer pri zaprtih vratih v svoji pravi podobi, v svojem poveličanem telesu. *Aposteljni so se razveselili*, pravi sv. pismo, *ko so videli Gospoda*. Tudi mi ga bomo zagledali takrat, ko se nam na večer življenja telesne oči v smrtnem spanji zatisnejo, ko se bodo vrata, ki peljejo iz časnosti v večnost, za nami zaprla in gledali ga bomo *pri zaprtih vratih* in se

v tem gledanji veselili na vse večne čase. — O, vrata večnosti, to so skrivnostna vrata!

Tukaj na zemeljskem popotovanji nas spremljujejo razne težave in zopernosti, razni križi, ubogo srce prečuti veliko žalosti in užaljeno oko pretoči obilno solza: a to se bo godilo le do večnostnih vrat — tam bomo odložili vse križe, tu mine sleherna težava in britkost; — jokali se bomo le do praga večnosti, tu pa nam bo Bog obrisal sleherno solzo, — unstran večnih vrat ne pojde z nami nič žalega, — tam za večno zaprtimi vratmi gledali bomo Jezusa v pravi podobi, — ne več s solznimi očmi, marveč z jasnimi, neskončno veselimi — vse večne čase!

Tje — do večnih vrat spremljala nas bo še skrb, da bi utegnili Jezusa še kaj žaliti. O to je ena najtežavnejših reči za vestnega kristijana — ta strah, da utegne zopet v greh pasti; huda vojska se mu vedno napoveduje, dokler potuje po tej solzni dolini — še le tedaj, ko se zapro za njim večnosti vrata, bo mir — vekomaj rajski mir, ker bomo gledali Jezusa, začetnika miru brez vse skrbi, da bi ga mogli kdaj zopet zgubiti! — Do večnih vrat spremljajo človeka razne hude strasti, mu vedno nastavlja hudobni svet nevarne zanjke, hudobni duh si noč in dan prizadeva ga premotiti: a kadar pride večer njegovega življenja, je tudi skušnjav konec! O kolika tolažba! Unstran groba nobene skušnjave, nobene nevarnosti več! „Pri zaprtih“ vratih gledali bomo v rajskem veselji Jezusa Kristusa!

Vsak dobri kristijan, če se mu še tako hudo godi, ima tri zveste tolažnice in pomočnice, ki ga spremljujejo do groba — do praga večnosti. Te tri blage sestrice spremljevalke se imenujejo: vera, upanje in ljubezen. Pa kakor je na zemlji vse nepopolno, mu tudi te tri božje čednosti zanesljivega miru in stalne sreče ne morejo dati. Vera nam sicer močno olajšuje potovanje proti Očetovi domovini — a kdo pa ima tako trdno in živo vero (kakor bi jo moral imeti), ki gore prestavlja? Sv. apostelj sam pravi: da z očmi sv. vere gledamo prihodnje reči, kakor v zastavici, kakor v ogledalu (I. Kor. 13, 12). In to je pri najboljših. Koliko reči je nejasnih! Upanje nam je krepka palica na popotovanji, toda najboljši ljudje so še v skrbeh, nimajo neomahljivega upanja. In ljubezen, o kako je večkrat mlačna in mrzla v najboljših srcih — včasih skor popolnem ugasne. — Ko pa pridemo do praga večnosti, tedaj se bo vse spremenilo: prvi dve, vera in upanje, se boste poslovili — mesto vere že čaka unstran gledanje, mesto upanja nas že čaka vživanje; le ljubezen pojde z nami, pa bo tudi ona unstran večnih vrat vsa spremenjena in po-

veličana, tako spremenjena, kakor naš pogled na Jezusa Kristusa. — Tukaj ga vidimo z očmi sv. vere, tam pa ga bomo videli, kakoršen je v slavi in veličastvu njegove božje in poveljčane človeške nature!

Naj končam z onimi Jezusovimi besedami, s katerimi je nagovoril sv. Tomaža, ko se je osmi dan po svojem vstajenji spet prikazal zbranim učencem: *Blagor jim, kateri niso videli, pa so verovali!* Blagor nam, ki nismo videli Jezusa v pravi podobi, ampak najprej le v podobi vrtnarja, ki je že v prvih letih ves čas tako ljubeznjivo skrbel za nas: o blagor nam, če smo v spomladi svojega življenja radovoljno sprejemali njegovo skrb — greha se ogibali, v nedolžnosti rastle, v čednostih se lepšali!

Blagor nam, ki tudi v poznejšem življenji sicer nismo bili tako srečni, da bi bili Jezusa gledali v pravi podobi, ampak le v podobi ljubeznjivega popotnega tovariša in vodnika, ki nam je pravo pot kazal in nam prigovarjal vidno po svojih namestnikih, in pa nevidoma na tihem, ko nam je tako razumno govoril, trkal na sree — o blagor nam, da smo verovali in po veri živeli! — Gledali smo ga na prižnici, pa le v podobi ptujca — pridigarja, pa smo verovali, da po njegovih ustih Kristus govori; gledali smo ga v spovednici, pa le v podobi človeka — mašnika, vendar smo verovali, da nam je Kristus grehe odpustil, ko smo od mašnika v njegovem imenu odvezo dobili; gledali smo ga na altarji, pa le v podobi — belega kruha, in vendar smo verovali, da je pod to nezatno podobo resnično pričujoč naš Zveličar, naš Stvarnik, Sodnik in Plačnik! O blagor nam, kadar pride večer našega življenja in se nam bo tukaj telesno oko zatisnilo, ga bomo tamkaj zagledali v pravi podobi! Pač se bomo tudi mi čudili v neskončni sreči, kako da že na zemlji nismo bolj cenili njegove pričujočnosti, ker smo vendar pri toliko priložnostih čutili njegovo ljubeznjivost. Pa ne bo se nam zgodilo kakor učencema, da bi nam zginil izpred oči kakor njima; ne! vrata, ki ločijo časnost od večnosti, ostanejo vekomaj zaprta za nami: vekomaj bomo gledali Jezusa v toliki lepoti in veličastvu kakor prvi dan, — praznik tiste velikenoci ne bode imel vekomaj svojega večera! Amen.

2. Kako Šmarnice prav obhajati?

(Z ozirom na sv. leto.)

Glej, od zdaj me bodo srečno imenovala vsa ljudstva! Luk. 1, 48.

Neka pridna deklica, ki je v šoli večkrat slišala, koliko hvaležnost so otroci svojim skrbnim starišem dolžni, bi bila rada svojo hvaležnost tudi pokazala. Dobro je vedela, da toliko dobrot, kar je že od starišev prijela, nikoli povrniti ne more; vendar bi jim bila rada kakošno veselje naredila. — Pride pa vesela pomlad in ž njo se pokažejo tudi prve cvetlice po logih na solnčni strani. Kaj toraj stori dobro dete? Gre v log in nabere najlepših cvetic ter jih v dva šopka poveže in urno ž njima domu priskaklja. Oče in mati sta ravno pred hišo na klopi sedela. Vsakemu enega poda rekoč: Te cvetlice sem za vas natrgala! — Res, da cvetice same na sebi niso bile dosti vredne; ali stavim, da se je očetu in materi to boljše zdelo, kakor bi jim bil kdo veliko denarja podaril. Spoznala sta namreč v tem dobro in hvaležno srce svoje hčere in sta jo zavoljo tega za naprej še raje imela.

Kristijani moji! Tudi mi imamo predobro, premilostno mater, ljubo mater Marijo, ki nam je že toliko dobrot sprosil, toliko milost skazala. Ali ji ne bomo za toliko ljubeznjivost tudi hvaležni? In kaj ji hočemo v zahvalo dati ali storiti? Ona pač od nas ničesa ne potrebuje, veselilo jo pa vendar bo, če se ji hvaležno skazemo. Glejte, prišla je zopet prijetna pomlad in ž njo so se prikazale prve cvetlice po vrtilih in logih. Storimo tudi mi, kar je ona deklica storila; natrgajmo lepih cvetic in pokladajmo jih na Marijin altar ali pred Marijino podobo. Saj nas k temu tudi katoliška cerkev vabi in napeljuje, ki celi mesec majnik Mariji v čast Šmarnice obhaja. Zbirajmo se ta mesec okoli Marijinih altarjev ali doma okoli njene okinčane podobe in priporočujmo se ji vsaki dan v pobožni molitvi, poveljujmo njene prednosti, posnemajmo njene čednosti, da se bo tudi med nami spolnovalo, kar je sama v preroškem duhu od sebe govorila: *Glej, od zdaj me bodo srečno imenovala vsa ljudstva!*

Ker tedaj že ta teden nastopimo mesec majnik, vabim vas danes vse, ljubi moji farmani, da tudi vi obhajate Šmarnice in se vsak dan vdeležujete Marijine pobožnosti. Zato vam pa hočem tudi ob kratkem razložiti:

Kako naj obhajamo Šmarnice, da bodo Bogu in Mariji res v čast, nam pa v izveličanje! Začnem v imenu Marijinem!

Kdor hoče Šmarnice prav in po namenu katoliške cerkve obhajati, mora:

1. Namen imeti in trdno voljo, ta celi mesec v posebno češčenje Marijino obrniti in preživeti.

2. Mora vsaki dan tega meseca kako pobožnost Mariji na čast ali v cerkvi ali pa doma pred zato olepšano podobo Marijino zjutraj ali pa zvečer opravljati.

3. Mora, če hoče popolnih odpustkov deležen postati, vsaj enkrat ta mesec zakramente sv. pokore in sv. rešnjega Telesa vredno prejeti.

4. Zelo se priporoča in posebno dobro je, če more ta mesec vsaki dan pri sv. maši biti.

To so splošni in poglobitni pogoji prave šmarnične pobožnosti.

Naj vam zdaj to bolj natanko razložim in potrebne opombe pristavim.

Smarnična pobožnost tedaj ne obstoji le v tem, da se vsaki dan pred Marijinim altarjem zberemo in njeno podobo s cvetlicami kinčamo, za olepšavo Marijinega altarja kak dar prinesemo: to vse je lepo in prav, ali poglobitna reč to ni! Lepo se podajo prave raznobarvane cvetlice na Smarničnem altarji in gotovo Marija s svojega nebeškega sedeža z dopadanjem na to gleda; ali ona želi še kaj boljšega, vrednejšega od nas. Ona pričakuje duhovnih cvetlic od nas; te pred njenim obličjem veliko lepše diše, pa tudi nam veliko več koristijo. In katere so take duhovne cvetlice? — To so najprej zares pobožne molitve, potem pa vsako zatajevanje, ki si ga zavoljo Boga in Mariji v čast naložimo. Zatoraj vas prosim, dragi Marijini častilci, takih cvetlic pokladajte na Marijin altar vsaki dan tega meseca! Če si en dan pritrgaš nekoliko jedi, drugi nekoliko pijače, tretji nekoliko spanja, četrti nekako veselico ali igro itd. — si Mariji vsaki dan lepo dišečo cvetlico daroval. Vsaka miloščinja, obiskovanje bolnikov in cerkve, vsako krotenje počutkov in želja je lepa cvetlica v Marijinih očeh.

Posebno imenitna in potrebna pogoja šmarnične pobožnosti pa je prejem sv. zakramentov. Brez tega si pravih Šmarnic še misliti ne moremo. Vzemimo si sledečo primero: Otrok prinese materi lep šopek cvetlic v dar, pa ima vso umazano obleko, zavaljan obraz in črne roke. Kakor lep je tudi šopek, materi vendar ne more posebno všeč biti iz tako grdih rok in od tako umazanega darovalca. Taka, ljubi moji, je z nami Mariji nasproti. Kaj so vse naše pobožnosti, kaj naše zatajevanje, če je pa srce umazano, morebiti celo s smrtnim grehom ognušeno. Umijmo se poprej, ocedimo in osnažimo se poprej, potem prinesimo svoje darove in Marija jih bo rada sprejela. Zatoraj

skrbimo, da se kmalo v začetku majnika v dobri spovedi očistimo svojih dušnih madežev; bomo tudi potem veliko lože molili in gorečnije Šmarnice obiskovali.

Kdor pa hoče še posebno dobro Šmarnice obhajati, naj že zdaj, predno se začno, svoj dušni stan dobro premisli, naj se s svojo vestjo pričó Boga posvetuje in preudarja, v katerem grehu, v kateri grešni navadi ali priložnosti je najbolj zapleten; katere čednosti mu najbolj manjka. In potem naj tudi velikodušen, srčen sklep stori, z Marijino priprošnjo in z božjo pomočjo ta greh odložiti, to čednost si pridobiti. Postavim tako: Jaz sklenem svojo dosedanjo tako priljubljeno navado opravljanja, igranja, pijančevanja ta mesec odložiti; jaz sklenem se ta mesec v ponižnosti, v potrpežljivosti posebno vaditi itd.

Nazadnje pa še nekaj. Letošnje Šmarnice imajo še poseben pomen, ker so Šmarnice v sv. letu. Dragi moj! Zadnje in predzadnje sv. leto ti je nepridoma, brez koristi, ker brez poboljšanja, minulo. Morebiti si po zadnjih dveh ali treh sv. letih še hudobniši postal. Zatoraj bo spreobrnjenje toliko težavniše. Spreobrniti pa se vendar enkrat moraš, če hočeš izveličan biti. In glej, jaz ne vem družega, ki bi ti lože k spreobrnjenju pomagal, kakor ravno premila Devica Marija, ki se imenuje pribežališče grešnikov! Ona, ki je toliko grešnikom že sprosila spoznanje, poboljšanje in spreobrnjenje, ona bo tudi tebi in meni, bo vsem sprosila to milost, če z zaupanjem in resnično voljo k nji pribežimo.

Ja predragi častilci Marijini! posebno v ta namen hočemo letošnje Šmarnice obhajati in obiskovati, da bi nam Marija resnično in stanovitno spreobrnjenje izprosila. Vsaki dan jo za to milost prosimo in nadlegujmo in naše prošnje gotovo ne bodo zastonj! S sv. Bernardom kličimo tudi mi k nji: *Spominjaj se o premila Devica Marija, da še nikoli ni bilo slišati, da bi bil kdo zapuščen, ki je k tebi pribežal; na tvojo pomoč klical; tvoji prošnji se priporočal. S tem zaupanjem navdani, k tebi hitimo, o devic Devica, k tebi pridemo, pred tabo zdihujoči grešniki stojimo. O Mati večne Besede, ne zavrzi naših besed; temuč dobrotljivo nas poslušaj in usliši!*
Amen.

J. Ažman.

God sv. Marka.

Delo in molitev.

Jan. 16, 23.

Pozimski čas je minil, prišla je gorka spomlad, bliža se poletje. Gorko solnce nam je že večidel gore in planjave, gozde in travnike z zeleno obleko ogrnilo; sadno drevje se sveti v belem cvetju, in na polji kar vidno kali in raste, kar smo rodovitni zemlji izročili. Pa neka skrb se loti našega srca, ko zdaj v spomladi pričenjamo svoja poljska in druga dela, ki nam bodo obilno truda in vročega znoja prizadevala tje do pozne jeseni. Nekaj se že strašimo trdega in težkega dela; a še vse hujše so naše skrbi, če pomislimo, bo li imelo delo naših rok pravi vspeh? ali bomo pač trgali, kar še le cvete, bomo zbirali in želi, kar še le raste in je še tolikim nevarnostim izpostavljeno? — Oh ljubeznjivi! mi vidimo le delo svojih rok, le delo je naše, ali blagoslov in rodovitnost je v rokah božjih; ako nam Bog blagoslova ne dá, je zastonj ves naš trud. Potrebno je, da polje obdelujemo, ali si z drugačnim delom kruh služimo; a to še ni zadosti, treba je tudi moliti in nebeškega blagoslova prositi. In k temu vas hočem danes v kratkem opomniti in vam zlasti na srce položiti stari pregovor: Delaj in moli!

I. Vsak pametni človek mora delati. *Kakor ptica za letanje*, pravi sv. pismo, *tako je vstvarjen človek za delo*. Že v raji, predno je prvi človek grešil, je Bog zapovedal vrt obdelovati. Seveda delo takrat ni bilo težko, ampak kratkočasno. Ali ko sta se bila Adam in Eva pregrešila, je Bog rekel: *V potu svojega obraza boš jedel svoj kruh!* In potem je vsak človek dolžan delati, in sicer z velikim trudom delati, ker zemlja je po grehu nerodovitna postala in delo nam je za kazen.

Modri kristijan si misli ta svet kakor veliko pohištvo, v katerem je nebeški Gospodar vsakemu odločil posebno delo. Vsi, naj bo posestnik ali hlapec, kmet ali rokodelce, vojščak ali uradnik, duhovnik ali učenik — kaj smo družega kakor najemniki, hlapci in dekletke večnega Gospodarja v nebesih, ki nas je razstavil po različnih stanovih ter nam odkazal dolžnosti, katere imenujemo dolžnosti svojega stanu! Ako smo pa vsi, — delaj z roko ali z glavo, z oralom ali s sekiro, z rokodelskim orodjem ali s peresom, — ako smo vsi v službi božji in je vsak stan od Boga postavljen; tudi noben stan ni zaničljiv

pred Bogom. Vsak stan je potreben, je častitljiv in hvale vreden, ako se prav in pridno obnašaš v njem. Zato ne bodi nevoljen, ako si nizkega stanu in moraš težko delati. Skrbi, da si popolnoma to, kar imaš biti, zvest hlapec, pridna dekla, moder gospodar, zanesljiv delavec, in imel boš čast in hvalo pri Bogu in pri ljudeh, *vreden je*, pravi sv. Pavel, *vreden je delavec svojega plačila*. Nasproti pa piše ravno ta apostelj, *da naj ne jé, kedor ne dela!*

In res ni vreden tak človek, da bi še na svetu živel, kateri noče delati, čeravno bi lahko. Slabši je, kakor so brezpametne živali in druge stvari po svetu. Vse se giblje in dela v stvarstvu božjem. Noč in dan in štirje letni časi se vrstijo o pravem času; zvezde na nebu migljajo in se gibljejo vedno v starem tiru; vse stvari na zemlji skrbno opravljajo to, za kar jih je Bog odločil: le človek naj bi postopal, človek, kateremu je Bog še posebej zemljo izročil, da naj jo obdeluje? Zato pravi modri Salomon: *Pojdi k mravlji, o lenuh! in ogleduj njena pota ter se uči modrosti. Ona nima vojvoda, ne učenika, ne oblastnika; pa si vendar poleti hrano pripravlja in ob žetvi nabira, kar uživa.* (Preg. 6, 6 id.) — Kolika sramota za človeka, ki ima um in pamet in neumrjočo dušo, pa se da v pridnosti od neumne živalice prekositi! Žival si preskrbi hrane in česar potrebuje, lenega človeka pa morajo drugi rediti! Kedor ima še količkaj poštenja v sebi, ga že sramožljivost sili in žene, da sam skrbi z delom za-se in za svoje. Lenobni berači, ki bi še lahko delali, pa so raje drugim v nadlego, bili so od nekedaj pri vsih narodih zaničevani in po pravici se zaničujejo še sedaj! Taka lenoba je pa tudi greh, in sicer tem nevarniši greh, ker se lenuh še spozna ne, in se svoje grde lenobe tudi ne spoveduje. Hudo se mu bode enkrat pri sodbi božji godilo, kakor onemu lenemu hlapcu, ki je bil svoj talent zakopal.

Nasprotno pa je pridni, delalni človek že tukaj na zemlji poplačan. Ljudje ga čislajo in ne manjka mu vsakdanjega živeža, obleke in družih za življenje potrebnih reči; porok nam je beseda sv. pisma: *Mlad sem bil in sem se postaral; pa nisem videl pravičnega zapuščenega in da bi bili njegovi otroci kruha prosili.* (Ps. 36, 25). Pa če bi se mu tudi tukaj na zemlji delo vselej ne obneslo, pred Bogom ne bode zastonj. Kedor zvesto spolnuje dolžnosti svojega stanu iz ljubezni do Boga, sme zaupno pričakovati plačilo iz roke pravičnega Sodnika.

II. Za vsakdanji kruh moramo tedaj vsak po svojem stanu delati. Vendar to še ni zadosti: moramo tudi še moliti. Brez blagoslova od zgoraj je zastonj ves trud, vse delo. Obdelaj svojo njivo

pridno in skrbno, kakor hočeš in moreš, obsej jo z najboljšim semenom, ako pa večni Bog ne pošlje o pravem času ugodnega vremena, ako njegova vsegamogočna roka ne odvrča sovražnih viharjev, hude toče in škodljive plohe, ako Gospod ne dá rodovitnosti: kaj pomaga vsa tvoja bistra glava in ves tvoj obilni trud? — Bodi razumen v svojem rokodelstvu, kolikor hočeš; ako Gospod ne daja moči tvoji roki in luči tvojemu očesu, ako ti ne dá blagoslova od zgoraj, — še črnega kruha si ne boš pridelal.

Blagoslov in vsak dober dar pa daja Bog tistim, ki ga prosijo, zato moramo za vsakdanji kruh in druge potrebščine ponižno, zaupljivo in stanovitno prositi in moliti. — Kako lahko bi se sicer tudi nad nami spolnile besede preroka Hageja (8, 6.) ki pravi: *Veliko ste sejali, pa malo pridelali; jedli ste, pa se niste nasitili; pili ste, pa se niste napili; oblekli ste se, pa se niste ogreli; in kedor je plačilo nabral, ga je vrgel v strgano vrečo.* Glejte tako bi se lahko tudi nam zgodilo, ako Bog ne dá teka in blagoslova. Zato ga moramo goreče prositi. Posebno danes in pozneje, prošnji teden, vas želi sv. cerkev nekoliko od dela odtrgati, da vas popelje od župnijske cerkve čez zeleno polje do bližnjih podružnic, da bi vsi, mladi in stari z druženo močjo molili in klicali božji blagoslov iz nebes. O to je ganljivo, ko se cela duhovnija združi, da vsi kakor bratje in sestre, brez razločka stanu, skupno in združeno kličejo: *Gospod, usmili se nas! Kristus, usmili se nas!* In če tako v Jezusovem imenu pod bandero sv. križa združeni vsi zaupljivo kličemo, nas bode gotovo uslišal; saj sam pravi: *Resnično, resnično vam povem: ako bote Očeta . . .* (Jan. 16, 23.) In dvakrat nas opomni, naj prosimo. Najprej pravi: *Prositate in se vam bo dalo; trkajte* itd. In da bi še bolj zaupanje zbudil, še enkrat ponavlja vse tri besede: *Kdor prosi, ta prejme; kedor trka* itd. (Luk. 11, 9. 10.) — In ravno pri procesijah ta opominj v djanji spolnujemo: iščemo, ker gremo skupno za sv. križem; trkamo, ker se zopet v cerkvi zbiramo, tako rekoč pred vratmi nebeškega Očeta, in prosimo, ker skupno kličemo: „Oče, kruha te prosimo, kruha za dušo in telo; usmili se nas, usliši nas!“

Pa ne le danes, marveč ves čas svojega življenja moramo ne le delati, temuč tudi moliti: oboje, moliti in delati, saj sv. Pavel opominja: *Molite brez prenehanja!* (I. Tes. 5, 17). — *Kedor zna prav moliti, zna tudi prav živeti*, so besede sv. Avgušтина. To tudi sami spoznate. Kolikrat se sliši: „Ta človek je res kaj vreden, kar zmira je v molitvi“; in večkrat se tudi sami pritožujete, češ, kaj

bode z vami, ker morete tako malo moliti itd. Zatoraj vam še enkrat kličem: delajte, pa tudi molite, da v skrbi za telo duše ne pozabite. Nikar se ne izgovarjajte, češ, da nimate časa moliti, ker je toliko dela. Kaj pa se pravi moliti? Moliti se pravi svojega duha k Bogu povzdigovati. Kolikorkrat ti na Boga misliš, tolikorkrat moliš; kedar zjutraj svoja dela Bogu izročuješ, rekoč: „Vse, kar bom danes delal, naj bo v tvojo čast, moj Jezus!“ takrat moliš; pa ne le takrat, ampak vsa tvoja opravila med dnevom so res molitev, ker so z zjutranjo molitvijo Bogu darovana. Še boljše bo seveda, če to svojo zjutranjo daritev še med dnevom večkrat ponavljaš. To se pravi: zmiraj moliti; to se pravi: delati in moliti! Če tako ravnate med tednom, boste z veselim srcem vsako soboto lahko delo popustili; in kadar bode vam zazvonil zadnji delapust, boste tudi brez skrbi delo odložili in se vrnili domu k Očetu, ki vas bo na pragu svoje nebeške hiše veselo sprejel, rekoč: *Pridi, zvesti in modri hlapec, ker si bil v majhnem zvest, te bom čez veliko postavil!* Amen.

Apologetični razgovori.

IV.

To je največa pregreha, da nečes pripoznati onega, katerega ne moreš utajiti.
Cypr. idol. van. 5.

Za tistega, ki rad premišluje, ni nič bolj zanimivega, kakor zgodovina vednosti ali znanstev. Pa tudi nič ni bolj podučljivega, kakor zgodovina: največkrat nam ona razjasni kako prašanje, ki se nam zdi prava uganjka. Tako n. pr. nam zgodovina staroveškega modroslovja kaže, da se je večinoma preiskovanje modroslovcev vrtele o Bogu, da je to prašanje bilo nekako središče drugim; zraven pa nam tudi kaže, da se je modroslovje trudilo in prizadevalo, da bi našlo Boga in dokazalo, da je Bog. Modroslovcem so šteli v čast, ako so se bavili s tem predmetom, narobe pa v nečast, ako so zašli na drugačna pota. Kdo je pa modroslovce nagibal, da so tako preiskovali? Sama, čista prosta pamet. — Sedaj pa strmite, kako da se je spremenila, koliko napredovala človeška pamet! Dandanes se namreč ono modroslovje, ki hoče v pravem pomenu biti znanstveno, peha in trudi, da bi Boga pahnilo v temoto človeške nevednosti in to prizadevanje se modroslovcem šteje v slavo in čast, nasprotno mnenje pa velja za nečastno. Ne da se tajiti, da je znanstveno bogotajstvo (ateizem) dandanes zelo razširjeno. Oni modroslovci, ki hočejo biti

merodajni, češ da gojijo vednost, so večinoma bogotajci. Z Angleškega in Francoskega se je zanesel pozitivizem, ki je najskrajneje bogotajstvo, tudi na Nemško in od tod v Avstrijo, kjer cvete po visokih šolah. V vednosti se je pozitivizem že zelo zelo globoko vjedel; pridobil si je francosko leposlovje in tudi rusko se mu je večinoma podalo. Podajmo se mu torej tudi mi! Ali ne? Skoro da bi človek glavo zgubil v tej zmešnjavi: tu bogomolec, tam bogotajec; eden učen in ponosen, drugi priprost in ponižen. Za katerim naj bi šli? Ali ne za zmagovitimi naprednjaki 19. veka? Naj gre, kdor more dokazati, da so se oni stari modrijani motili, ko so Boga iskali in po njem hrepeneli; naj gre, kdor si drzne zaničevati one časti vredne može, katerim je bila na mari čista resnica, kdor želi slepo hoditi za slepimi vodniki. Današnji ateizem, s katerim se ponaša tu pa tam vednost in šola, ne moti kar nič onega, ki pozna iz zgodovine vzroke in pomen ateizma, in pozna tudi može, kateri so bili prepričani o Bogu. Ali je grške modroslovce silila kaka „vera“, da naj spoznavajo Boga? Samo želja, da bi našli popolno resnico, jih je vodila k Bogu. Današnji pa imajo bogotajci drugačne vzroke, kakor vednostne, da tajiijo Boga. Te vzroke sem nekoliko že pojasnil. Ali pa nimajo pravih vednostnih vzrokov ali razlogov za svoje nazore?

Kaj zanimivo bi bilo razkladati temeljite dokaze, da je Bog, toda ta obširna tvarina ni za naše razgovore. Le nekaterih prašanj se bodem dotaknil o dokazih, da je Bog, ki bodo pojasnila nekoliko pomislekov. Eno izmed imenovanih prašanj je: kaj za more bogotajstvo ugovarjati dokazom, da je Bog? Odgovor na to prašanje sem hotel s tem vodom označiti; glasil se bode po besedah Ciprijanovih: Boga ne moreš tajiti.

Prvi ugovor bogotajcev je, da naše spoznanje ne more Boga doseči, ako bi tudi Bog bil (Bistveno tako Kant in kriticeizem, pozitivisti, n. pr. Spencer itd.). Po domače bi tako le rekli: Ti zamoreš z očmi videti svitlobo in vse, kar je svitlo, slišati z ušesi glasove, tipati z rokami trdo in mehko, z umom zamoreš šteti in računati: a da bi kaj takega zamogel spoznati, kar imenuješ Boga, — zato nimaš nikakega pomočka. Bog, — to si je človek, bodisi tako ali drugače, samo izmislil. Kdo je neki videl kdaj neskončnost? Domišljija in nič družega. — Tako bi si vsakdanji razum smel raztolmačiti učenostne dokazovalne proizvode učenjakov. V svoji „Kritik der reinen Vernunft“ katero je nekdanj učeni svet občudoval, a jo bode ravno tako gotovo nekdanj pahnil v kot, dokazuje Kant, da noben dokaz o Bogu ni veljaven zato, ker naša pamet nima potrebnih vezi, s katerimi bi zamogla dokazati in v enoto spraviti. Vse dokazovanje da je le navidezno. — Nikar ne misli, da je Kantova iznajdba tako osupnila njegove vrstnike, da ne bi nič bili mogli odgovoriti. Mnogo jih je bilo, ki so zelo obžalovali tako neplodno modrovanje; drugi seveda so kakor gladne ovce vsuli se za svojim vodnikom. Ali pa res nima naša pamet pripomočkov, moči in tudi dovolj materijala, da bi zamogla napraviti dokaz o Bogu? Kdor si je oni dokaz že ogledal, naj enkrat trezno prevdari, ali je imela njegova pamet dovolj moči in dovolj pojmov

za dokaz. Čudno bi res bilo, kako je neki mogoče bilo, dokaz napraviti, ako nisi imel zmožnosti. Ker imamo pa de facto ne enega, marveč mnogo dokazov, bi utegnilo pač težko biti izgovarjati se, da nimamo moči in pojmov. A te moči so samo navidezne in pojmi so goljufivi, kakor slab denar, — tako nasprotniki. — Ko bi hotel ta ugovor temeljito zavriniti, bi moral na drobno razkazati ga, a za to ni časa, ne prostora. Da pa pomirim in utolažim kakega plašljivca, ki ima pred modroslovnimi prikaznimi velik strah, naj samo povem, da po Kantovih načelih tudi duše ne moremo dokazati; da celó: po Kantovem tudi zunanjega sveta ni, kakor je Kantov učenec Fichte sprevidel, ko si je nataknil Kantova očala. Seveda to je bilo Kantu preveč in z vsemi štirimi je protestiral zoper take posledice, a nič ni pomagalo. — No, tedaj, prijatelj moj, sedaj vidiš, kaj znajo modroslovci: Bogu znajo spodnesti njegov vladarski prestol in ko jim to ni dosti, pobašejo pa še svet v svojo malho, da ti ne ostane družega, kakor čisti in goli — jaz. Komur to tekne, naj mu; toda trezno misleči človek pravi: to je žalostna zmeta, naj izvira od kodar koli; raje mislim, da je solnce nekaj streljajev nad mojo glavo, kakor pa da bi se dal slepiti od modrosti panteistov in ateistov. — Kako pa vendar dokazujejo oni, da so naši dokazi navidezni in naši pojmi goljufivi? Pogreznejo se ne vem v kako globočino našega spoznavanja in od tam izvlečejo svoje dokaze. Potem pa se opirajo na to, da nam skušnija ali skustvo ne kaže nobene take stvari in ne podaja nikakega onih pojmov, katere pridevamo Bogu. — Radi priznavamo tudi mi to, ali prašati smemo: je li samo ono istinito, kar vidimo, slišimo, tipamo? Čemu imamo pa razum, ki nam kaže še druge stvari poleg čutilnih? Ali je razum grd slepar? Kdo pa vas uči, da verjamete čutilom, ako ne razum? Ali se ne bijete sami sebe v zobe? Čudno, čudno bi bilo, ako bi narava naša podajala nam samo nekaj navideznega in zakrivala nam resnico: Istina je, da največ ljudi po svoji pameti spoznava, da je Bog. Bogotajski modroslovec pa trdi predrzno: to je samo na videz, resnice vam pamet ne podaje. Kaj pa vendar podaja pamet resničnega? Kaj pa ni samo na videz? Menda nič družega ne, kakor bogotajstvo.

Nekoliko upam, da bode razvidel pazni čitatelj, kaj da namerava obravnavani ugovor in pa odgovor. Ako se bode potrudil razmišljavati še dalje, mu bode vedno jasneje postajalo, koliko da je vreden ta ugovor.

Pa že vidimo druge, kateri imajo svoje pomisljike o dokazih, da je Bog. Tem ni po volji, da je treba toliko dokazov, tako zapletenih, sitnih. Ako je Bog, naj bi se kar naravnost razodeval, da bi ga vsakdo spoznal kar na prvi hip in bi ne bilo treba tako zavitih dokazov in zraven še vsakovrstnih pojasnil in podkrepil. Resnica je jasna, ko beli dan, laž se zavija v temoto. Zato moramo biti nezaupni takim dokazom in ne verjeti zverženim sklepom. — Tako se pravi govoriti naravnost in tako res govore bogotajci v besedi in pismu. Kaj pa je v tem ugovoru? Nič družega, kakor vsakemu znana resnica, da je naša pamet precej neukretna in da rabi mnogo časa

kakor tudi mnogo pomočkov, da spozna istino. Ateist bi v Boga hotel verovati, ako bi se mu Bog z vso ponižnostjo prišel poklonit in ga prosit za blagovoljno priznanje. Ker se mu pa razodeva samo posredno, po stvareh in pameti, ga ni volja priznati Boga. Ali so res dokazi o Bogu temni in zamotani? Temni niso; zamotani so pa, kakor vsak drug dokaz. Zaradi tega pa ni dokaz neresničen, marveč le pamet naša je tako neukretna, da ne spozna resnice nagloma, ampak polagoma. Zakaj ne razvidi šolarček kar prima vista pitagorejskega stavka? Čemu je treba v matematiki in fiziki včasih tako zamotanih dokazov za one, katerim je viša matematika neznana? Zato pač ni še nihče nikoli imenoval kake formule napačne, ker se je pehal celi dan, da jo je razvil. Kaj je bolj priprostega, kakor zakon težnosti in vendar ga je še le Newton spoznal ali dokazal kot splošni naravni zakon. Da spoznamo Boga, ni treba niti eksperimentov, niti dolgih sklepov: le nekoliko stavkov, katere pripoznava tudi otrok, se združi v logično celoto in pamet spozna, da je nevstvarjeno bitje. Ateistom pa so ti sklepi predolgi, akoravno rabijo desetkrat daljše, zamotane in nejasne sklepe, da ž njimi spodbijajo dokaze o Bogu. Mentita est iniquitas sibi. Naj prevdarjamo, katero koli stvar, ona oznanuje Boga, ker je vsaka stvar delo Božje. Kakor mora dolina imeti poleg sebe dve višini, tako ima tudi vsaka stvar na sebi znak, da je od Boga. Pa stvar ni kriva, da mi tega znaka ne gledamo kar z debelimi očmi, marveč slaba naša pamet, ki mora nataktniti si očala in na drobno otipati vsako stvar, predno da jo spozna. To spoznanje res ni gledanje, je samo umsko spoznanje, vendar pa je gotovo, zanesljivo, trdno, kakor katero koli drugo. Prav radi sicer priznamo, da nobenega ne sili kaka nepremagljiva moč, pripoznati Boga, kakor n. pr. da je dvakrat dve štiri. Tako pa je z vsemi drugimi dokazi, ki obstojé iz več stavkov. Ona matematična resnica je kar sama po sebi razvidna na prvi pogled. Kadar pa je treba dokazovati, ni resnica razvidna kar naravnost, zato pa ne prisili resnica sama nikogar, da naj jo pripozna. In pripoznati — to mora volja; ako volja neče, mora pamet molčati. — Iz tega lahko vsak povzame, da ta ugovor ni pravi ugovor, ampak samo izgovor. Dá se pa povedati nekaj prav tehtnega proti ugovoru. Bogotajci skušajo odpraviti vero v Boga, češ, da dokazi so slabi in samo skovani. Povejte nam pa tedaj vi, ki se z Bogom igrate, od kod pa ima človek misel in vero v Boga, ako ga ni? Kako neki je prišlo človeštvo do tega? Ali si je kdo izmislil? Ako si je kdo izmislil, mora tisti res biti nadzemeljski človek, da vse človeštvo za njim govori. Naj si jaz izmislim, da je tu gori nad nami in pod nami strop iz finega višnjevega jekla. ki se po dnevu tako lepo sveti, ne bom imel dosti somišljenikov. Od kod li to bitje „Bog?“ Kako čudna mora pač biti naša pamet, da je vstvarilato misel in da jo sedaj tako trdovatno drži? Le pomislite dobro: Boga ni, milijonov in milijonov ljudi pamet pa hoče o njem kaj vedeti. Ali ni to največje čudo? Zares, ako Boga ni, potem je vse sama sanjarija, prevara, pamet je goljufica, sanje so resnica in resnica — so sanje. Vsaka reč ima kak vzrok: kaj je pa vzrok tej splošni misli, da je Bog, ako

ga ni v istini. Pač res in zopet res: Dixit insipiens in corde suo: Non es Deus. Corrupti sunt et abominabiles facti sunt in studiis suis. (Ps. 13, 1. 2).

Praktični ateisti imajo ta-le ugovor: O vi bedaki, ki v Boga verujete in njegove sponse nosite! Vrzite jih od sebe! Nič ložega ni, kakor to storiti. Kako krasno je potem življenje: ni greha, ni vesti, samo vživanje, samo veselje! — Tisočeri tako delajo, in vendar so ti v pravem pomenu samomorci, kajti umorili so svojo pamet, umorili človeško bitje, da nekaj let v slastih životari živalsko bitje. Zato o teh pametnim ljudem ni treba mnogo govoriti.

Teoretični ateisti pa imajo posebej še ta ugovor: Veda zahteva, da se razlaga vesoljstvo po enem načelu — principu. Monizem — to je dandanes vednosti geslo. S tem geslom si je pridobila ona toliko novega sveta, moči in veljave, da mora tudi geslo samo veljati za pravo in resnično. Zato ne moremo priznati ne Boga, ne duše, ker monizem pozna samo gibajočo se tvarino. — Dragi čitatelj, glej, toliko veljajo dandanes besede. Ker imenujemo mi svoje nazore o Bogu in svetu — dveh — dualizem in bogatajstvo svoje nazore monizem, zato naj bode poslednje resnično, prvo pa napačno. Enotno je bolj verjetno nego dvojno, razlaga po enem načelu gotovejša, kakor po dveh načelih. Tega tudi mi ne tajimo, a v vednosti se ne praša, kaj je lepše in primernejše, ampak kaj je resnično. Ravno tako tudi ne zametujemo monizma, kjer ima res veljavo in to je: v prirodoslovji. Vsa priroda naj se razlaga po enem načelu. A s tem ni rečeno, da bi poleg narave ne moglo in smelo biti nič drugega. Kaj prirodoslovca briga — dokler je samo prirodoslovec — od kod da je priroda? On ima pred seboj ravno isto prirodo, ako si jo misli vstvarjeno ali pa od vekomaj samo iz sebe. Jeli pa res vstvarjena ali pa sama iz sebe, tega prirodoslovje samo ne raziskuje, ampak druga vednost. — Dalje pa moram reči, da je popolnoma neresnično trditi: samo monizem je pravo načelo v prirodoslovji. Karkoli prevdarjaš, te prepriča, da ni res. Kaj je priroda? Tvarina in sila: ali je to monizem? Tvarina obstoji iz atomov: ali je to monizem? Sila je ali odbijalna ali privlačilna: kakšen monizem je to? Človekovo telo in pa notranji svet mišljenja: kje je tukaj vaš monizem? Pravega monizma v prirodoslovji ni, le napol naravo- in napol modroslovci so ga izumili, da bi Boga odstranili in dušo pokopali. Narava brez Boga je za zdravo pamet nerazumljiva. Kaj pa je narava? Danes taka, jutri drugačna; — zakaj pa je taka, zakaj ne drugačna, večja, manjša, boljša, slabša? Kaj je tvarina, kaj je sila? Tema, sama tema! — Le nekaj je, kar žari iz sebe svitlobo: Bog, ki s svojim spoznanjem obsega, presega, vstvarja in giblje vse. V tej svitlobi tvarina in sila ni neprodirljiv in neprozoren prepad, temota — uganjka, marveč vse je svitlo, ker vse izhaja od Onega, ki je vse iz ničesa v svoji zavednosti naredil. Svet brez Boga je res — ničla in človek je pena. Poleg onega bitja, ki je samo iz sebe od vekomaj, je pa svet podoben mislim našega uma, ki se nekako rodijo iz ničesa, a mi jih vidimo in jih spoznavamo celoma. — Želel bi, da bi čitatelj do dobrega to prevdaril in

sprevidel bode, da je naše načelo, ki izvaja vse iz enega bitja, monistično v pravem pomenu, a brezbožno razlaganje in izvajanje je pravi myriasmus, ki obožava mirijade in mirijade atomov, češ: vsi atomi so neskončni, absolutni.

Pa za danes naj je dovolj ugovorov. Podal sem jih bolj za premišljevanje, kakor da bi jih imel za resnobne in veljavne ugovore. Še to naj opomnim: Kdor veruje v Boga (pravim veruje, in ne samo: vé o Bogu) on tudi skuša živeti po božji volji. Oni, ki se ne klanjajo božji volji, tajijo dejansko Boga. Kako ga tajijo? Z razlogi in pomislili, katerih smo nekaj ravno zavrnil. Nesrečen oni, ki si mora tako tešiti vest in slepiti pamet. Zato imenuje sv. Ciprijan tako tajejanje: summa delicti — največo pregreho.

Dr. Fr. Lampe.

Pogled na slovstvo.

Zgodovina farâ Ljubljanske škoflje. Izdaje Anton Koblar. Tretji zvezek: zgodovina šempeterske fare pri Novem mestu. Spisal Ivan Šašelj, kapelan v Ljubljani 1886. Osm. 53 str.

Kakor sta nam prejšna zvezka vestno opisovala pet duhovnij lepe Gorenjske, prav na isti način in po isti vrsti nam v tem zvezku g. Šašelj v lepi, gladki besedi podaje najprej natančen prirodznanski in statistični opis stare dolenske fare, v kateri je sam par let deloval. Nato govori o ustanovljenji in zgodovini duhovnije in cerkve sv. Petra, kolikor mu je možno bilo ob pišlih virih, ki so mu bili pri spisovanji na razpolaganje. Dokaj natančno in prav spretno nam g. pisatelj v daljnem oddelku pred oči stavi farno cerkev Šempetersko in njenih 5 podružnic pa tri znamenite grajske kapele v dotični duhovniji. Poda se nam imenik ondotnih duhovnih pastirjev; najprej gg. vikarjev in župnikov, pričenzi z l. 1620., in nato kapelanov od l. 1835. naprej, ko je bila ondi ustanovljena kapelanija. Izvemo tudi nekoliko o dohodkih nekdanjih vikarjev pa o zgodovini farovža in šole. Lično knjižico sklepa kratek življenjepis treh bratov duhovnikov, Šempeterskih rojakov: Antona, Ivana in Silvestra Kešeta. — Tudi ta zvezek bo enako zanimal povestnika kakor jezikoznanca, zlasti zaradi obilice starih imen vasi, nogradov, host itd., koje nam je g. Šašelj vestno po ljudskem izgovarjanji zapisal. — S tim zveskom preskrbel nam je g. Koblar nov kamenček za stavbo domače zgodovine, a koliko trarine še razmetane leži po škofiji; Sv. Peter v Ljubljani, Mengeš, sv. Vid nad Ljubljano in pri Zatičini, Loka, Kranj, Vodice, Cerklje, Komenda, Višnja gora, Šmartno pri Litiji, Radeče, Metlika, Črnomelj, Vrhnika, Postojna, Idrija . . . to so imena stara in častita, so imenitna dogodišča domačije naše. Hajd, častiti sobratje! Preiščite domače arhive, lotite se plesnjevih knjig, pregledjte zaprašene listine, pisma morda pod streho razmetana, vprašajte ljudsko govornico . . .; zapisujte, rešite pozabe zgodovinska zrna — domovina bode vam hvaležna za trud. Gospoda izdajatelja pa s pridnim kupovanjem znamenitih zvezkov sleherni podpiraj, da mu omogočimo nadaljevanje težavnega dela. — Tretji zvešček stane 25 kr.

Z.